

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΠΑΤΡΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

***Τίτλος Εργασίας: Η ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΡΙΣΗ ΣΤΟΝ
ΝΟΜΟ ΑΧΑΪΑΣ: ΑΙΤΙΑ, ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΚΑΙ
ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ***

Πτυχιακή Εργασία των:
ΓΑΛΑΝΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ
ΓΡΥΛΛΟΥ ΓΙΩΡΓΟΥ
ΖΑΧΑΡΗ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

Επιβλέπων: Κος ΘΕΟΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

ΠΑΤΡΑ 2010

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....σελ 4

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: Χαρακτηριστικά νομού Αχαΐας.....σελ 5

1.1 Γενικές πληροφορίες..... σελ 5

1.1.1 Γεωμορφολογικά χαρακτηριστικά.....σελ 5

1.1.2 Δημογραφικά χαρακτηριστικά.....σελ 7

1.1.3 Ιστορικά στοιχεία..... σελ 9

1.2 Βασικά οικονομικά μεγέθη νομού Αχαΐας.....σελ 10

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: Η Βιομηχανική κρίση.....σελ 14

2.1 Η βιομηχανική κρίση στην Ελλάδα.....σελ 14

2.1.1 Ακαθάριστο εγχώριο προϊόν (Α.Ε.Π.).....σελ 14

2.1.2 Επενδύσεις.....σελ 15

2.1.3 Βιομηχανική παραγωγή.....σελ 15

2.1.4 Βιομηχανική συγκέντρωση και απασχόληση σελ 15

2.1.5 Κλαδική διάθρωση.....σελ 16

2.2 Η βιομηχανική κρίση στο νομό Αχαΐας.....σελ 18

2.2.1 Η βιομηχανική παράδοση του νομού Αχαΐας σελ 18

2.2.2 Μεταπολεμική περίοδος.....σελ 19

2.2.3 Συμπεράσματα.....σελ 22

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: Μεγάλες βιομηχανίες που έκλεισαν στο Νομό Αχαΐας.....σελ 25

3.1 Πειραϊκή – Πατραϊκή.....σελ 27

3.2 Pirelli Hellas A.E..... σελ 39

3.3	Ε.Γ.Λ Χαρτοποιία Λαδόπουλος Α.Ε.....σελ	45
3.4	Ε.Β.Ο. (Εργοστάσιο Βιομηχανίας Όπλων).....σελ	49
3.5	Συμπεράσματα εταιρειών.....σελ	54
<u>ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4:</u> Έργα υποδομής και ανάπτυξη του νομού.....σελ 60		
4.1	Ζεύξη Ρίου-Αντιρρίου.....σελ.	63
4.2	Π.Α.Θ.Ε.....σελ	67
4.3	Νέος Λιμένας Πατρών.....σελ	69
<u>ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5:</u> Προτάσεις – Προοπτικές.....σελ 72		
5.1	Κέντρο Logistic στο νομό Αχαΐας.....σελ	72
5.2	Εναλλακτικές μορφες τουρισμού (πολιτισμικός,οικολογικός,αθλητικός,θρησκευτικός,αγροτουρισμός)σελ	73
5.3	Νέες εμποριοβιομηχανικές επιχειρήσεις.....σελ	83
5.3.1	Βιάνεξ Φαρμακοβιομηχανία.....σελ	84
5.3.2	Coca-Cola.....σελ	85
5.3.3	Solar Cells Hellas.....σελ	85
5.3.4	Αθηναϊκή Ζυθοποιία.....σελ	86
5.3.5	Δημιουργία μικρομεσαίων επιχειρήσεων.....σελ	87
5.4	Εκμετάλλευση εναλλακτικών πηγών ενέργειας ..σελ	88
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:σελ 90		

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σκοπός της συγκεκριμένης εργασίας είναι μια αναλυτική παρουσίαση της Βιομηχανικής κρίσης στο νομό Αχαΐας. Ο νομός Αχαΐας ανήκει διοικητικά στην περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας όπου ανήκουν και οι νομοί Ηλείας και Αιτωλοακαρνανίας.

Ο Νομός Αχαΐας μετά από την κατασκευή του νέου αυτοκινητόδρομου αποτελεί ένα σύγχρονο συγκοινωνιακό διαμετακομιστικό κόμβο που συνδέει την Ελλάδα με την υπόλοιπη Ευρώπη. Ειδικότερα, το λιμάνι της Πάτρας αποτελεί την κύρια πύλη της Ελλάδας στην Δυτική Ευρώπη.

Ο Νομός Αχαΐας, επλήγη σφόδρα από τον κρατικό παρεμβατισμό και σταδιακά οδηγήθηκε όπως όλη η Ελλάδα στην αποβιομηχάνιση. Στο Νομό Αχαΐας, οι μεταποιητικές επιχειρηματικές μονάδες έκλεισαν με την έλευση της αποβιομηχάνισης κατά την περίοδο 1984 - 1992. Παρόλα ταύτα, ο εν λόγω νομός που πληθυσμιακά αντιπροσωπεύει το 2,9% του συνολικού πληθυσμού εντός της ελληνικής επικράτειας, παράγει το 3,9% του συνολικού προϊόντος της ελληνικής μεταποίησης.

Στο νομό Αχαΐας τη διετία 2002-2004 αυξήθηκε ο αριθμός των επιχειρήσεων του τριτογενούς τομέα παραγωγής και ιδιαίτερα, των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον τομέα του εμπορίου (λιανικό και χονδρικό) καθώς και στον τομέα των υπηρεσιών εστίασης και τουρισμού. Επιπλέον, όσον αφορά το δευτερογενή τομέα, ο κλάδος των τροφίμων και ποτών αποτελεί παραδοσιακό ισχυρό κλάδο της μεταποίησης στον νομό. Επίσης, ο κλάδος των κατασκευών ενισχύθηκε σημαντικά τη συγκεκριμένη περίοδο λόγω κυρίως των μεγάλων δημόσιων - ιδιωτικών έργων στην περιοχή αλλά και της ενίσχυσης της οικοδομικής δραστηριότητας. Καλό θα ήταν να αναφερθεί ότι ισχυρός παραμένει και ο κλάδος των εκδόσεων- εκτυπώσεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΤΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΑΧΑΪΑΣ

1.1 ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Ο νομός Αχαΐας είναι ένας από τους επτά Νομούς της Δυτικής Ελλάδας, με πρωτεύουσα την Πάτρα που είναι η τρίτη μεγαλύτερη πόλη της Ελλάδος και απέχει 218 χιλιόμετρα από την Αθήνα. Η πρωτεύουσα του νομού Αχαΐας σχηματίστηκε από την ένωση τριών αγροτικών συνοικισμών (του συνοικισμού της Αρόης, της Άνθειας και της Μεσάτης) όπου επί Μυκηναϊκών χρόνων ονομάστηκε «Πάτρεα» από την αρχαία λέξη Πάτρα που σημαίνει πατρίδα.

Ο νομός Αχαΐας ανήκει διοικητικά στην περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος και συνορεύει ανατολικά με το νομό Κορινθίας, δυτικά με το νομό Ηλείας, νότια με τους νομούς Ηλείας και Αρκαδίας και βόρεια βρέχεται από τον Πατραϊκό και Κορινθιακό Κόλπο, ενώ δυτικά βρέχεται από το Ιόνιο Πέλαγος.

1.1.1 ΓΕΩΜΟΡΦΟΛΟΓΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

Η γεωμορφολογία του νομού Αχαΐας παρουσιάζει μεγάλη ποικιλομορφία. Ειδικότερα, το μεγαλύτερο τμήμα του νομού (ανέρχεται το 60% της συνολικής του έκτασης) είναι ορεινό. Σημειωτέον, στα 3.271 τετρ. χλμ έκτασης το 65,4% κατέχουν οι ορεινοί όγκοι, το 13,8% κατέχουν οι ημιορεινοί όγκοι, ενώ το 20,8% οι πεδινοί. Οι πεδινές εκτάσεις του νομού είναι σε μεγάλο βαθμό καλλιεργούμενες.

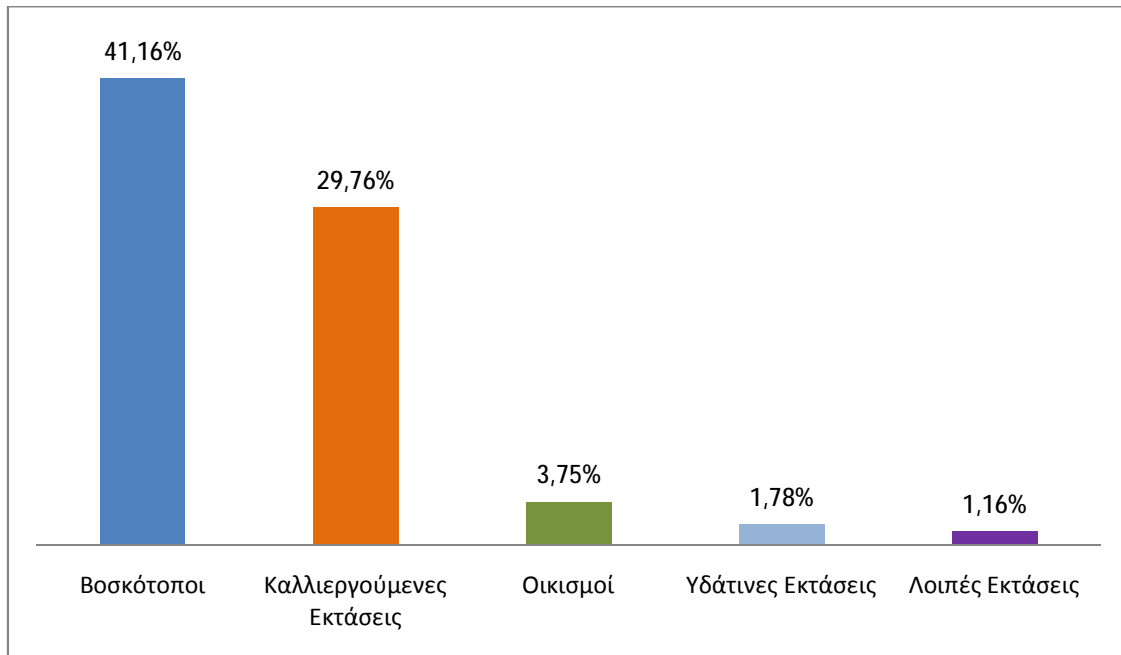
Ο νομός στα βορειοδυτικά διαθέτει μεγάλο μήκος ακτών στον Πατραϊκό και Κορινθιακό κόλπο. Επίσης, αποτελείται από πολλές λίμνες και ποτάμια εξαιτίας του υψηλού ποσοστού βροχοπτώσεων στην περιοχή και των χιονοπτώσεων στους ορεινούς όγκους. Εντούτοις, η μη σωστή χρήση στα αστικά κέντρα δημιουργεί προβλήματα εξάντλησης των υπογείων υδάτων της Πάτρας.

Οι κυριότεροι ορεινοί όγκοι που υπάρχουν στον νομό είναι οι εξής:

- Το Παναχαϊκό (Β.Κ. Αχαΐα, 1.926 μέτρα)
- Ο Ερύμανθος ή Ολωνός, (νότια του Παναχαϊκού, 2.224 μέτρα)
- Το Αροάνιο ή Χελμός, (Αν. Αχαΐα, 2.341 μέτρα)

Λαμβάνοντας ως δεδομένο ότι οι πεδινές εκτάσεις είναι σε μεγάλο βαθμό καλλιεργούμενες, καλό θα ήταν να αναφέρουμε τα ποσοστά των βασικών ζωνών χρήσης που είναι τα εξής:

- Βοσκότοποι 41,16%
- Καλλιεργούμενες εκτάσεις: 29,76%
- Οικισμοί 3,75%
- Υδάτινες εκτάσεις 1,78%
- Λοιπές εκτάσεις 1,16%

***Διάγραμμα 1:** Τα ποσοστά των βασικών ζωνών χρήσης.*

1.1.2 ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

Σύμφωνα με τα στοιχεία της τελευταίας απογραφής (2001), ο πληθυσμός του νομού Αχαΐας ανέρχεται σε 322.789 άτομα (πραγματικός πληθυσμός) εκ των οποίων οι 19.120 είναι αλλοδαποί, ήτοι το 5% του τοπικού πληθυσμού. Πρόκειται για τον τέταρτο μεγαλύτερο πληθυσμιακά νομό της Ελλάδος (μετά τη Νομαρχία Αθηνών, Πειραιώς και Θεσσαλονίκης) συγκεντρώνοντας το 2,9% του συνολικού πληθυσμού της χώρας και το 43,5% του συνολικού πληθυσμού της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1: ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΝΟΜΟΥ ΑΧΑΪΑΣ (Πηγή ΕΣΥΕ)

Πραγματικός	272,193	100%	300,078	100%	322,789	100%
Αστικός	180,319	65,52%	198,664	66,20%	216,592	67,10%
Ημιαστικός	5,185	1,89%	9,732	3,25%		
Αγροτικός	89,689	32,59%	91,682	30,55%	106,197	32,80%
Νόμιμος	285,069	-	302,551	-	307,186	-
Νουκοκυριά	77,99	-	86,573	-	98,472	-

Το 32,8% του συνολικού πληθυσμού του νομού Αχαΐας ζει σε αγροτικές περιοχές, ενώ το 67,1% του συνολικού πληθυσμού αποτελεί τον αστικό πληθυσμό. Ιδιαίτερο ρόλο στο νομό, όσον αφορά στον πληθυσμό, διαδραματίζει το πολεοδομικό συγκρότημα της Πάτρας, με συμμετοχή 50% του συνόλου του νομού, σημειώνοντας, ωστόσο, μείωση σε σχέση με το 1991, έτος που κατοικούσε το 66,20% του συνολικού πληθυσμού του νομού.

Ο βαθμός αστικοποίησης στο νομό, ήτοι το ποσοστό αστικού πληθυσμού του συνολικού πληθυσμού του νομού, παρουσιάζει τα τελευταία χρόνια ανοδική πορεία. Στον ίδιο πίνακα παρουσιάζεται το ποσοστό του αστικού πληθυσμού στο νομό. Αναλύοντας τον παρακάτω πίνακα, παρατηρούμε ότι την περίοδο 1981- 1991 παρουσιάστηκε μικρή αύξηση της τάξης του 1%, ενώ τη δεκαετία 1991-2001 σημειώθηκε αύξηση της τάξεως του 1,58%.

1.1.3 ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Η Πάτρα απελευθερώθηκε στις 7 Οκτωβρίου 1828 από το γαλλικό εκστρατευτικό σώμα στην Πελοπόννησο με διοικητή τον στρατηγό Μαιζών. Το 1829, ο τότε κυβερνήτης της Ελλάδας, Ιωάννης Καποδίστριας, υιοθέτησε ένα πολύ φιλόδοξο πολεοδομικό σχέδιο για μια πόλη που αποτελούνταν από ερείπια. Το σχέδιο αυτό συντάξε ο μηχανικός του γαλλικού στρατού, Σταμάτης Βούλγαρης. Παρόλα αυτά, το σχέδιο αυτό αρχίζει να υλοποιείται τα μέσα του 19^{ου} αιώνα. Η καθυστέρηση αυτή οφείλεται στο γεγονός ότι έπρεπε αρχικά να ικανοποιηθούν τα συμφέροντα των μεγαλοκτηματιών. Έτσι, η Πάτρα αναπτύχθηκε κατέχοντας τη θέση του δεύτερου μεγαλύτερου αστικού κέντρου της Ελλάδας, μετά την Αθήνα στα τέλη του 19ου αιώνα.

Η πόλη επωφελήθηκε από το ρόλο της ως το κυριότερο εξαγωγικό λιμάνι και από την αγροτική της παραγωγή. Αποτελούσε το κυριότερο κέντρο οργάνωσης της σταφιδοπαραγωγής, προσφέροντας αποθηκευτικές, τραπεζικές και ασφαλιστικές υπηρεσίες. Όμως, αυτή η πρώιμη περίοδος ευημερίας ήταν σύντομη που σε συνδυασμό με την ολοκλήρωση της διώρυγας της Κορίνθου το 1893, οδήγησε στην αμφισβήτηση της πρωτοκαθεδρίας του λιμανιού της.

Πέραν τούτου, το έτος 1894 οι τιμές εξαγωγής της σταφίδας στις διεθνείς αγορές άρχισαν να μειώνονται αισθητά, εξαιτίας της υπερπαραγωγής και των διεθνών συνθηκών, γεγονός που προκάλεσε μια μακροχρόνια κρίση με βαθιές οικονομικές, πολιτικές και κοινωνικές επιπτώσεις η οποία έγινε γνωστή ως «η μεγάλη σταφιδική κρίση».

Στις αρχές του 20ου αιώνα, το εμπόριο με τη Δυτική Ευρώπη κυρίως τη Βρετανία, τη Γαλλία και την Ιταλία συνέβαλε ουσιαστικά στην διαμόρφωση της ταυτότητας της πόλης ως σπουδαίου λιμανιού και κοσμοπολίτικου αστικού κέντρου στην Ελλάδα. Η Πάτρα την περίοδο αυτή αναπτύχθηκε γοργά και αποτέλεσε την πρώτη ελληνική πόλη που εισήγαγε δημοτικό ηλεκτροφωτισμό και ηλεκτροκίνητους τροχιόδρομους διαθέτοντας δικό της εργοστάσιο παραγωγής ηλεκτρικού ρεύματος. Η έλευση του Α΄ Παγκοσμίου πολέμου είχε ως αποτέλεσμα των περιορισμό της ανάπτυξης του νομού, ενώ σημαντικό ρόλο στις αλλαγές που επήλθαν ήταν και αλλαγές στην πληθυσμιακή κατανομή, λόγω του μεγάλου κύματος προσφύγων από την Μικρά Ασία.

Κατά τη διάρκεια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, η Πάτρα αποτέλεσε κύριο στόχο των Ιταλικών αεροπορικών βομβαρδισμών. Κατά τη διάρκεια της κατοχής από τις δυνάμεις του Άξονα, εγκαταστάθηκε γερμανική στρατιωτική διοίκηση και ιταλικά στρατεύματα στάθμευαν στην πόλη. Σημειωτέον ότι στις 13 Δεκεμβρίου 1943, στα γειτονικά Καλάβρυτα, τα γερμανικά στρατεύματα εκτέλεσαν όλο τον ανδρικό πληθυσμό και κατέκαψαν την πόλη. Μετά την απελευθέρωση η πόλη αναπτύχθηκε γρήγορα για να ανακάμψει, αλλά τις τελευταίες δεκαετίες ο ρόλος της επισκιάστηκε από το αστικό συγκρότημα της Αθήνας.

1.2 ΒΑΣΙΚΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΑΧΑΪΑΣ

Η γεωγραφική θέση, οι φυσικοί και ανθρώπινοι πόροι, αποτελούν σημαντικό πλεονέκτημα της περιοχής. Οι διεθνείς εξελίξεις τόσο οι μόνιμες (παγκοσμιοποίηση, ανοιχτή επικοινωνία, διεύρυνση αγορών, κατάργηση συνόρων, τεχνολογικές εξελίξεις κλπ.) όσο και οι ευκαιριακές, δημιούργησαν ευνοϊκές συνθήκες για την οικονομία της περιοχής.

Η Πάτρα και γενικότερα ο Νομός Αχαΐας είναι η ουσιαστική πύλη της Ελλάδος προς την Ευρώπη καθότι βρίσκεται πάνω στο Ευρωπαϊκό Μεσογειακό Τόξο (Ισπανία, Ν. Γαλλία, Ιταλία, Ελλάδα) που βασικοί αναπτυξιακοί του άξονες είναι ο τουρισμός, η τεχνολογία και οι υπηρεσίες. Ο Νομός Αχαΐας διαθέτει αρκετά χαρακτηριστικά που μπορούν να τον βοηθήσουν στην αναπτυξιακή του προσπάθεια όπως τα παρακάτω:

- Ανθρώπινο δυναμικό καταρτισμένο με ευρύ ορίζοντα και επιχειρηματικό πνεύμα ικανό να αναλάβει ατομικές και ομαδικές πρωτοβουλίες.
- Εργατικό δυναμικό με παράδοση και τεχνογνωσία.
- Βασικές αναπτυξιακές υποδομές που μπορούν να αποτελέσουν δυναμικούς μοχλούς ανάπτυξης.
- Δημιουργείται πνεύμα δυναμικής ομαδικής δραστηριότητας μέσω νέων προσπαθειών που αναπτύσσονται από την πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια

Τοπική Αυτοδιοίκηση.

- Υπάρχουν τεράστιες δυνατότητες εκμετάλλευσης των κοινοτικών κονδυλίων βάσει των οποίων προωθείται η βελτίωση της υποδομής, με την υλοποίηση αναπτυξιακών έργων, η κατασκευή νέου λυμένου, η περιμετρική της Πάτρας, ο εκσυγχρονισμός του σιδηροδρομικού δικτύου, ο βιολογικός καθαρισμός των λημμάτων κλπ.
- Υπάρχουν σημαντικά "αργούντα" χρηματικά κεφάλαια που επιβάλλεται να αξιοποιηθούν.

Μεγάλο ποσοστό του πληθυσμού της περιοχής απασχολείται στον πρωτογενή τομέα. Παρά την σημειωθείσα διαχρονική μείωση του αγροτικού πληθυσμού, το 1991 μειώθηκε στις 91.721, το 2005 το ποσοστό σε σύγκριση με το μέσο όρο της χώρας είναι υψηλότερο και συγκεκριμένα 30,55% στο Νομό Αχαΐας έναντι 28,2% της χώρας. Είναι ένας τομέας που συμβάλλει σημαντικά στην διαμόρφωση ενός "βιώσιμου" εισοδήματος για τα νοικοκυριά της υπαίθρου. Η γεωργία χαρακτηρίζεται από τα ίδια διαρθρωτικά και δημογραφικά προβλήματα που χαρακτηρίζουν το σύνολο της ελληνικής γεωργίας.

Στο Νομό Αχαΐας καλλιεργείται σχεδόν όλο το φάσμα των Ελληνικών γεωργικών προϊόντων με ιδιαίτερη βαρύτητα την σταφίδα, τα αμπελουργικά προϊόντα, τα εσπεριδοειδή, τα κηπευτικά, τη βιομηχανική ντομάτα, τις πατάτες, τα καρπούζια, το ελαιόλαδο κλπ. Ιδιαίτερα αναπτυγμένος ποσοτικά παρουσιάζεται ο κλάδος της κτηνοτροφίας ο οποίος όμως χαρακτηρίζεται από παραδοσιακό τρόπο βόσκησης και όχι σε οργανωμένες φάρμες.

Εξετάζοντας την βιομηχανία του νομού και παρατηρώντας το παρελθόν, κατανοούμε ότι το πρώτο ελληνικό εργοστάσιο ιδρύθηκε εκεί το έτος 1846. Η Αχαΐα τον 19ο αιώνα αποτελούσε μια οικονομική περιοχή με εξωστρεφή προσανατολισμό. Η τοπική οικονομία συνέδεσε τις τύχες της με την ευρωπαϊκή αγορά μέσω της καλλιέργειας και της εξαγωγής της σταφίδας. Κατά την διάρκεια του μεσοπολέμου, η Αχαΐα αποτελούσε ένα από τα πρώτα σε σημασία βιομηχανικά κέντρα. Ειδικότερα, οι ριζικές ανακατατάξεις που έλαβαν χώρα μετά την δεκαετία του 1980 στο παγκόσμιο οικονομικό στερέωμα είχαν ως αποτέλεσμα να κλείσουν σημαντικές βιομηχανικές επιχειρήσεις (π.χ.

Πειραϊκή-Πατραϊκή, Drescco κ.α.) και να οδηγηθεί στην ανεργία ένα μεγάλο ποσοστό έμπειρου εργατικού δυναμικού, ιδίως αυτού που απασχολείται στους κλάδους της κλωστοϋφαντουργίας, ένδυσης και χαρτοβιομηχανίας.

Εντούτοις, διαπιστώνεται ότι μέσα στους ίδιους κλάδους άλλες επιχειρήσεις προοδεύουν και άλλες φθίνουν. Τούτο οφείλεται στο βαθμό που κάθε επιχείρηση αξιοποιεί τις ευκαιρίες και τις δυνατότητες της ευρωπαϊκής αγοράς. Ήδη, με τον προϋπάρχοντα αναπτυξιακό ν. 2324/94 και τα διάφορα κοινοτικά προγράμματα, αρκετές μεταποιητικές επιχειρήσεις προχώρησαν σε εκσυγχρονισμό των δομών δράσης τους, στην δημιουργία επώνυμων προϊόντων και κατ' επέκταση στη βελτίωση της ποιότητας των παραγόμενων προϊόντων.

Αρκετές επιχειρήσεις έχουν εξαγωγικό προσανατολισμό προς καταναλωτές ευρωπαϊκών χωρών, γεγονός που υποδηλώνει ότι η ποιότητα των προϊόντων τους είναι ανταγωνιστική έναντι των ξένων επιχειρήσεων. Η ύπαρξη βιομηχανικής ζώνης σε ειδικά οργανωμένο χώρο εκτάσεως 4.050 στρεμμάτων, ο υπό κατασκευή χώρος για εγκατάσταση βιοτεχνικών πάρκων, (ΒΙΟΠΑ), η κατασκευή του Επιστημονικού Πάρκου Πατρών, η λειτουργία των ερευνητικών τμημάτων στο Πανεπιστήμιο της Πάτρας, η ολοκλήρωση των αναπτυξιακών έργων που βρίσκονται σε εξέλιξη ή έχουν περατωθεί, καθώς και τα παρεχόμενα κίνητρα, επιδοτήσεις και φορολογικές ελαφρύνσεις, δημιουργούν βάσιμη ελπίδα ότι θα τονωθεί το επενδυτικό κλίμα. Υπάρχουν τομείς και κλάδοι που μπορούν να αναπτυχθούν. Οι κατευθύνσεις επενδυτικού ενδιαφέροντος οι οποίες διαφαίνονται ελκυστικές αφορούν στην παραγωγή τυποποιημένων προϊόντων π.χ. παραγωγή προτηγανισμένης πατάτας, τεμαχισμός - τυποποίηση - συσκευασία χοιρινού κρέατος, τυποποίηση φρούτων, παραγωγή κατεψυγμένων ή τυποποιημένων αλιευμάτων, παραγωγή ιχθυοπαρασκευασμάτων, παραγωγή ετοιμών φαγητών, παραγωγή βιολογικών προϊόντων, τυποποίηση ελαιόλαδου, παραγωγή προϊόντων από πολυαιθυλένιο, κατασκευή προϊόντων συσκευασίας, κατασκευή συστημάτων πληροφορικής και Η/Υ, δραστηριότητες που να καλύπτουν τον τομέα της υψηλής τεχνολογίας συνεργαζόμενες προς τούτο με το Πανεπιστήμιο Πάτρας το οποίο έχει σαφή τεχνολογικό προσανατολισμό κ.λ.π.

Το εμπόριο του Νομού Αχαΐας διεξάγεται σε σημαντικό βαθμό από το πολεοδομικό συγκρότημα της Πάτρας και του Αιγίου. Ιδιαίτερα, η Πάτρα αποτελεί πόλο έλξης για την Δυτική Ελλάδα, τα Ιόνια Νησιά καθώς και την κοντινή περιοχή της Στερεάς Ελλάδος. Στο Νομό Αχαΐας σήμερα καταγράφονται περίπου 5.600 εμπορικές επιχειρήσεις, κύριο χαρακτηριστικό των οποίων είναι ότι στη συντριπτική πλειοψηφία πρόκειται για καταστήματα μικρού όγκου, όπου το απασχολούμενο προσωπικό είναι ένα (1) έως τρία (3) άτομα. Ήδη, έχει αρχίσει η διαδικασία εισόδου μεγάλων πολυκαταστημάτων ελληνικών και ξένων συμφερόντων. Πέραν των αλυσίδων Super Market (Carrefour , A.B. Βασιλόπουλος) εγκαστήθηκαν στην Πάτρα υποκαταστήματα μεγάλων πολυεθνικών επιχειρήσεων όπως MAKRO, ZARA, PRACTIKER. Ο Νομός Αχαΐας εκτός από εμπορικό και βιομηχανικό κέντρο είναι ταυτόχρονα διαμετακομιστικό και εξαγωγικό κέντρο με κυριότερο το λιμάνι της Πάτρας που είναι η κύρια θαλάσσια πύλη εισόδου από την Δυτική Ευρώπη.

Η δημιουργία του νέου λιμένας αναμένεται να αυξήσει τις διαμετακομιζόμενες ποσότητες εμπορευμάτων, ενώ παράλληλα οι σημειωθείσες προσπάθειες για δημιουργία μόνιμου Εκθεσιακού Κέντρου και η αναμενόμενη δημιουργία του Ηλεκτρονικού Κέντρου Εμπορίου από το Επιμελητήριο Αχαΐας θα τονώσει το εμπόριο της ευρύτερης περιοχής. Ο τομέας των μεταφορών διαθέτει αξιοποιήσιμο συγκριτικό πλεονέκτημα ικανό να δημιουργήσει νέες θέσεις απασχόλησης, δοθέντος ότι ο Νομός Αχαΐας είναι κυρίαρχος συγκοινωνιακός κόμβος για ολόκληρη την Δυτική Ελλάδα, αφού άλλωστε είναι η κύρια πύλη εισόδου - εξόδου προς την Δυτική Ευρώπη.

Η μεγαλύτερη ζήτηση αναμένεται στους τομείς των θαλασσιών και χερσαίων μεταφορών. Η ολοκλήρωση της Ζεύξης Ρίου-Αντιρίου και της περιμετρικής οδού, ο υπό κατασκευή νέος λιμένας της Πάτρας, ο εκσυγχρονισμός της σιδηροδρομικής γραμμής Πατρών - Αθηνών (Διπλή γραμμή και μελλοντική ηλεκτροκίνηση), οι επενδύσεις στον τομέα των τηλεπικοινωνιών, ο οδικός άξονας ΠΑΘΕ (Πάτρα - Αθήνα - Θεσσαλονίκη - Εύζωνοι) και ο μελλοντικός Δυτικός Άξονας (Ιόνια Οδός) Καλαμάτα - Πάτρα - Αργίτιο - Ηγουμενίτσα είναι βέβαιο ότι θα προσδώσουν στην περιοχή μας νέους αναπτυξιακούς ορίζοντες ικανούς να αναβαθμίσουν περαιτέρω τον στρατηγικό ρόλο του Νομού Αχαΐας

και ιδιαίτερα της Πάτρας. Η Ναυτιλιακή γραμμή Πατρών - Ιταλίας λόγω της σπουδαιότητας και της σημειούμενης μεγάλης ζήτησης τόσο για την μεταφορά επιβατών όσο και εμπορευμάτων συγκεντρώνει ζωηρό επενδυτικό ενδιαφέρον εκ μέρους των ναυτιλιακών εταιρειών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: Η ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΡΙΣΗ

2.1 Η Βιομηχανική κρίση στην Ελλάδα

Από τις αρχές της δεκαετίας του 1970 αρχίζει μια μαζική μετεγκατάσταση των βιομηχανιών προς τις χώρες του λεγόμενου «τρίτου κόσμου» οι οποίες προσφέρουν μικρότερο κόστος παραγωγής, ενώ λόγω της έλλειψης εξειδίκευσης υπάρχουν και φτηνότερα εργατικά χέρια. Το γεγονός αυτό επηρέασε αρνητικά ολόκληρο τον βιομηχανικό κλάδο στην Ελλάδα αλλά και ολόκληρης της Ευρώπης.

Ήδη από τις αρχές του 1980, η κρίση της Ελληνικής βιομηχανίας αρχίζει να εμφανίζεται καθώς από το 1973 και έπειτα η εξέλιξη των βασικών μεγεθών (βιομηχανική παραγωγή, επενδύσεις, ΑΕΠ, βιομηχανική συγκέντρωση και απασχόληση) ήταν πτωτική.

2.1.1 Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (Α.Ε.Π.)

Ο ετήσιος ρυθμός μεταβολής του Α.Ε.Π. μειώνεται συνεχώς από 7,6% την δεκαετία του 60', σε 4,7% την δεκαετία του 70' και σε 1% στη δεκαετία του 80'.

2.1.2 Επενδύσεις

Οι επενδύσεις και αυτές με τη σειρά τους ακολουθούν την ίδια πτωτική πορεία με το Α.Ε.Π. Πιο συγκεκριμένα, ο ετήσιος ρυθμός μεταβολής των επενδύσεων από 9,3% που ήταν την δεκαετία του 60' μειώθηκε σε 2,8% την δεκαετία του 70' και τέλος παρουσιάζει αρνητικό ποσοστό -2,9% την δεκαετία του 80'.

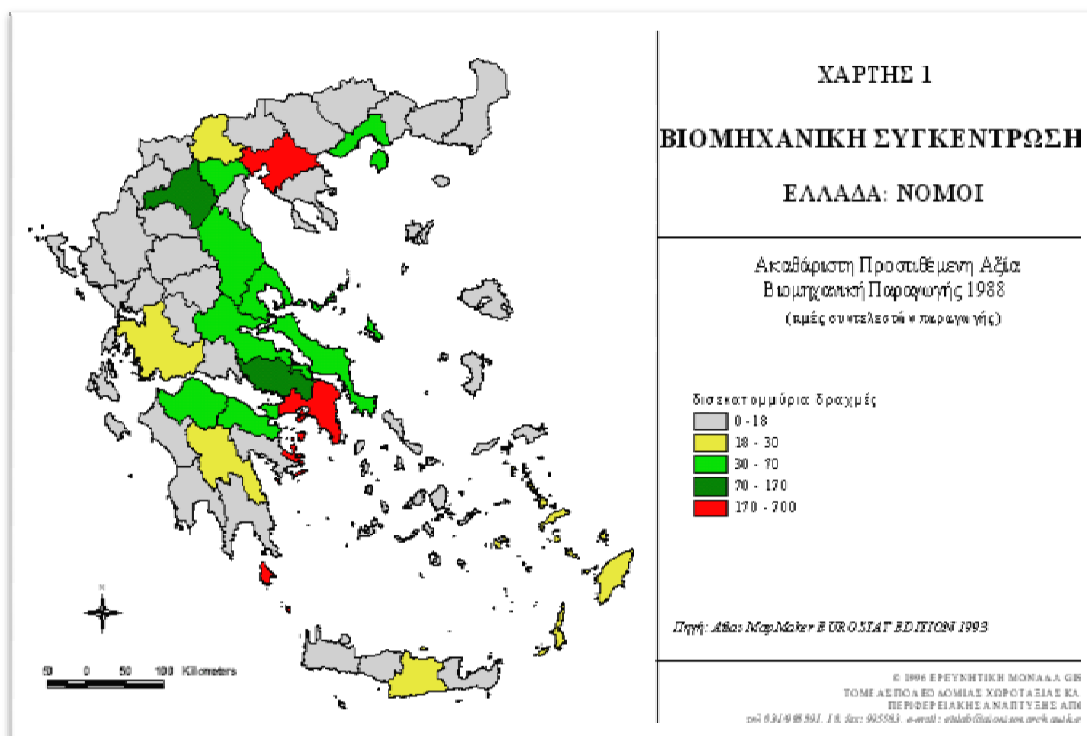
2.1.3 Βιομηχανική παραγωγή

Εξαίρεση στο όλο πτωτικό κλίμα που επικρατούσε την χρονική αυτή περίοδο δεν θα μπορούσε να αποτελέσει και ο ρυθμός μεταβολής της βιομηχανικής παραγωγής, καθώς από 10,1% την δεκαετία του 60' μειώθηκε σε 6,9 την δεκαετία του 70' ενώ η πτωτική πορεία συνεχίστηκε φτάνοντας το 1% τη δεκαετία του 80'.

2.1.4 Βιομηχανική συγκέντρωση και απασχόληση

Από το 1978 υπήρχαν 17 νομοί που συγκέντρωναν το σύνολο σχεδόν της βιομηχανικής απασχόλησης. Οι νομοί Αττικής και Θεσσαλονίκης κυριαρχούσαν ως τα πλέον σημαντικά και διαφοροποιημένα κέντρα βιομηχανικής συγκέντρωσης ακολουθούμενα από τους νομούς Μαγνησίας, Βοιωτίας, Λάρισας και Αχαΐας ως κέντρα εθνικής ακτινοβολίας. Οι νομοί Φθιώτιδας, Καβάλας, Σερρών και Ηρακλείου είχαν, επίσης, σημαντική δραστηριότητα. Τέλος, ορισμένα μικρότερα κέντρα όπως οι νομοί Ημαθίας, Καστοριάς, Μεσσηνίας, Εύβοιας, Κορινθίας και Κοζάνης έπαιζαν ένα σημαντικό ρόλο κυρίως λόγω της ειδίκευσης τους σε συγκεκριμένους κλάδους.

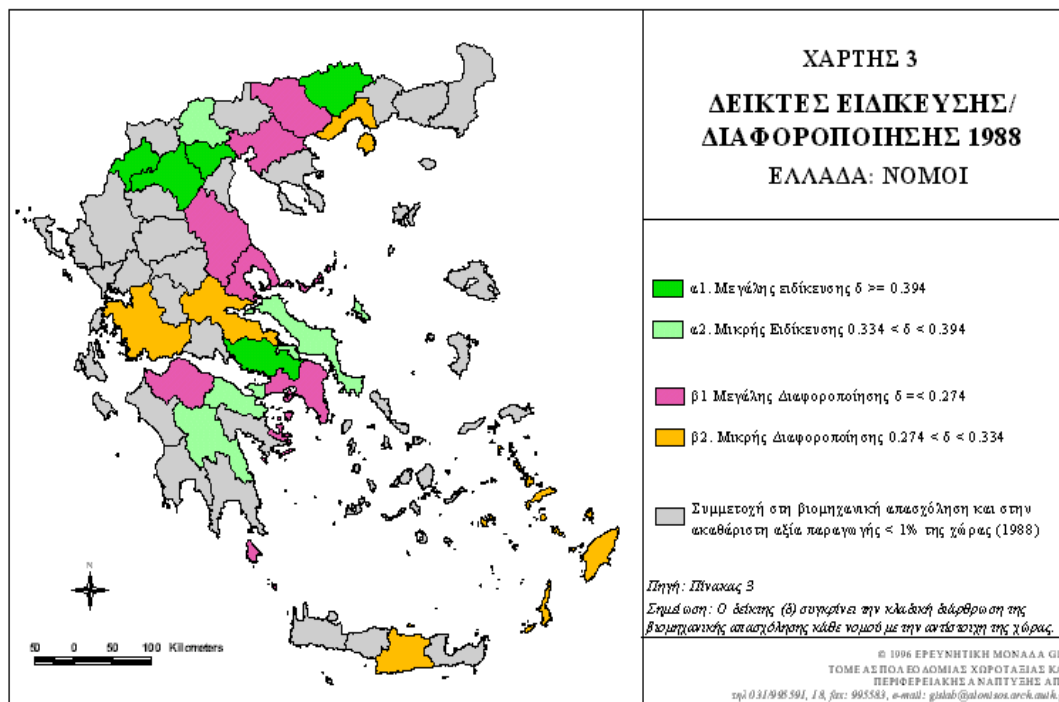
Μια δεκαετία μετά, το 1988, η βιομηχανία εξαπλώνεται και σε άλλους νομούς του κράτους. Σε αυτή τη χρονική περίοδο 20 είναι οι νομοί που συγκεντρώνουν το σύνολο σχεδόν της βιομηχανικής παραγωγής και αποτελούν τον πυρήνα της βιομηχανικής δραστηριότητας της χώρας. Παρακάτω παρατηρούμε τον ανάλογο χάρτη βιομηχανικής συγκέντρωσης στην Ελλάδα.

Χάρτης 1: Η βιομηχανική συγκέντρωση στην Ελλάδα.

2.1.5 Κλαδική Διάρθρωση: Ειδίκευση-Διαφοροποίηση

Στη συνέχεια εξετάζεται η κλαδική διάρθρωση των τοπικών παραγωγικών συστημάτων. Βάση της ανάλυσης είναι ο δείκτης ειδίκευσης / διαφοροποίησης που αναφέρεται στην απόκλιση της κλαδικής διάρθρωσης κάθε περιφερειακού παραγωγικού συστήματος από την αντίστοιχη διάρθρωση του εθνικού παραγωγικού συστήματος. Με τον τρόπο αυτό εντοπίζονται τα περισσότερο διαφοροποιημένα πολυκλαδικά τοπικά παραγωγικά συστήματα καθώς και τα συστήματα που ειδικεύονται σε μικρό αριθμό κλάδων.

Χάρτης 2:

Αναφορικά με την κλαδική διάρθρωση ειδίκευση-διαφοροποίηση παρατηρούμε τα εξής:

A. Ειδικευμένα τοπικά παραγωγικά συστήματα

1. **Μεγάλης ειδίκευσης:** Νομοί Καστοριάς, Βοιωτίας, Δράμας και Κοζάνης
2. **Μεσαίας ειδίκευσης:** Νομοί Ημαθίας, Εύβοιας, Πέλλας, Αρκαδίας και Κορινθίας.

B. Διαφοροποιημένα τοπικά παραγωγικά συστήματα

1. **Μεσαίας διαφοροποίησης:** Νομοί Αιτωλό-Ακαρνανίας, Φθιώτιδας, Δωδεκανήσου, Ηρακλείου και Καβάλας.
2. **Μεγάλης διαφοροποίησης:** περιοχές Πρωτεύουσας, Νομοί Θεσσαλονίκης και Αχαΐας, Λάρισα, Μαγνησίας, Σερρών και υπ. Αττικής.

2.2 Η Βιομηχανική κρίση στο νομό Αχαΐας

Ο νομός Αχαΐας από τις αρχές της βιομηχανικής ανάπτυξης στην Ελλάδα αποτελούσε ένα από τα σημαντικότερα κέντρα στο κλάδο της μεταποίησης. Οι αλλαγές, όμως, στο κλάδο αυτό σε ολόκληρο τον κόσμο, σε συνδυασμό με τον κακό χειρισμό διαφόρων καταστάσεων, οδήγησαν στη σταδιακή αποβιομηχανοποίηση της περιοχής με όλα τα αρνητικά αποτελέσματα που θα αναφερθούν παρακάτω.

2.2.1 Η βιομηχανική παράδοση του νομού Αχαΐας

Ο νομός Αχαΐας από τις αρχές του 19ου αιώνα αποτελούσε μια οικονομικά ισχυρή περιοχή δίνοντας μεγαλύτερη έμφαση στις εξαγωγές. Η σταφίδα αποτελεί το κυριότερο εξαγωγικό προϊόν της περιοχής. Η συστηματική ενασχόληση, όμως, με την παραγωγή της σταφίδας απέτρεψε την ανάπτυξη μεταποιητικών δραστηριοτήτων την δεκαετία του 1880, όταν παρατηρήθηκε και η πρώτη ανάπτυξη της ελληνικής βιομηχανίας.

Με την πάροδο των χρόνων, η ζήτηση της σταφίδας αρχίζει να μειώνεται με αποτέλεσμα τη διακοπή της οικονομικής άνθησης και η είσοδος σε μία παρατεταμένη οικονομική κρίση με αποτέλεσμα η τοπική οικονομία να αποφασίσει να στραφεί σε άλλες οικονομικές δραστηριότητες. Από την στιγμή εκείνη και μετά, η Πάτρα παρουσιάζει ιδιαίτερο δυναμισμό σε δύο συγκεκριμένους κλάδους. Την βιομηχανία τροφίμων και την υφαντουργία.

Στη διάρκεια του μεσοπολέμου παρατηρούμε τη δεύτερη φάση της βιομηχανικής ανάπτυξης της Ελλάδος. Στη φάση αυτή, ο νομός Αχαΐας συνεχίζει να αποτελεί μια ισχυρότατη βιομηχανική περιοχή. Βασικά χαρακτηριστικά της ανάπτυξης της περιόδου αυτής (δεκαετίες 1920 - 1930) αποτελεί ο προσανατολισμός της βιομηχανίας στην εσωτερική εγχώρια αγορά δίνοντας μεγαλύτερο βάρος στο κλάδο των τροφίμων, της υφαντουργίας, του δέρματος καθώς και των κλάδων που σχετίζονται με τις οικοδομικές δραστηριότητες.

Χαρακτηριστικό της βιομηχανικής ανάπτυξης αποτελεί το γεγονός ότι το 1930 η βιομηχανία του νομού απασχολούσε περί τους 8.000 χιλιάδες εργαζόμενους (που αποτελεί το 25% της βιομηχανικής απασχόλησης στη Πελοπόννησο και το 3% της

συνολικής απασχόλησης σε εθνικό επίπεδο). Στη περίοδο αυτή του μεσοπολέμου, ο νομός Αχαΐας αποτελούσε ένα σημαντικό κέντρο ανάπτυξης της βιομηχανίας.

Τέλος για την περίοδο αυτή είναι σημαντικό να τονίσουμε ότι η βιομηχανική παραγωγή συντηρούνταν από ενχώριες πρώτες ύλες και απευθύνονταν σε ενχώριους καταναλωτές. Επίσης το λιμάνι σε συνδυασμό με την εύκολη πρόσβαση στη περιοχή, βοήθησαν τόσο στην ανάπτυξη του εμπορίου (γεγονός ζωτικής σημασίας για την περιοχή), όσο και στην έλευση νέου εργατικού δυναμικού από τις αγροτικές περιοχές με σκοπό την ενασχόλησή τους με την βιομηχανία.

2.2.2 Μεταπολεμική περίοδος

Η έναρξη, όμως, του 2ου παγκοσμίου πολέμου αλλά και ο εμφύλιος στη συνέχεια είχε ως αποτέλεσμα τη διακοπή της βιομηχανικής δραστηριότητας η οποία στις αρχές της δεκαετίας του 1950 εισέρχεται σε μία περίοδο συστηματικής αποβιομηχανοποίησης. Ένας από τους λόγους της κατάστασης που είχε αρχίσει να διαμορφώνεται είναι η μεταφορά της πληθυσμιακής και οικονομικής δραστηριότητας στον άξονα Αθήνας - Θεσσαλονίκης, περιορίζοντας την ανάπτυξη σε όλη τη Δυτική Ελλάδα.

Οι μεταβολές στη βιομηχανία της περιοχής τη δεκαετία του 1950 πραγματοποιούνται με αργό ρυθμό, επιταχύνονται όμως στα τέλη του 50' και στις αρχές του 60'. Οι δύο πρώτες απογραφές βιομηχανικών καταστημάτων που πραγματοποιήθηκαν το 1958 και το 1963 μας παρουσιάζουν με ακρίβεια της γεωγραφικές μεταβολές στη βιομηχανική απασχόληση. Η βιομηχανική απασχόληση συγκεντρώθηκε αποκλειστικά στην ευρύτερη περιοχή της Αθήνας και στη Θεσσαλονίκη, συγκεντρώνοντας την πλειοψηφία των μεσαίων και μεγάλων μονάδων.

Αλλαγές είχαμε και στην πληθυσμιακή κατανομή της χώρας με την αύξηση της εσωτερικής μετανάστευσης και την μετακίνηση του πληθυσμού από υποανάπτυκτες περιοχές (Νησιά, Αρκαδία, Λακωνία, Ευρυτανία) κυρίως στην Αθήνα, ενώ παράλληλα άλλες περιοχές (Καρδίτσα, Τρίκαλα, Ηράκλειο, Πιερία κ.α.) παρουσίαζαν αύξηση του πληθυσμού της τάξεως του 10% με 20%.

Ριζικές ανακατατάξεις έλαβαν χώρα στη δεκαετία του 1960. Η γρήγορη αποβιομηχανοποίηση της ελληνικής οικονομίας συνοδεύτηκε από την μαζική εσωτερική και εξωτερική μετανάστευση, την απότομη αύξηση της παραγωγικότητας σε γεωργία και βιομηχανία, την μεταβολή των καταναλωτικών προτύπων και την απότομη άνοδο του βιοτικού επιπέδου. Την περίοδο αυτή εντάθηκαν οι τάσεις συγκέντρωσης του πληθυσμού και των οικονομικών δραστηριοτήτων στα δύο μεγάλα αστικά κέντρα και στις οικονομικές ζώνες γύρω από αυτά.

Η εικόνα της μεταβολής αυτής φαίνεται από το γεγονός ότι σε 8 από τις 10 περιφέρειες έχουμε μείωση του πληθυσμού 20% με 30% ενώ παράλληλα στην Αθήνα έχουμε αύξηση του πληθυσμού κατά 32%, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό της Θεσσαλονίκης ήταν +46%. Σε επίπεδα απασχόλησης η γεωγραφική αυτή μετακίνηση είχε ως αποτέλεσμα 24 νομοί να έχουν μείωση και 13 νομοί μικρή αύξηση αλλά κάτω από τον εθνικό μέσο όρο.

Ο νομός Αχαΐας τον οποίο και εξετάζουμε, δεν θα μπορούσε να αποτελεί εξαίρεση στο κλίμα που επικρατούσε εκείνη την περίοδο. Στη δεκαετία του 1950, ο πληθυσμός της Πάτρας αυξήθηκε κατά 10% ενώ στο σύνολο του νομού είχαμε αύξηση κατά 6%. Στατιστικά σε σχέση με άλλους νομούς στη πληθυσμιακή μεταβολή βρισκόταν κάτω από τον νομό Αιτωλοακαρνανίας και πάνω από τον νομό Ηλείας, ενώ σε επίπεδο πόλεων στη Πάτρα ο μέσος ρυθμός αύξησης του πληθυσμού ήταν μικρότερος σε σχέση με άλλα αστικά κέντρα (π.χ Λάρισα, Ηράκλειο, Χανιά). Τέλος, στο διάστημα 1961 με 1971 ο ρυθμός αύξησης του πληθυσμού συνεχίζει να βρίσκεται σε μικρότερα επίπεδα σε σχέση με άλλα αστικά κέντρα όπως Λάρισα, Αργίνιο, Λαμία.

Το διάστημα 1958 με 1963 παρουσιάζεται στο νομό μια μικρή διεύρυνση στη βιομηχανία με την απασχόληση στο τομέα της μεταποίησης να αυξάνεται μόνο κατά 3,5% σε αντίθεση με την Αθήνα που είχε αύξηση κατά 21% ενώ σε εθνικό επίπεδο η αύξηση ήταν 7%. Η περιοχή του νομού ειδικεύονταν στο κλάδο των τροφίμων, των ποτών και σε ένα νέο κλάδο για την περιοχή, αυτόν του χαρτιού. Το παράδοξο της περιόδου αυτής είναι ότι παρά την παρουσία της Πειραιϊκής-Πατραϊκής στο νομό, ο δείκτης εξειδίκευσης στο κλάδο της υφαντουργίας δεν είναι ιδιαίτερα υψηλός, διότι ήταν ισοκατανεμημένος σε όλη την Ελληνική περιφέρεια.

Μέχρι της αρχής της δεκαετίας του 70' η βιομηχανική δομή της περιοχής αποτελούνταν από τρία χαρακτηριστικά :

- Ø Η βιομηχανία ήταν προσανατολισμένη σε λίγους παραδοσιακούς κλάδους
- Ø Ήταν ιδιαίτερα υψηλό το ειδικό βάρος των επιχειρήσεων μεσαίας και μεγάλης κλίμακας.
- Ø Προσανατολιζόνταν περισσότερο στην εγχώρια αγορά.

Οι έρευνες που έγιναν για την δεκαετία του 70' σχετικά με τους περιφερειακούς οικονομικούς και κοινωνικούς δείκτες παρουσίαζαν μια γενική εικόνα για τον νομό Αχαΐας σύμφωνα με τις οποίες ο νομός:

Είχε τον υψηλότερο δείκτη αστικοποίησης του πληθυσμού (60%) εκτός φυσικά των δύο μεγαλύτερων αστικών κέντρων.

Ο δείκτης του κατά κεφαλήν εισοδήματος ήταν στο 94% του εθνικού μέσου όρου.

Η συμμετοχή της βιομηχανίας στο περιφερειακό εγχώριο προϊόν του νομού ήταν στα 26%, υψηλότερο από τον αντίστοιχο εθνικό δείκτη (19,6%) και τον δείκτη της Αττικής.

Η απασχόληση στη βιομηχανία της περιοχής ήταν 83 κάτοικοι ανά 1000, η οποία είναι μεγαλύτερη από τον αντίστοιχο εθνικό μέσο όρο (72%).

Επίσης από τις βιομηχανικές απογραφές που πραγματοποιήθηκαν το 1963 και 1973, διαπιστώθηκαν τα εξής:

Η απασχόληση σε ορισμένους κλάδους της μεταποίησης παρουσιάζει πτωτική πορεία. Ανάμεσα στους κλάδους είναι και κάποιοι που εμφάνισαν κάποια υποτυπώδες εξειδίκευση το 1963, πιο συγκεκριμένα στο κλάδο των τροφίμων, των ενδυμάτων / υποδημάτων και του χαρτιού οι οποίοι συγκέντρωναν το 1/3 της απασχόλησης το 1963, παρουσίασαν μέσα σε μία δεκαετία σημαντικότερη πτώση.

Ο μόνος κλάδος που παρουσιάζει αύξηση στην απασχόληση είναι αυτός της υφαντουργίας. Σημαντικός παράγοντας της αύξησης αυτής είναι η παρουσία της

Πειραιϊκής-Πατραϊκής στη περιοχή,μία από τις μεγαλύτερες κλωστοϋφαντουργίες παγκοσμίως.

Κατά την συγκεκριμένη περίοδο έχουμε και την εμφάνιση νέων δυναμικότερων κλάδων,όπως είναι ο κλάδος του τσιμέντου και των υποπροϊόντων του και ο κλάδος κατασκευής ειδών εκ μετάλλου.

Τέλος,από την απογραφή των βιομηχανικών καταστημάτων που πραγματοποιήθηκε το 1973 συμπεραίνουμε ότι η σχέση των πωλήσεων βιομηχανικών προϊόντων στην εγχώρια αγορά σε σχέση με τις εξαγωγές προϊόντων ήταν στο νομό Αχαΐας 75% / 25% (ποσοστιαία αναλογία πωλήσεων στο εσωτερικό της χώρας προς τις εξαγωγές) το 1970 και 70% / 30% το 1973 και προσεγγίζει του αντίστοιχους δείκτες σε εθνικό επίπεδο 79% / 21% το 1970 και 73% / 27% το 1973. Αυτή η αναλογία καταδεικνύει τον προσανατολισμό των βιομηχανιών του νομού προς την εγχώρια αγορά.

2.2.3 Συμπεράσματα

Η μεταπολεμική Ελλάδα βρίσκει την τοπική οικονομία του νομού Αχαΐας να ατονίζει,καθώς είχε χαθεί η δυναμικότητα που την χαρακτήριζε.Αυτό το γεγονός οφείλεται κυρίως στη μεταβολή της γεωγραφικής και οικονομικής δραστηριότητας,στις πληθυσμιακές ανακατατάξεις και την συγκέντρωση όλων αυτών στα δύο μεγαλύτερα αστικά κέντρα (Αθήνα – Θεσσαλονίκη). Παρόλα αυτά,το τρίτο μεγαλύτερο αστικό κέντρο που είναι η Πάτρα,μαζί με τα ενδιάμεσα (από την Αθήνα) αστικά κέντρα συνεχίζουν να διατηρούν ένα ρυθμό μεγέθυνσης της βιομηχανίας με μειωμένο όμως το ειδικό τους βάρος στον αστικό χώρο.Τέλος, ένας ακόμα παράγοντας που επηρέασε τον νομό ήταν και η οικονομική συρρίκνωση που παρουσίαζε όλη η Δυτική Ελλάδα.

Η συρρίκνωση αυτή ήταν φυσικά σχετική και όχι απόλυτη και αναφερόταν στο βιομηχανικό τομέα,καθώς η αύξηση της παραγωγής και των εισοδημάτων,στο γεωργικό τομέα κατάφερε να διατηρήσει την εμπορική δραστηριότητα και την λειτουργία των εταιρειών παροχής υπηρεσιών.Η Πάτρα στο τομέα αυτό κατάφερε να διατηρήσει την πλεονεκτική της θέση,σε όλη την περιοχή της Δυτικής Ελλάδος.Η βιομηχανία του νομού Αχαΐας αναπτύχθηκε μέχρι τα μέσα του 1960 με σχετικά αργό ρυθμό,ενώ στις αρχές της δεκαετίας του 1970 έχουμε επιτάχυνση της ανάπτυξης αυτής.Παρόλα αυτά,η φθίνουσα

πορεία, που ακολούθησαν ορισμένοι κλάδοι της περιοχής, δεν μπόρεσε να αποφευχθεί. Η βιομηχανική παραγωγή παρέμεινε περιορισμένη σε λίγους και συγκεκριμένους κλάδους, στους οποίους οι μεγάλες εταιρείες είχαν υψηλό ειδικό βάρος. Τέλος, η παραγωγή παρέμεινε προσανατολισμένη στην εγχώρια αγορά.

Το ίδιο κλίμα συνεχίζεται και την επόμενη δεκαετία αυτή του 1980 όπου η κατάσταση δεν μεταβάλλεται σχεδόν καθόλου, νέα προβλήματα εμφανίζονται και παράλληλα λύσης να μην δίνονται. Το 1984, απόρροια όλων των παραγόντων που έχουν αναφερθεί, αρχίζει το συστηματικό κλείσιμο μεγάλων εταιρειών με αποκορύφωμα το κλείσιμο της Πειραιϊκής-Πατραϊκής το 1992.

Στη συνέχεια παρουσιάζεται ένας πίνακας με τις μεγαλύτερες εταιρείες που έκλεισαν από το 1984 μέχρι το 1992.

ΕΤΑΙΡΙΑ	ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ	ΕΤΟΣ ΚΛΕΙΣΙΜΑΤΟΣ	ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ
ΔΟΥΡΙΔΑΣ Α.Ε		1983	6
ΕΒΕΝΟΣ		1985	7
ΑΣΕΑ ΔΡΟΥΛΙΑΣ		1985	4
ΜΙΜΟΖΑ		1985	81
CONFEX Α.Ε		1985	8
ΒΕΣΟ Α.Ε		1986	180
ΒΗΤΑ ΒΑΣΙΛΑΚΟΠΟΥΛΟΣ		1986	60
ΑΦΟΙ ΡΕΤΣΙΝΑ		1986	70
ΣΛΙΓΚΕΛ Ε.Π.Ε		1986	10
ΛΟΥΑΝΑ Ε.Π.Ε		1987	80
ΛΕΜΜΙ Ε.Π.Ε		1987	30
ΛΕΜΟΝΤ Ε.Π.Ε		1987	80
ΚΟΥΤΕΛΑΣ Ε.Π.Ε		1987	16
ΚΑΖΑΓΛΗΣ ΚΑΖΑ Α.Ε		1988	25
Ν. ΑΠΟΣΤΟΛΟΠΟΥΛΟ Σ		1989	25
ΕΛΚΑΛ		1988	10
Σ. ΡΟΥΣΚΟΠΟΥΛΟΣ		1988	10
ΕΤΕΛΕ (ΑΙΓΙΟ)		1989	70
ΜΥΛΟΙ ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ		1990	82
ΑΦΟΙ ΣΙΑΚΡΗ		1990	2

ΦΙΝΙΡΙΣΤΗΡΙΟ ΑΓ. ΦΙΛΙΑ Α.Ε		1990	70
ΑΝΔΡΟΥΤΣΟΠΟΥΛ Ο Σ. ΥΠΟΔΗΜΑΤΟΠΟΙΕΙ Ο ΕΥΑ		1990	10
Β. ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΣ (ΑΙΓΙΟ)		1990	16
Ν. ΠΑΠΠΑΣ		1990	18
Ε.Γ.Λ Α.Ε		1991	400
PIRELLI HELLAS Α.Ε		1991	450
GENERAL BATTERY		1991	20
ΚΡΟΝΟΣ Α.Ε		1991	85
Α. ΚΑΝΕΛΗΣ (ΑΙΓΙΟ)		1991	65
ΧΑΡΤΟΠΟΙΕΙΑ ΑΙΓΙΟΥ Α.Ε		1991	75
ΣΤΑΓΚΟ Α.Ε		1991	50
ΛΑΝΑΠΛΕΣ ΚΑΛΑΒΡΥΤΑ		1991	10
ΥΦΑΝΤΗΡΙΟ ΝΤΑΚΟΛΙΑ ΚΑΛΑΒΡΥΤΑ		1991	10
ΚΑΚΟΥΡΗΣ ΧΕΛΜΟΣ		1991	15
ΠΕΙΡΑΙΚΗ- ΠΑΤΡΑΙΚΗ		1992	1650
ΑΜΓΚΡΕ Α.Ε ΜΑΝΤΙΣΟΝ		1992	18
ΣΥΝΟΛΟ			4373

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΜΕΓΑΛΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ ΠΟΥ ΕΚΛΕΙΣΑΝ ΣΤΟ ΝΟΜΟ ΑΧΑΪΑΣ

Στο κεφάλαιο αυτό,θα εξετάσουμε μερικά χαρακτηριστικά παραδείγματα μεγάλων εταιρειών (Πειραιϊκή-Πατραϊκή, Pirelli, Λαδόπουλος) που ενώ προορίζονταν να γίνουν ισχυρές οικονομικές μονάδες για την περιοχή, τελικά, κατέληξαν να κλείσουν,δημιουργώντας σημαντικές αλλαγές σε πολλούς τομείς όπως στην ανάπτυξη,στην αύξηση της ανεργίας και στη οικονομική ευμάρεια της περιοχής.

Για να γίνει αντιληπτός ο φαύλος κύκλος της υπερχρέωσης των βιομηχάνων και των άλλων επιχειρηματιών της εποχής οι οποίες τελικά κατέληξαν να κλείσουν πρέπει να υπενθυμίσουμε ότι από το 1955 μέχρι και τις αρχές της δεκαετίας του 1990, το κρίσιμο πρόβλημα της ελληνικής βιομηχανίας ήταν η σχέση ιδίων προς ξένα κεφάλαια.Χιλιάδες άρθρα,εκατοντάδες πραγματείες και δεκάδες μυστικές εκθέσεις ασχολήθηκαν με το άλυτο αυτό πρόβλημα που ήταν εγγενές,αφού η σχέση αυτή είχε φτάσει ενίοτε να είναι ένα προς είκοσι.Δηλαδή,μια δραχμή έβαζε ο βιομήχανος για την επένδυσή του και τις 20 τις δανειζόταν από τις κρατικές τράπεζες.Μια και τα χρόνια αυτά ήταν έτη υψηλού πληθωρισμού ήταν φυσικό και τα επιτόκια που χρέωναν οι τράπεζες να ξεπερνάνε το 20%.Με τέτοια, όμως,χρηματοοικονομική δομή καμία σχεδόν επιχείρηση που στηριζόταν στον τραπεζικό δανεισμό δεν ήταν βιώσιμη,αφού ο τοκισμός και ο ανατοκισμός στις συνήθεις καθυστερήσεις την οδηγούσαν μαθηματικά στη χρεοκοπία.Έτσι μόνον οι υγιείς επιχειρήσεις, δηλαδή αυτές που είχαν επαρκή ίδια κεφάλαια επιβίωσαν,ενώ οι υπόλοιπες έστω και μεγάλες όπως η Πειραιϊκή - Πατραϊκή,ο Καρέλας,η Σόφτεξ,η Ιζόλα κ.λ.π. χρεωκόπησαν,παρ' ότι οι ιδιοκτήτες τους τις κράτησαν για χρόνια, επωφελούμενοι από τον πληθωρισμό και τις νομισματικές υποτιμήσεις που τους έδιναν την ευκαιρία να εξοφλούν προσωρινά και με χαμηλό κόστος τα τραπεζικά δάνεια.

Τίθεται το ερώτημα, αφού υπήρχε αυτή η δυσμενής σχέση ιδίων προς ξένα κεφάλαια, αφού δηλαδή το μεγάλο πλήθος των βιομηχάνων δεν διακινδύνευε ίδια κεφάλαια για την επένδυση, πώς εξηγείται η μεγάλη βιομηχανική άνθηση στις δεκαετίες του '50, του '60 και του '70;

Πρώτον, ποιοτικά η άνθηση αυτή δεν είναι η ίδια στις τρεις αυτές δεκαετίες. Στην πρώτη και τη δεύτερη και ειδικά στην οκταετία Καραμανλή (1955 - 1963) ήλθαν μεγάλες επενδύσεις από το εξωτερικό (Ωνάσης, Νιάρχος, Πεσινέ), αλλά και από το εσωτερικό (Μποδοσάκης, Ανδρεάδης, Αγγελόπουλος κ.λπ.) που ίδρυσαν ισχυρές και υγιείς κεφαλαιακά επιχειρήσεις.

Δεύτερον, δίπλα σε αυτές τις μεγάλες επιχειρήσεις φύτρωσαν εκατοντάδες άλλες, οι ιδιοκτήτες των οποίων δεν έβαλαν αρκετά χρήματα, αλλά έβγαλαν τα κέρδη τους από την υπερτιμολόγηση των μηχανημάτων, των κτιριακών εγκαταστάσεων κ.λπ., τα οποία τα χρηματοδότησαν με τραπεζικά δάνεια. Έτσι, και εύθραυστη και αδύναμη να ήταν από την αρχή η μονάδα, ο επιχειρηματίας είχε βγάλει εκ των προτέρων το κέρδος του, το οποίο διόγκωνε στη συνέχεια με υπερτιμολογήσεις στις εισαγωγές και υποτιμολογήσεις στις εξαγωγές. Τα κέρδη έμεναν στο εξωτερικό, ενώ στο εσωτερικό η επιχείρηση ψυχορραγούσε! Τα βιομηχανικά κουφάρια που χρηματοδοτήθηκαν από τους αναπτυξιακούς νόμους και τα οποία αντικρίζουμε στη Θράκη και στις άλλες βιομηχανικές ζώνες, είναι αποδεικτικά για το πώς φαγώθηκαν τα λεφτά των κρατικών τραπεζών, αλλά και του προγράμματος δημοσίων επενδύσεων.

Ειδικά στην περίοδο της χούντας (1967 - 1973) υπήρξε πλήρης ασυδοσία και ο υπερδανεισμός των επιχειρήσεων χτύπησε κόκκινο. Όπως γράφει ο κ. Γ. Μίρκος (διοικητής εθνικής τράπεζας της Ελλάδος και γενικός γραμματέας στο υπουργείο προεδρίας της κυβέρνησης Παπανδρέου), η χούντα έδωσε αφειδώς δάνεια και ο Μακαρέζος ανέστειλε την εφαρμογή απόφασης της Νομισματικής Επιτροπής, που εκδόθηκε επί των ημερών του και με την οποία απαγορεύονταν οι δανειοδοτήσεις επιχειρήσεων που τα ίδια κεφάλαια ήταν κάτω από το 30% το συνόλου της επένδυσης. Αλλά και ο τότε διοικητής της Εθνικής κ. Χρ. Αχής παρενέβη και σταμάτησε την ΕΤΒΑ που δάνειζε το 50% της επένδυσης μόνο εφόσον ο επιχειρηματίας έβαζε το άλλο 50%. Ήταν τέτοιο το όργιο που γινόταν τότε που ο Παττακός εξανέστη και έστειλε προς όλους τους διοικητές τραπεζών με κοινοποίηση στον Παπαδόπουλο και τον Μακαρέζο έγγραφο από 15/9/72 του υποδιοικητού της Εθνικής Τραπέζης για το οποίο με το ιδιότυπο γλωσσάριό του γράφει τα εξής:

«Διά του ανωτέρω σχετικού, εγνώσθη, ότι αι όφειλε του συγκροτήματος Λαδοπούλου προς την Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος, ανέρχονται εις το ποσόν των 546 εκατ. δρχ., εξ

ων 523 ληξιπρόθεσμοι τοιαύται. Η εικών είναι απαράδεκτος. Πρόκειται περί καταστάσεως μη δυναμένης να αιτιολογηθεί εις μίαν κοινωνίαν ενάρετων ανθρώπων. Κάμνω την δήλωσιν ότι τοιαύτης μορφής επιχειρηματία, αφερέγγυοι και μη ικανοί, θα πρέπει να καταχωρούνται εις ιδιόν πίνακα ανυπόληπτων προσώπων μη δικαιουμένων ουδεμιάς τιμής, ούτε ηθικής, ουδέ και υλικής.»

Η βόμβα των προβληματικών βιομηχανιών, συγκέντρωνε πυρίτιδα όλα τα χρόνια της μεταπολίτευσης, αφού υπό ισχυρές πολιτικές πιέσεις συνεχίσθηκε η χρηματοδότησή τους. Ο τότε διοικητής της Εθνικής, Αγγελος Αγγελόπουλος, μη αντέχοντας τις πιέσεις των κυβερνητικών στελεχών για να χρηματοδοτηθούν οι μεγάλες προβληματικές βιομηχανίες ζήτησε από τον Καραμανλή να δημιουργηθεί κρατικός φορέας που θα ανέλαμβανε τη χρηματοδότηση αυτών των επιχειρήσεων ώστε να διασωθεί η Εθνική Τράπεζα, η οποία δανείζοντας λεφτά που δεν θα εισέπραττε ποτέ κινδύνευε να γίνει και αυτή προβληματική!

3.1 ΠΕΙΡΑΪΚΗ ΠΑΤΡΑΪΚΗ

Η εταιρεία με την επωνυμία «Πειραική Πατραϊκή - Βιομηχανία Βάμβακος Α.Ε.» δημιουργήθηκε το 1932, από συγχώνευση της Πατραϊκής εμποροβιομηχανικής εταιρείας των Στράτου – Κατσάμπα -Μαραγκόπουλου, με έδρα και εγκαταστάσεις στην Πάτρα με την Α.Ε Πειραικών επιχειρήσεων που ελέγχεται ουσιαστικά από την εθνική τράπεζα με έδρα τον Πειραιά και εγκαταστάσεις στον Πειραιά και στην Καλλιθέα. Η συγχώνευση έγινε με πρόταση-υποστήριξη της Εθνικής Τράπεζας, στέλεχος της οποίας αναλαμβάνει πρόεδρος στο Δ.Σ της εταιρείας και στο οποίο, βάση της συμφωνίας συγχώνευσης των εταιρειών, η Εθνική Τράπεζα διατηρεί την πλειοψηφία.

Η Πατραϊκή εμποροβιομηχανική εταιρεία είχε ιδρυθεί το 1919 στην Πάτρα με κεφάλαιο 150.000δρχ από τους Στ. Στράτο, Χ. Κατσάμπα, Α. Ζαφειρόπουλο. Το 1924 μετατρέπεται σε Α.Ε με κεφάλαιο 10.000.000 δρχ. Το 1926 αυξάνει το μετοχικό της κεφάλαιο σε 5.000.000 δρχ που καλύπτεται από τον Μαραγκόπουλο, έναν δυνατό οικονομικό παράγοντα της Πάτρας, που συνεργαζόταν με την εταιρεία από την ίδρυση της.

Η Α.Ε Πειραικών επιχειρήσεων ιδρύθηκε το 1919, επίσης, στον Πειραιά από τον Μιχαϊλίδου. Μετά τον θάνατο του, ο 1924 περνάει στους Γαβριήλ και Σφαέλο. Στην συνέχεια, υπό τον Μιχαϊλίδου περνάει σε όμιλο και το 1929 στους Βλαχάκη και Γκέρτσο, με την ενίσχυση της εθνικής τράπεζας εταιρεία αρχίζει να έχει σοβαρά οικονομικά προβλήματα και το 1931 η Εθνική Τράπεζα τοποθετεί παρατήρηση στην εταιρεία με πλήρη δικαιώματα στην διοίκηση και στην διαχείριση.

Η «Πειραιϊκή Πατραϊκή» έχει πλέον μετοχικό κεφάλαιο 50.125.000δρχ που καλύπτεται κατά 30% από τους Στράτο Κατσάμπα, το 20% από τον Μαραγκόπουλο που στηρίζει τους πρώτους ενώ το υπόλοιπο κατέχει η εθνική τράπεζα και άλλοι μικρομέτοχοι. Η εταιρεία είχε εγκαταστάσεις στην Πάτρα, τον Πειραιά και την Καλλιθέα και έδρα στην Αθήνα. Ολοένα και περισσότερο η εταιρεία αναπτύσσονταν και πραγματοποιούσε καθαρά κέρδη 10.000.000 δρχ, ενώ ταυτόχρονα απασχολούσε περίπου 2000 εργαζόμενους.

Το 1951 ξεκινάει τις εξαγωγές προς την Ρουμανία και την Φιλανδία που φτάνουν το ύψος των 477.000δρχ. Από το 1951 και μετά, μέχρι το 1956 παρατηρείται μια ανοδική πορεία της εταιρείας που της επιφέρει αύξηση μετοχικού κεφαλαίου κατά 30.000.000δρχ. (να σημειωθεί ότι σε αυτό το διάστημα η Π.Π. είχε δανειστεί από τράπεζες εξωτερικού μεγάλα ποσά για περαιτέρω επενδύσεις).

Μέχρι το 1965, η εταιρεία πραγματοποιεί επενδύσεις και εγκαταστάσεις εκτός των τοίχων, των μέχρι τότε εγκαταστάσεων της. Δημιουργεί το κλωστήριο στο Μ.Πεύκο, μεταφέρει τις εγκαταστάσεις της εκτός της Πάτρας, όπου ρίχνει και μεγάλο βάρος σε αυτές υποβαθμίζοντας σταδιακά τις εγκαταστάσεις της στην Καλλιθέα και τον Πειραιά. Την ίδια περίοδο ξεκινάει και την συστηματική εξαγωγική της προσπάθεια παράλληλα με την εδραίωση της στον ελλαδικό χώρο.

Από το διάστημα 1966 μέχρι και το 1977, η εταιρεία έχει μεγαλώσει την παραγωγική της βάση, κυριαρχεί πλέον στον ελλαδικό χώρο, ενώ η εξαγωγική της δραστηριότητα ενισχύεται ολοένα και περισσότερο στην Ευρώπη. Από το τέλος του 1977 και μετά αρχίζουν να φαίνονται τα πρώτα δείγματα του ζοφερού μέλλοντος που επέρχεται. Από το 1978 μέχρι και το 1981 η εταιρεία εξαπολύει επίθεση και κατακτά την παραγωγική βάση της ελληνικής κλωστοϋφαντουργίας, με εξαγορές και συγχωνεύσεις των κυριότερων παραγωγικών μονάδων και την επέκταση της στην Ευρώπη. Αυτή είναι

και η εποχή που μεγαλώνει η παραγωγική διαδικασία, ενώ ο προσανατολισμός στην παραγωγή μεγαλύτερου όγκου κλασσικών ειδών είναι πλέον γεγονός. Το διάστημα 82'-84', η Π.Π προσπαθεί να αντιμετωπίσει τις ζημιές της που ολοένα και συσσωρεύονται και γίνονται μεγαλύτερες.

Από τα μέσα του 84' η εταιρεία περνάει στον κρατικό έλεγχο (ΟΑΕ) και μέχρι τα τέλη του 86', που ακολουθεί την ίδια πορεία, αρχίζει η υλοποίηση ουσιαστικά του προγράμματος ή μάλλον των εξαγγελιών εξυγίανσης. Ας αναλύσουμε, όμως, τα διαστήματα που έχουν περισσότερο ενδιαφέρον και αποτελούσαν σταθμούς στην πορεία της εταιρείας και διαδραμάτισαν σημαντικό ρόλο στην πορεία της εταιρείας.

ΠΕΡΙΟΔΟΣ 66'-77'

Η εταιρεία σε αυτό το διάστημα έχει καινούριες εγκαταστάσεις κλωστοϋφαντουργίας στην Πάτρα. Απασχολεί 3500 εργαζόμενους και ο κύκλος εργασιών της φτάνουν τα 762,9 εκατ.δρχ. Ξεκινάει επενδύσεις για την παραγωγή νέων ειδών, των πλεκτών. Ο στόχος της εταιρείας με όλες τις ενέργειες της είναι η αύξηση των εξαγωγών της βλέποντας ότι η μεγάλη αγορά είναι εκτός Ελλάδος. Η δραστηριοποίηση στην οικονομία της χώρας επεκτείνεται και σε άλλους τομείς και ήδη (1969) συμμετέχει στις παρακάτω εταιρείες:

1. Α.Ε ΑΠΟΞΗΡΑΝΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΝ "Η ΛΥΣΙΜΑΧΙΑ"
2. Α.Ε "ΔΙΑΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΩΝ "ΔΕΑ"
3. Α.Ε "ΑΘΗΝΑΪΚΗ ΥΔΡΟΓΟΝΩΣΗ"
4. Α.Ε "ΓΡΑΦΙΚΑΙ ΤΕΧΝΑΙΑΣΠΙΩΤΗ ΕΛΚΑ"
5. Α.Ε "ΣΤΕΓΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ"
6. Α.Ε "ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΥΦΑΣΜΑΤΩΝ"
7. Α.Ε "ΕΤΟΙΜΩΝ ΕΝΔΥΜΑΤΩΝ ΚΡΟΝΟΣ"
8. Α.Ε "ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΙΚΑΙ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΒΙΕΧ"

9. Α.Ε ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΕΝΔΥΜΑΤΩΝ ΕΛΒΙΕΤ ΚΑΙ ΣΤΗΝ Ε.Π.Ε ΗΕΒΕΡΛΑΙΝ-ΠΑΤΡΑΪΚΗ.

Με συνεχείς αναπτυσσόμενους ρυθμούς και προγραμματισμό επενδύσεων, η εταιρεία προχωράει σε ένα περιβάλλον αναγκαστικής ηρεμίας (δικτατορία) και σχεδιάζει την δημιουργία νέων κλωστικών και υφαντικών εγκαταστάσεων στοχεύοντας στις εξαγωγές, που θέλει να αποτελούν το 60% του συνόλου των πωλησεών της.

Όμως, η πρώτη ενεργειακή κρίση επέρχεται, η παγκόσμια οικονομία ταράσσεται και στην χώρα μας “ανακαλύπτεται” ο πληθωρισμός. Η ζήτηση των κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων μειώνεται, η ανακατάταξη των παγκόσμιων οικονομικών δεδομένων, μεταφέρει στις χώρες φτηνού εργατικού κόστους σταδιακά την παραγωγή τους. Η διείσδυση των κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων στην Ευρωπαϊκή αγορά από παραγόμενα σε χώρες με φτηνά εργατικά χέρια, αρχίζει να μεγαλώνει και να εκτοπίζει τα προϊόντα ντόπιας παραγωγής (ως μη ανταγωνιστικά) που μαζί με την πτώση της ζήτησης επιταχύνουν την συρρίκνωση της ευρωπαϊκής παραγωγής.

Τα προϊόντα που δέχονται πρώτα το πλήγμα είναι αυτά που η παραγωγή τους θέλει πολύ εργασία, χαμηλό επίπεδο τεχνολογίας και μπορούν να παραχθούν σε μεγάλες ποσότητες. Τα πρώτα, επομένως, προϊόντα είναι τα κλασσικά νήματα και τα κλασσικά είδη υφασμάτων. Η εταιρεία που κυρίως εξάγει νήματα νιώθει πλέον για τα καλά τα νέα δεδομένα. Παρόλα αυτά, όμως, η διοίκηση της εταιρείας αποφασίζει να μην αναθεωρήσει την παραγωγική της δραστηριότητα αλλά να συνεχίσει αμείωτα την δραστηριότητα της εφαρμόζοντας επιθετική εξαγωγική πολιτική. Πράγματι, η εταιρεία πραγματοποιεί αύξηση των εξαγωγών της κατά 37% σε σχέση με τον προηγούμενο χρόνο (76’ αξία εξαγωγών 898,8 εκατ.δρχ, 77’ 1,231 εκατ.δρχ).

Φαίνεται, όμως, ότι το πρόβλημα της στρατηγικής αναδιοργάνωσης της παραγωγής της εταιρείας, δεν την απασχολεί ιδιαίτερα και ελπίζει ότι η διαμορφωθείσα κατάσταση έχει μεταβατικό χαρακτήρα, παρά τα προβλήματα της ελληνικής οικονομίας όπου και ο πληθωρισμός είναι υψηλός και τα τραπεζικά επιτόκια αυξάνονται.

ΠΕΡΙΟΔΟΣ 77'-81'

Το 1978 ο πληθωρισμός παραμένει πολύ υψηλά (12%-13%), τα τραπεζικά επιτόκια αυξάνονται, η ζήτηση δεν λείπει να ανακάμψει και υπάρχει υποτονικότητα στις βιομηχανικές επενδύσεις. Η εταιρεία καταφέρνει να αυξήσει τις πωλήσεις της (από 4,4δισ σε 5,3δισ), τα κέρδη της (από 254 σε 279δισ), αλλά παράλληλα αυξάνονται και οι υποχρεώσεις της (από 4,5 σε 5,8δισ). Την ίδια χρονιά συγχωνεύεται στην Π.Π. η εταιρεία Μουταλάσκη διά απορροφήσεως. Το 1979, ο πληθωρισμός ανεβαίνει στο 19%, τα επιτόκια αυξάνουν, ο έλεγχος των τιμών εντείνεται, οι τιμές των παρεχόμενων από το κράτος υπηρεσιών αυξάνουν, με αποτέλεσμα την εκμηδένιση της αποδοτικότητας κάθε βιομηχανικής μονάδας και την αποθάρρυνση κάθε επενδυτικής πρωτοβουλίας. Παρά την αύξηση όλων αυτών των παραγόντων, η εταιρεία καταφέρνει να αυξήσει τις πωλήσεις της κατά 35%. Παράλληλα προχωράει στην συγχώνευση με τις εταιρείες "Ι.Γ ΓΑΒΡΙΗΛ Α.Ε" και "ΚΛΩΣΤΟΥΦΑΝΤΟΥΡΓΙΑ ΣΑΜΟΥ Α.Ε". Είναι ήδη πρώτη στην Ελλάδα, στο τομέα της κλωστοϋφαντουργίας, η 93η στον κόσμο και η 47η στην Ευρώπη!

Το 1981 ο πληθωρισμός και τα τραπεζικά επιτόκια συνεχίζουν να αυξάνονται, ο έλεγχος των τιμών συνεχίζεται και ο μαρασμός της αγοράς έχει επιδεινωθεί από τους σεισμούς, τους εμπρησμούς αλλά και από τον προεκλογικό αγώνα. Η εταιρεία θεωρεί την πολιτική υψηλών επιτοκίων βαρύ πλήγμα για τις εταιρείες που επιδόθηκαν σε επενδύσεις με σκοπό να βοηθήσουν στην συγκράτηση του πληθωρισμού και την ανάπτυξη της οικονομίας μέσω της αυξήσεως της παραγωγής και της παραγωγικότητας, αφού οι χρηματοπιστωτικές δαπάνες φτάνουν σε δυσβάσταχτα ύψη. Η εταιρεία συνεχίζει την πολιτική της, δηλαδή αυξημένη παραγωγή, (διαφύλαξη των θέσεων εργασίας) που καταφέρνει τελικά να την πουλήσει. Όμως, για πρώτη φορά στην ιστορία της παρουσιάζει αρνητικό αποτέλεσμα 1.2δισ.

Εδώ τελειώνει μια περίοδος διεύρυνσης της παραγωγικής βάσης της εταιρείας, με τις αγορές και τις συγχωνεύσεις όλων σχεδόν των κλωστοϋφαντουργικών επιχειρήσεων που είχαν γίνει προβληματικές λόγω της οικονομικής κρίσης που ξεκίνησε στις αρχές της δεκαετίας του 70' και συνεχίστηκε όλη την δεκαετία. Το μέγαλωμα της παραγωγικής της βάσης της δίνει την δυνατότητα να παράγει μεγάλες ποσότητες υφασμάτων, αλλά όχι την ευελιξία που θα έπρεπε να έχει και την αντίδραση που η αγορά επιθυμεί και ο

ανταγωνισμός από τα παραγόμενα κλασικά είδη στις χώρες του τρίτου κόσμου, που πέραν από φθηνή εργασία έχουν και φθηνή πρώτη ύλη, είναι πολύ μεγάλος. Αντίθετα, για τα προϊόντα που χρειάζονταν σύγχρονη τεχνολογία και υψηλή εξειδίκευση και ως αποτέλεσμα υψηλή προστιθέμενη αξία και λιγότερου ανταγωνισμού, η εταιρεία δεν είχε κατεύθυνση για την παραγωγή τους.

Το 1982 η οικονομική εξέλιξη συνεχίζει να είναι ιδιαίτερα δυσμενής διεθνώς. Η ανεργία αυξάνεται, οι ρυθμοί ανάπτυξης γίνονται αρνητικοί, οι εισαγωγές κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων από χώρες χαμηλού κόστους οξύνουν τον ανταγωνισμό και μεγαλώνουν τα προβλήματα της κοινοτικής παραγωγής. Στην χώρα μας ο πληθωρισμός είναι υψηλός, τα επιτόκια επίσης και η νέα κυβέρνηση ακολουθεί πολιτική μεταφοράς εισοδήματος στις ασθενέστερες οικονομικές τάξεις. Η πολιτική αυτή, όμως, δεν αναζωογονεί την αγορά και την ζήτηση και ιδιαίτερα τα κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα χαρακτηρίζονται από μία καθίζηση.

Παρόλα αυτά, η Π.Π. δεν μειώνει την παραγωγή της πράγμα που είχε σαν αποτέλεσμα την αύξηση της ανεργίας. Καταβάλλει προσπάθεια και πετυχαίνει να διαθέσει την παραγωγή της, αλλά δεν καταφέρνει να καλυτερέψει τα αποτελέσματα της. Τα χρηματοπιστωτικά της έξοδα ξεπερνούν την ζημία της και φτάνουν στον ύψος των 3,3δισ.

Το 1983 συνεχίζει την ίδια πολιτική, στόχος η πλήρη απασχόληση του εξοπλισμού, χωρίς όμως να έχει μεταβληθεί η εικόνα της εταιρείας στην χώρα μας ή την Ευρώπη. Πετυχαίνει να διαθέσει σχεδόν όλη την παραγωγή της χωρίς όμως σημαντική αύξηση των αποθεμάτων της. Όμως, τα χρηματοπιστωτικά της έξοδα φτάνουν τα 5δισ και τα έξοδα της τα 3δισ., όσο και το μετοχικό της κεφάλαιο. Είναι πια δεδομένο ότι δεν μπορεί να συνεχίσει να λειτουργεί, και όλοι το ξέρουν. Απλά περιμένουν μέχρι τα μέσα του 84' όπου και τυπικά οριστικοποιούνται τα αποτελέσματα στην γενική συνέλευση των μετόχων της 29/6/84 όπου και ανακοινώνεται η απόφαση της πολιτείας που μέσω την εθνικής τράπεζας ελέγχει το 87% περίπου των μετοχών της, να υπαχθεί στις διατάξεις του Ν. 1386/83, περί "προβληματικών" επιχειρήσεων και ο έλεγχος της περνάει και τυπικά στο κράτος

Τον Ιούλιο του 1984 η εταιρεία μπαίνει σε νέα τροχιά, που όμως δεν είχε αίσιο τέλος. Στις 31/5/85 η Π.Π έχει την εξής εικόνα...»»

Απασχολούμενοι	“6834 δις”
Υποχρεώσεις	“30.6 δις”
Έσοδα πωλήσεων	“8,3 δις”
Αποτέλεσμα	“-2,7δις”

Το 1985 η οικονομική της κατάσταση δεν έχει αλλάξει. Ο πληθωρισμός είναι υψηλός και ανάκαμψη της αγοράς δεν διαφαίνεται. Η εταιρεία πέρα από την πολιτική εξυγίανσης που ακολουθεί, αποφασίζει να ακολουθήσει επιθετική πολιτική, όπως επί χρόνια και η προηγούμενη διοίκηση.

Προσπαθεί και επιτυγχάνει την 7ήμερη απασχόληση σχεδόν όλου του παραγωγικού εξοπλισμού της με διάφορους τρόπους (4η βάρδια που υπήρχε, ή νέα βάρδια, ανακάλυψη των λεγόμενων “12ωριτών”). Έτσι, αυξάνει την απασχόληση που φτάνει σε αριθμό 7200 εργαζόμενους, με αύξηση πωλήσεων κατά 45% που φτάνουν σε αξία περίπου 23δις (από 16 που ήταν πριν), αλλά συγχρόνως αυξάνονται και όλα τα άλλα.

Υποχρεώσεις σε 53δις, χρηματοπιστωτικά σε 9,8δις, αποθέματα σε 10,3δις και ζημιές σε 8,4δις.

Ούτε αυτή την χρονιά δεν γίνονται παρεμβάσεις, ούτε η δομή αλλάζει, αλλά ούτε και οι απασχολούμενοι δεν μειώνονται (κάποιες σκέψεις προς αυτή την κατεύθυνση “πνίγονται” γιατί έχουν πολιτικό ή συνδικαλιστικό περιεχόμενο) και με πρόσχημα τώρα τον με ευρεία έννοια δημόσιο χαρακτήρα της επιχείρησης, η γραφειοκρατία της μεγαλώνει. Επενδύσεις δεν γίνονται, ενώ οι σκέψεις για αναστολή λειτουργίας μονάδων για μείωση παραγωγής στο ύψος που η αγορά επιθυμεί, αποσύρονται.

Και φτάνουμε πια στο 1986, όπου η μελέτη εξυγίανσης της εταιρείας τελειώνει και μπαίνει σε εφαρμογή. Προέβλεπε:

- 1) Μετοχοποίηση χρεών προς εθνική τράπεζα ύψους 30,6δις
- 2) Διοικητική και οργανωτική αναδιάρθρωση της εταιρείας. Αυτό μεταφράζεται σε αυτονόμηση των εργοστασιακών μονάδων με την δημιουργία νέων ανωνύμων εταιρειών
- 3) Περιορισμό του πλεονάζοντος προσωπικού που επιβαρύνει δυσβάσταχτα το κόστος και εμποδίζει την βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και της αποδοτικότητας της επιχείρησης. Αυτό επιτυγχάνεται με τη θέσπιση κινήτρων (EXTRA αποζημίωση) εθελοντική συνταξιοδότηση 500 ατόμων με κόστος 600 εκ. δρχ. περίπου.

Θα πρέπει να τονίσουμε τον όρο "πλεονάζον" και να διευκρινίσουμε την έννοια του. Σε μια βιομηχανική μονάδα μπορεί να προκύψει:

- 1) από επιπλέον προσλήψεις που αφορά σε εργασία που πρέπει να κάνει ένα άτομο.
- 2) από ανακατανομή της εργασίας των ήδη εργαζομένων
- 3) από αναδιοργάνωση της παραγωγής πχ. άλλων προϊόντων.
- 4) από εφαρμογή νέων μεθόδων και διαδικασιών στην παραγωγή εκσυγχρονισμό των εγκαταστάσεων
- 5) από συνδυασμό όλων των παραπάνω.

Στην Π.Π το πλεονάζον προσωπικό άρχισε να ανακαλύπτεται όταν έγινε η αναδιοργάνωση της παραγωγής, με ξεκίνημα το σταμάτημα των μηχανών (επί 7ήμερο) το 1984. Τη συγκεκριμένη περίοδο, εντείνεται και το κλίμα της αντί-παραγωγικότητας από την μη απομάκρυνση αυτών που έχαναν την δουλειά τους και την αδυναμία μετακίνησης προσωπικού, αφού αυτό είχε σαν προϋπόθεση την συμφωνία των κοινωνικών εταίρων διοίκηση, σωματείου, εργαζομένων. Η μη έγκαιρη αντιμετώπιση αυτού του προβλήματος ήταν αιτία για την διαιώνιση της προβληματικότητας της εταιρείας.

Ενώ λοιπόν, η Π-Π αναδιοργανώνεται, η οικονομία στην χώρα μας δεν φαίνεται να πηγαίνει καλά. Ο πληθωρισμός θα φθάσει στο 23%. Το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν (ΑΕΠ) θα αυξηθεί μόνο κατά 1,4%. Σε αυτή τη μικρή, έστω αύξηση συνέβαλαν ο πρωτογενής και ο τριτογενής τομέας ενώ ο ευρύτερος δευτερογενής τομέας παρέμεινε στάσιμος. Η ζήτηση των βιομηχανικών προϊόντων στο εσωτερικό υποχωρεί, ως αποτέλεσμα της μείωσης του πραγματικού εισοδήματος των καταναλωτών. Η βιομηχανική δραστηριότητα επηρεάζεται θετικά μόνο από τις εξαγωγές.

Αυτή τη χρονιά λοιπόν η εταιρεία:

- Ø αυξάνει τις πωλήσεις νημάτων στο εξωτερικό από 4 σε 4,5 δις
- Ø αυξάνει τις πωλήσεις υφασμάτων στο εξωτερικό από 4,7 σε 6,25 δις
- Ø αυξάνει και τα αποθέματα από 10,4 δις σε 12,1 δις.

Αυτό φανερώνει ότι η εταιρεία, δεν προωθεί την πώληση των νημάτων ευδοκιμούν, αλλά στο όνομα της διατήρησης της απασχόλησης, προχωράει στην παραγωγή υφασμάτων με χαμηλές τιμές και πολύ χαμηλή ζήτηση, με επακόλουθο την απώλεια κερδών και την αποθεματοποίηση.

Και έτσι, με τη μετοχοποίηση δανείων της και την αύξηση των πωλήσεων της στα 27,3 δις (έναντι των 22,8) πετυχαίνει:

- Ø ζημιά 4,1 δις (αντί των 8,40)
- Ø υποχρεώσεις 29 δις (αντί των 53 δις)
- Ø χρηματοπιστωτικά έξοδα 8,7 δις και
- Ø Αποθέματα 12,1 δις, όπως προαναφέρθηκε και παράλληλα πετυχαίνει σημαντική βελτίωση του ποσοστού μεικτού κέρδους που φθάνει στο 26,47% επί του συνόλου των πωλήσεων.

Και σαν οριστική λύση στα προβλήματα, η εταιρεία παρατηρεί την βελτίωση της ποιότητας των παραγομένων υφασμάτων της, "σημαντικές διαφοροποιήσεις σε ορισμένους βασικούς τομείς της δραστηριότητας " και η δραστική μείωση του κόστους, που θα βοηθηθεί και από την ολοκλήρωση του προγράμματος επενδύσεων.

Στην αρχή του έτους 1987, η εταιρεία αρχίζει να αλλάζει τακτική και να προσπαθεί να αναδιοργανώσει την παραγωγή της στην κατεύθυνση "να παράγει ό,τι πουλιέται". Αυτό σημαίνει, μείωση της παραγωγής, δημιουργία ή αύξηση πλεοναζόντων. Ακόμη, η Ε.Ο.Κ. επιβάλλει πρόστιμο ύψους 10 δις στην εταιρεία, λόγω της ρύθμισης των χρεών που έγινε, που μετά από διαπραγματεύσεις θα καταλήξει σε συμβιβασμό και θα συμφωνήσει να περικόψει κατά 25% περίπου την υφαντική της δραστηριότητα, κατά 8,2% την κλωστική της και κατά 14,5% το προσωπικό της, πράγματα που θα υλοποιηθούν αργότερα.

Στο χώρο της Πάτρας, ξεκινάει τη πρώτη μεγάλη εκπαίδευση, μετά από χρόνια, επένδυση ύψους 1,5 δις δρχ. που αφορά στη δημιουργία ενός νέου κλωστηρίου παραγωγής νημάτων «OPEN END» και παράλληλα, βέβαια, η περικοπή απασχόλησης εξοπλισμού.

Στη χώρα μας, ο πληθωρισμός σημειώνει σημαντική μείωση, όμως, παραμένει πολύ υψηλός (στο 16%), το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν (Α.Ε.Π.) μειώνεται κατά 0,4% και οι εξαγωγικές επιδοτήσεις πέφτουν σημαντικά (από το 23% στο 9,7%).

Η εταιρεία αυτή τη χρονιά πετυχαίνει το μεγαλύτερο ύψος κύκλου εργασιών που πέτυχε ποτέ: 39,4 δις. Παρά το ύψος αυτό του τζίρου, το μικτό κέρδος εκμετάλλευσης είναι 11,92% τα χρηματοπιστωτικά έξοδα 5 δις που αποτελούν ποσοστό 12,7% επί των πωλήσεων, οι υποχρεώσεις της είναι στα 35 δις, η τελική της ζημιά 2,8 δις και τα αποθέματα της σε έτοιμα και ημιτελή προϊόντα στα 5,8 δις.

Το 1988, είναι μια χρονιά που επιταχύνεται ο ρυθμός ανάπτυξης του παγκόσμιου εμπορίου, με αύξηση της ζήτησης, με μείωση της ανεργίας. Στην Ελλάδα, το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν αυξάνει κατά 3,5% και ο πληθωρισμός κυμαίνεται στο 14%. Η βιομηχανική παραγωγή αυξάνει κατά 5%, η μεταποίηση κατά 5,2%. Η κλωστοϋφαντουργία, όμως, μειώνει την παραγωγή της κατά 2,7%. Αυτό οφείλεται κυρίως στη μείωση της ζήτησης των προϊόντων της στο εξωτερικό (αντίθετα με το εσωτερικό που η ζήτηση αυξάνει), αφού η ανταγωνιστικότητα της μειώνεται, λόγω της χαμηλής παραγωγικότητας (υψηλό κόστος) και της μείωσης των εξαγωγικών επιδοτήσεων στο 4,7% περίπου.

Η Π-Π αρχίζει να σκέπτεται σοβαρά, να παράγει μόνο ό,τι μπορεί να πωλήσει. Τα αποθέματα της είναι αρκετά υψηλά. Προβαίνει σε σοβαρές μειώσεις παραγωγής που όμως την απαλλάσσουν μόνο από το κόστος πρώτης ύλης και ενέργειας. Προσπαθεί και τελικά ρευστοποιεί 4.000.000 μ. υφάσματος και τελικά καταφέρνει να διατηρήσει τα αποθέματα της στο ίδιο με του προηγούμενου έτους ύψος αξίας (περίπου 6 δις). Ο κύκλος εργασιών της μειώνεται οριστικά (κατά 21,3%), το μικτό κέρδος στο 6,76% του κύκλου εργασιών της.

Το 1989, συνεχίζεται η διεθνής οικονομική δραστηριότητα με ανοδικό γενικά ρυθμό, όπως και το 1988 αλλά με μικρότερους ρυθμούς. Η Ελληνική Οικονομία ακολουθεί την Ευρωπαϊκή πορεία, αλλά με άλλους ρυθμούς. Ο πληθωρισμός παρέμεινε σχεδόν στα πλαίσια του 1988 (14,1%), η ανεργία στο 7,8% και η βιομηχανική παραγωγή σημείωσε αύξηση της τάξης του 1,4%. Η μεταποίηση σημειώνει αύξηση 2,15% και στην κλωστοϋφαντουργία σημειώνεται ξανά μείωση της παραγωγής κατά 2,4%. Η κρίση της Ελληνικής Κλωστοϋφαντουργίας συνεχίζεται και είναι αποτέλεσμα της μη ανταγωνιστικότητας των προϊόντων της λόγω υψηλού κόστους και έλλειψης εκσυγχρονισμού.

Η εταιρεία, αυτό το χρόνο των εκλογών και των αλλαγών, αυξάνει ελαφρά (κατά 2,15%) τον κύκλο εργασιών της που φθάνει στα 31,7 δις, με μικτό κέρδος, μετά τις αποσβέσεις στο 3,6% επί του συνολικού κύκλου εργασιών της. Αυτή τη χειροτέρευση η εταιρεία αποδίδει στους εξής παράγοντες:

1. αύξηση κόστους εργατικού δυναμικού
2. αύξηση κόστους λόγω μείωσης της παραγωγής

3. μείωση όγκου πωλήσεων

4. μείωση εξαγωγικών κινήτρων (από 4,7% έπεσε στο 2,7%)

Η μείωση της παραγωγής δεν ελάττωσε τα αποθέματα της εταιρείας. Η εταιρεία ξανααποφασίζει να ακολουθήσει επιθετικό πρόγραμμα πωλήσεων με αύξηση της παραγωγής και της παραγωγικότητας της εργασίας και του εξοπλισμού. Αναθέτει σε νέους συμβούλους την σύνταξη μελέτης για ταχύρρυθμη οργανωτική ανασυγκρότηση και παρέμβαση.

Οι νέες μελέτες φαίνεται να καταλήγουν στις παρακάτω προτάσεις, που υποβάλλονται στον μέτοχο (πολιτεία) για έγκριση για μια ακόμη φορά:

- Αναδιοργάνωση και επανένωση της εταιρείας, τρία μόλις χρόνια μετά το διαχωρισμό της.
- Κεφαλαιακή αναδιάρθρωση. Μέχρι τώρα ονομαζόταν «κεφαλαιακή εξυγίανση».
- Επενδύσεις για την παραγωγή προϊόντων υψηλότερης προστιθέμενης αξίας, βελτίωση ποιότητας, μείωση κόστους.
- Αύξηση παραγωγικότητας της εργασίας σε ανταγωνιστικά επίπεδα.
- Αποκατάσταση λογικής σχέσης μεταξύ των επιπέδων αμοιβών των διαφόρων κατηγοριών προσωπικού, που διαταραχθείσα, οδήγησε στη χαλάρωση της πειθαρχίας και την αποστελέχωσή της.

Ενώ οι μελέτες ολοκληρώνονται, μπαίνουμε στο 1990, τη νέα δεκαετία, τα προβλήματα ρευστότητας αυξάνουν που γίνονται πιο αισθητά και με τις ελλείψεις πρώτης ύλης. Έχει, ήδη, ψηφιστεί και ο αναπτυξιακός νόμος 1892/90 και οι μελέτες καταλήγουν στην υλοποίηση των παρακάτω για την εξυγίανση της:

-μείωση πλεονάζοντος προσωπικού (ομαδικές απολύσεις)

-μετοχοποίηση

-επενδύσεις

Το Σεπτέμβριο, λαμβάνει χώρα το πρόγραμμα που προβλέπει 1400 απολύσεις, 700 από αυτές στη Πάτρα και αρχίζει μια αντιπαράθεση με τους εργαζόμενους, με απεργίες και καταλήψεις των εγκαταστάσεων της. Αυτές τελειώνουν στο τέλος Νοεμβρίου, στην Πάτρα που κράτησαν περισσότερο από όλες τις μονάδες και η εταιρεία ξεκινάει με κάποιες συμφωνίες εργασιακής ειρήνης να προσπαθεί να βρει το δρόμο της. Ο χρόνος

κλείνει με κύκλο εργασιών 29,5 δις και ζημιές 11,7 δις. Ο αριθμός των εργαζομένων της είναι πια (Δεκέμβριος) 5073, έναντι 6275 που ήταν ο μέσος όρος μέχρι τον Αύγουστο, με σύνολο πωλήσεων 28,5 δις και εξαγωγές 8,2 δις.

Στην αρχή του έτους 1991, η εταιρεία με το λιγότερο πια προσωπικό και με σταματημένα τμήματα ή δραστηριότητες, αντιμετωπίζει σοβαρά προβλήματα χρηματοδότησης και αρχίζει να σταματάει τμήματα της ή και εξολοκλήρου από έλλειψη πρώτης ύλης. Όλος ο χρόνος περνάει, με υποαπασχόληση του εξοπλισμού και των εργαζομένων, με συνεχή απώλεια της εμπορικής της θέσης. Φυσικά, ούτε λόγος για κεφαλαιακή εξυγίανση ή επενδύσεις. Νέα προγράμματα αρχίζουν να κυκλοφορούν, που εκπονούνται από διάφορους και πολλούς: Κυβέρνηση, ΟΑΕ, Διοίκηση, επιμελητήρια, φορείς. Όλα κινούνται γύρω από την επιλογή της πολιτείας: πέρασμα στον ιδιωτικό τομέα, όσων είναι βιώσιμων και κλείσιμο των άλλων.

Έτσι, τελειώνει ο χρόνος και σύμφωνα με τα πρώτα στοιχεία που έγιναν γνωστά από τις εφημερίδες, δείχνουν κύκλο εργασιών 26 δις και ζημιές 18,7 δις.

Σοβαρότατη επίπτωση, επίσης, στην εταιρεία είχε και η πολιτική που εφαρμόστηκε για το πέρασμα της στον ιδιωτικό τομέα. Που οδήγούσε στην ακόμα μεγαλύτερη προβληματοποίηση της, ώστε και σαν σωτήρας να φαίνεται ο ερχομός του ιδιώτη, και η αξία της να μειωθεί. Κι αυτό επειδή η λειτουργία της εταιρείας πια έγινε περιστασιακή.

Η ευθύνη είναι αποκλειστικά της πολιτείας η οποία μέσω των οργάνων της: Υπουργεία, Ο.Α.Ε., Διοίκηση, Τράπεζες, δεν προχώρησε καμιά ενέργεια, για την ανόρθωση της εταιρείας, αλλά παρέμεινε, απλός, άβουλος θεατής με κύριο μέλημα την εξεύρεση των όποιων χρημάτων απαιτούνται για την πληρωμή των εργαζομένων και μόνο.

Η άσχημη κατάσταση της υπολειτουργίας των εγκαταστάσεων της εταιρείας, συνεχίζεται και αυτό το χρόνο. Η δρομολόγηση οριστικής λύσης όλο και αναβάλλεται και όλο και πιο κοντά φέρνει την προοπτική οριστικού κλεισίματος της. Η απόφαση να εκκαθαριστεί εν λειτουργία δεν προχωράει και η εκκαθάριση με κλείσιμο και η απόλυση του προσωπικού ήταν η μόνη λύση.

3.2 PIRELLI HELLAS A.E.

Η εταιρεία με την επωνυμία «Pirelli» αποτελεί μια από τις μεγαλύτερες εταιρείες παραγωγής ελαστικών σε ολόκληρο τον κόσμο. Ιδρύθηκε το 1872 από τον Ιταλό βιομήχανο G.P Pirelli, ο οποίος άρχισε να κατασκευάζει ελαστικούς σωλήνες σε ένα εργοστάσιο κοντά στο Μιλάνο όπου βρίσκονται σήμερα τα κεντρικά της γραφεία.

Μετά το τέλος το Β΄ Παγκοσμίου πολέμου, η εταιρεία επεκτάθηκε σε πολλές Ευρωπαϊκές χώρες, καθώς επίσης και στη Βόρειο και Νότιο Αμερική. Μεταξύ των χωρών που διάλεξε για την επέκτασή της ήταν και η Ελλάδα. Το 1959 ιδρύει την θυγατρική εταιρεία με την επωνυμία «PIRELLI HELLAS A.E» και έδρα της επιχείρησης την Αθήνα. Είναι σημαντικό να αναφέρουμε ότι απασχολούσε συνολικώς σε όλη την Ελλάδα 210 υπαλλήλους. Το 1962 αρχίζει να λειτουργεί το εργοστάσιο παραγωγής, ένα από τα μεγαλύτερα στα Βαλκάνια, με έδρα την Πάτρα και πρώτο διευθυντή τον Ιταλό ELIO DE FILIPO. Αρχικά, το εργοστάσιο απασχολούσε 350 εργάτες, 30 διοικητικούς υπαλλήλους και 20 τεχνικούς, ενώ το 1991 έφτασε να απασχολεί 460 εργαζομένους εκ των οποίων 5 μηχανικούς. Η ύπαρξη αυτού του μεγάλου εργοστασίου στη περιοχή της Πάτρας ήταν από τα σημαντικότερα γεγονότα για την τοπική κοινωνία διότι από την μία μεριά προσέφερε πολλές θέσεις εργασίας και από την άλλη έδωσε τη δυνατότητα της ανάπτυξης μικρότερων επιχειρήσεων οι οποίες βασιζόνταν ουσιαστικά στην ύπαρξη αυτού του μεγάλου οργανισμού της περιοχής.

Η ομαλή λειτουργία του εργοστασίου συνεχίζεται μέχρι το 1989. Από εκεί και πέρα αρχίζει μια συνεχή αντιπαράθεση της διοίκησης με τους εργαζομένους η οποία τερματίζεται τον Απρίλιο του 1990.

Η κατάσταση, όμως, αναζωπυρώθηκε πολύ γρήγορα καθώς στις αρχές του 1991 και κατά την συζήτηση για την υπογραφή της συλλογικής σύμβασης εργασίας η εταιρεία προβαίνει στην διαθεσιμότητα 80 εργαζομένων και στην απόλυση άλλων 21. Όλα αυτά είχαν σαν αποτέλεσμα, οι εργαζόμενοι να αντιδράσουν προχωρώντας σε εναλλασσόμενες τετράωρες στάσεις εργασίας. Βλέποντας όλα αυτά και με γνώμονα το γεγονός ότι καθημερινά χάνονται τεράστια ποσά, η διοίκηση αποφάσισε να προχωρήσει αρχικά στη διακοπή της παραγωγής. Από εκείνο το σημείο και μετά έχουμε την οριστική ρήξη των σχέσεων της διοίκησης με τους εργαζομένους, γεγονός που σιγά σιγά οδήγησε στο οριστικό κλείσιμο του εργοστασίου.

Στη συνέχεια, παρουσιάζονται τρεις πίνακες οι οποίοι μας δείχνουν τα βασικά οικονομικά μεγέθη της εταιρείας τα 5 τελευταία χρόνια της λειτουργίας της.

ΕΞΕΛΙΞΗ ΒΑΣΙΚΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΜΕΓΕΘΩΝ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ						
	1985	1986	1987	1988	1989	1990
ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ		45.361.197	55.376.930	55.889.938	59.933.599	59.927.730
ΚΟΣΤΟΣ ΠΩΛΗΣΕΩΝ		36.427.064	44.141.953	47.137.257	49.505.849	51.475.236
ΜΙΚΤΑ ΚΕΡΔΗ	4.712.188	9.220.380	12.076.299	10.343.227	10.931.121	8.657.376
ΚΑΘΑΡΑ ΚΕΡΔΗ	324.067	1.177.931	1.315.398	1.505.477	(209.267)	(5.392.759)
ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ		1.851.141	2.930.000	2.340.000	3.500.000	2.300.000

ΠΗΓΗ: Αποτελέσματα Χρήσης PIRELLI HELLAS A.E

(τα ποσά του παραπάνω πίνακα είναι εκφρασμένα σε εκατομμύρια δολάρια)

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΩΝ						
ΑΠΟΔΟΣΗ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	1,57%	5,02%	5,07%	4,90%	(0,68%)	(17,5%)
ΠΕΡΙΘΩΡΙΟ ΜΙΚΤΟΥ ΚΕΡΔΟΥΣ		20,33%	21,81%	18,51%	18,24%	14,45%
ΠΕΡΙΘΩΡΙΟ ΚΑΘΑΡΟΥ ΚΕΡΔΟΥΣ		2,60%	2,38%	2,69%	(0,35%)	(9,00%)
ΑΠΟΔΟΣΗ ΙΔΙΩΝ ΠΡΟΣ ΞΕΝΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	79,22%	88,82%	99,54%	99,59%	124,20%	159,90%

PIRELLI HELLAS A.E						
ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΙ						
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	1985	1986	1987	1988	1989	1990
1) Πάγια	49.939.282	51.801.757	58.651.562	62.794.361	66.418.600	68.666.657
2) Αποσβέσεις	22.785.173	31.910.426	41.993.614	45.256.701	46.736.494	48.309.098
3) Καθαρά πάγια (1+2)	20.154.109	19.997.683	16.679.322	17.633.586	19.714.754	20.384.360
4) Αποθέματα	5.730.958	6.834.240	8.228.135	9.158.583	10.847.860	12.154.259
5) Απαιτήσεις και αξίες	8.969.117	15.677.235	21.732.995	23.457.849	28.296.863	28.461.984
6) Διαθέσιμα	646.365	925.305	875.826	830.767	440.290	260.056
7) Κυκλοφορούν (4+5+6)	15.345.599	23.436.780	3.083.956	33.447.199	39.585.013	40.876.299
8) Μεταβατικοί Λογαριασμοί	1.393.976	1.506.166	7.044.605	12.170.783	12.198.408	12.726.604
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ (3+7+8)	36.894.525	44.940.629	54.560.883	63.251.568	71.498.175	76.047.393
ΠΑΘΗΤΙΚΟ						
1) Ίδια Κεφάλαια	20.585.791	23.483.243	25.966.570	30.739.060	30.739.060	30.739.088
2) Προβλέψεις Κινδύνων			1.536.886	1.219.226	1.062.872	969.798
3) Μακροπρόθ. υποχρεώσεις	2.326.151	2.535.790	2.731.279	7.314.064	7.966.009	6.715.098
4) Βραχυπρόθ.	13.982.583	18.321.980	23.116.155	23.297.498	30.214.641	42.435.503

υποχρεώσεις						
5)Σύνολο υποχρεώσεων (3+4)	16.308.734	20.857.770	25.847.434	30.611.562	38.180.650	49.150.601
6)Μεταβατικοί Λογαριασμοί		599.616	1.209.993	681.720	1.724.860	790.151
ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ (1+2+5+6)	36.834.525	44.940.629	54.560.883	63.251.568	71.498.175	76.077.393
Κεφάλαιο Κίνησης (7-4)	1.363.076	5.114.800	7.720.801	10.149.701	9.370.372	(1.559.204)

Πηγή : Απολογισμοί χρήσης PIRELLI HELLAS A.E

(τα ποσά του παραπάνω πίνακα είναι εκφρασμένα σε εκατομμύρια δολάρια)

Παρατηρώντας τους παραπάνω πίνακες με τα οικονομικά στοιχεία της εταιρείας από το 1985 έως 1990, θα προσπαθήσουμε να αναπτύξουμε τους λόγους για τους οποίους η μητρική εταιρεία από το Μιλάνο αποφάσισε την διακοπή της λειτουργίας του σημαντικού αυτού εργοστασίου για όλη την περιοχή του νομού Αχαΐας. Πιο συγκεκριμένα :

1) Το 1986 παρατηρούμε ότι τα καθαρά κέρδη της εταιρείας αυξάνονται σε σχέση με το 1985, γεγονός το οποίο φαίνεται και στον δείκτη απόδοσης ιδίων κεφαλαίων που αυξάνεται κατά 5,02%, και υποδεικνύει ότι επιτεύχθηκε από την εταιρεία ο στόχος πραγματοποίησης ενός ικανοποιητικού αποτελέσματος.

Επίσης, σημειώνεται ότι η Pirelli πραγματοποίησε επενδύσεις της τάξεως του 1.851.141\$. Τέλος, καλό θα ήταν να αναφέρουμε ότι με βάση του δείκτη απόδοσης ιδίων προς ξένα κεφάλαια, ο οποίος αυξάνεται, συμπεραίνουμε ότι υπάρχει αύξηση της δανειοδότησης από ξένους πόρους και η οποία οφείλεται εν μέρη στην προσπάθεια κάλυψης των αυξανόμενων υποχρεώσεων της εταιρείας.

2) Το 1987 η εταιρεία ακολουθώντας τις ίδιες πολιτικές και χωρίς να παρουσιάζει εσωτερικά προβλήματα, τόσο στη διοίκηση όσο και στην παραγωγή, συνεχίζει να

σημειώνει κέρδη και να πραγματοποιεί νέες επενδύσεις που αφορούν εκσυγχρόνηση μηχανικού εξοπλισμού και τεχνικών εγκαταστάσεων.

Τέλος, η Pirelli συνεχίζει να πραγματοποιεί και επιτυγχάνει τους στόχους που θέτει, καθώς ο δείκτης των ίδιων κεφαλαίων συνεχίζει την ανοδική του πορεία. Όμως, παρά το θετικό κλίμα που λάμβανε χώρα, οι υποχρεώσεις συνεχίζουν να αυξάνονται με αποτέλεσμα η εταιρεία να προσφύγει στον εκ νέου δανεισμό ώστε να ανταποκριθεί σε αυτές.

3) Το 1988 τα πράγματα αρχίζουν σιγά σιγά να αντιστρέφονται. Η εταιρεία αποφασίζει να προχωρήσει στην αύξηση της παραγωγής, η οποία συνοδεύτηκε και από μία πολύ μικρή αύξηση της τιμής πώλησης. Οι ενέργειες, όμως, αυτές δεν είχαν τα επιθυμητά αποτελέσματα, καθώς ο πληθωρισμός της περιόδου αυτής σε συνδυασμό με την τότε υποτίμηση της δραχμής έναντι του δολαρίου διατήρησε το ποσοστό των πωλήσεων στα ίδια περίπου επίπεδα.

Παρόλα αυτά, τα καθαρά κέρδη της εταιρίας συνεχίζουν να αυξάνονται ακόμα περισσότερο. Η αύξηση όμως, αυτή δεν έφερε και την επιθυμητή αύξηση των επενδύσεων, αντίθετα μειώθηκαν και περιορίστηκαν μόνο στο κλάδο των μεταφορών.

Αυτό που συνεχίζει όμως, να δημιουργεί το μεγαλύτερο πρόβλημα είναι η αλματώδης αύξηση των υποχρεώσεων, που αυτή τη φορά οφείλεται στη συνεχόμενη λήψη ομολογιακών δανείων για την κάλυψη των αναγκών.

4) Το 1989 η PIRELLI HELLAS A.E παρουσιάζει για πρώτη φορά στα χρονικά ζημία της τάξεως των 209.267\$. Το αρνητικό αυτό αποτέλεσμα οφείλεται στο γεγονός ότι η ζήτηση παρέμεινε στα ίδια περίπου επίπεδα, αλλά και στο ότι εισήλθαν στην αγορά νέα εισαγόμενα ελαστικά. Τα νέα ελαστικά προέρχονταν από τις Δυτικές χώρες και κυρίως τις χώρες της Άπω Ανατολής, όπου το κόστος παραγωγής είναι χαμηλότερο, με αποτέλεσμα τα προϊόντα να είναι πιο ανταγωνιστικά.

Στη αρνητική αυτή εξέλιξη διαδραμάτισε σπουδαίο ρόλο και η συνεχόμενη αντιπαράθεση εκείνης της χρονιάς μεταξύ των εργαζομένων και της διοίκησης. Όλα τα παραπάνω φυσικό ήταν να προκαλέσουν την αδυναμία της επιχείρησης να καλύψει τις τρέχουσες ανάγκες της, φαινόμενο που το συμπεραίνουμε και από την αύξηση των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων σε σχέση με το 1988 κατά 6.917.143\$.

5) Το 1990 ήταν ουσιαστικά η τελευταία χρονιά λειτουργίας της Pirelli στην Ελλάδα παρουσιάζοντας ζημία ύψους 5.392.759\$. Η αύξηση αυτή ήταν αποτέλεσμα ορισμένων παραγόντων όπως ο πληθωρισμός εκείνης της περιόδου (22,8%), τα τραπεζικά επιτόκια (29%) τα οποία επιβάρυναν σημαντικά την εταιρεία λόγω της σύναψης πολλών ομολογιακών δανείων, η μείωση της ζήτησης και τέλος, η αύξηση της έντασης του ανταγωνισμού. Επίσης, ένας από τους σημαντικότερους παράγοντες ήταν και το γεγονός ότι η αύξηση της καθαρής τιμής πώλησης ήταν μικρότερη από την αύξηση του κόστους παραγωγής. Το αρνητικό αυτό κλίμα επιβαρύνθηκε ακόμα περισσότερο από τις συχνές γενικές απεργίες των εργαζομένων της εταιρείας, που σε συνδυασμό με την διακοπή της παραγωγής λόγω της συνεχόμενης απεργίας των εργατών της Δ.Ε.Η οδήγησαν στην απώλεια 70 ημερών παραγωγής. Η εικόνα αυτής της κατάστασης φαίνεται και από την αλματώδη αύξηση των υποχρεώσεων της εταιρείας κατά 10.969.951\$

Το Μάιο του 1991, το εργοστάσιο σταματά να λειτουργεί και η Pirelli τον Αύγουστο του ίδιου έτος από το Μιλάνο ανακοινώνει το οριστικό κλείσιμο του εργοστασίου. Η κατάσταση ήταν τόσο άσχημη για την εταιρεία, η οποία έφτασε σε σημείο να σταματήσει να παραδίδει παραγγελίες στο Ελληνικό Δημόσιο, Ελληνική Αεροπορία κ.λ.π.

3.3 Ε.Γ.Λ. ΧΑΡΤΟΠΟΙΑ ΛΑΔΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε.

ΠΟΡΕΙΑ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Η εταιρεία με την επωνυμία «Ε.Γ.Λ. ΧΑΡΤΟΠΟΙΪΑ ΛΑΔΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε.» ιδρύθηκε το 1928, με έδρα την Πάτρα και νομική μορφή της ατομικής επιχείρησης και ιδρυτή αυτής τον Ευάγγελο Λαδόπουλο.

Η εταιρεία ξεκίνησε να λειτουργεί με μια μόνο μηχανή παραγωγής δυναμικότητας 700 κιλών την ώρα. Μετά από αρκετά χρόνια εγκαταστήθηκε και δεύτερη αυξάνοντας έτσι την παραγωγική διαδικασία. Με αυτή την μορφή η εταιρεία συνέχισε για πολλά χρόνια μέχρι τον Β' Παγκόσμιο πόλεμο και τον εμφύλιο οπότε παρέμεινε στάσιμη χωρίς καθόλου επενδύσεις, συνεχίζοντας απλά την δραστηριότητα της ομαλά.

Στην συνέχεια, την δεκαετία του 50' και τις αρχές του 60' η εταιρεία μεγαλουργεί. Αυξάνει κατακόρυφα τον μηχανικό της εξοπλισμό, κατασκευάζονται νέα κτίρια, αποθήκες, φτάνοντας έτσι στο απόγειο της δράσης και απόδοσης της. Η παραγωγή των προϊόντων αυξάνεται θεαματικά κυμαινόμενη στα 8250/ώρα. Προς το τέλος της δεκαετίας (1959) η εταιρεία μετατρέπεται σε ανώνυμη εταιρεία.

Από τα μέσα της δεκαετίας του 60' παρουσιάζονται τα πρώτα οικονομικά προβλήματα. Κάτι το οποίο δεν μπορεί να θεωρηθεί τυχαίο. Μπορούμε να πούμε ότι οφείλεται κυρίως στην αλλαγή της διοίκησης και στην ανεπάρκεια να μπορέσει να παρακολουθήσει τις ανάγκες εκσυγχρονισμού και ανάπτυξης του ομίλου. Μετά από συνεχείς και πολλές προσπάθειες η εταιρεία δεν μπορεί να ανακάμψει και αναγκάζεται να σταματήσει την λειτουργία της.

Στο διάστημα της λειτουργίας της, η επιχείρηση βοήθησε τα μέγιστα την οικονομία της Πάτρας και γενικότερα του νομού. Επηρέασε αποφασιστικά την ανάπτυξη της Πάτρας και των γύρω περιοχών. Μεγάλος αριθμός κατοίκων βρήκε δουλειά στο εργοστάσιο για πολλές δεκαετίες. Γενικότερα θα πρέπει να πούμε ότι η εταιρεία αποτέλεσε μια από τις πιο αξιόλογες βιομηχανικές μονάδες της χώρας και επηρέασε σε πολύ μεγάλο βαθμό τα υπόλοιπα βήματα εξέλιξης στο πέρασμα του χρόνου.

ΠΟΡΕΙΑ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΜΕΤΑ ΤΟ 1970

Από το 1969 και μετά η εταιρεία αρχίζει να παρουσιάζει οικονομικά προβλήματα. Λόγω αυτών των προβλημάτων δεν έγιναν προσπάθειες εκσυγχρονισμού με αποτέλεσμα να μεγαλώσει η τεχνολογική διαφορά του εργοστασίου με τα αντίστοιχα εργοστάσια της Ευρώπης και να μειώνεται η ανταγωνιστικότητα του.

Το 1975, η εταιρεία σταμάτησε τις εργασίες της λόγω οικονομικών προβλημάτων και οι εργαζόμενοι έκαναν επίσκεψη εργασίας. Τον Ιούλιο του 1976, η Εθνική Τράπεζα πήρε από την Ε.Γ.Α. την πλειοψηφία των μετοχών και επαναλειτούργησε το εργοστάσιο. Συνέταξε μελέτη βιωσιμότητας και παρήγγειλε μηχανολογικό εξοπλισμό για τον εκσυγχρονισμό της επιχείρησης. Τα μηχανήματα έφθασαν στο εργοστάσιο αλλά ουδέποτε τοποθετήθηκαν και πολύ περισσότερο λειτούργησαν. Τελικώς βγήκαν στα αζήτητα και πουλήθηκαν μισοτιμής.

Τα δεδομένα αυτά ερμηνεύονται κυρίως από ότι η εθνική Τράπεζα δεν ήθελε να αναλάβει τόσο επισφαλείς οικονομικούς κινδύνους καθώς επίσης και στην ακαταλληλότητα της ίδιας να χειρισθεί επιχειρηματική δραστηριότητα άσχετη με το κατ'ουσίαν αντικείμενο της. (πιστωτικό σύστημα - διαχείριση, εκμετάλλευση χρήματος).

Η εταιρεία κηρύχθηκε σε πτώχευση στις 14-7-1984. Στις 23-7-1984 παρεμβαίνει ο Ο.Ο.Α.Ε. και προχωρεί σε μελέτη εξυγίανσης υποβάλλοντας προτάσεις προς τους μετόχους και πιστωτές.

Το 1985, οι μέτοχοι και οι πιστωτές, διαφωνούν με τη πρόταση εξυγίανσης, η οποία προέβλεπε:

- Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου κατά 2 δισ. δρχ
- Μετοχοποίηση οφειλών τάξεως 6 δισ. δρχ

Αποτέλεσμα της παραπάνω διαφωνίας αποτελεί το γεγονός ότι η εταιρία οδηγείται σε αναγκαστική εκκαθάριση.

Το 1984 στη μονάδα του Αιγίου, οι εργαζόμενοι αναλαμβάνουν την διοίκηση και λειτουργία της εταιρίας με πρόεδρο το τότε δήμαρχο του Αιγίου (Αλέκο Μέγαρη). Λειτουργήσαν το εργοστάσιο περιοδικά, μέχρι τον Αύγουστο του 1985, οπότε σταμάτησε οριστικά η λειτουργία του.

Η αναποφασιστικότητα και οι έκρυθμες καταστάσεις που δημιουργούνται οδηγούν το 1985 σε οριστικό σταμάτημα της εταιρείας, με τεράστιες ζημιές στο ενεργητικό της και με κοινωνικά προβλήματα έντονα στη περιοχή της Αχαΐας.

Η κατάσταση αυτή, σε ότι αφορά τη πλήρη απαξίωση και ακινησία της χαρτοποιίας Λαδόπουλου οφείλεται κατά κύριο λόγο στην έλλειψη συγκεκριμένης πολιτικής βούλησης της κυβέρνησης, η υπαγωγή της επιχείρησης στον Ο.Ο.Α.Ε. Αποτρεπτικός παράγοντα αποτελεί επίσης και η αρνητική οικονομική θέση της εταιρίας η οποία αρνητική θέση αυξάνεται με ρυθμούς γεωμετρικής προόδου.

Το παραπάνω δεδομένα συνδυαζόμενα και με το ξέσπασμα διαφόρων άλλων οικονομικών σκανδάλων που ταλαιπώρησαν τη χώρα κατά το τέλος της δεκαετίας του 1980, οδήγησαν στην εγκατάλειψη της όποιας προσπάθειας εξυγίανσης και στο πάγωμα της. Οι συνέπειες, βέβαια, απ' αυτή την εξέλιξη και για τον κλάδο της χαρτοποιίας αλλά και σε ότι αφορά την αποβιομηχάνιση της περιοχής είναι και σοβαρές και επιζήμιες.

Μια γενικότερη άποψη των γεγονότων παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα.

Ε.Γ.Λ. ΧΑΡΤΟΠΟΙΑ ΛΑΔΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε.

1928	Ίδρυση και λειτουργία ως ατομική επιχείρηση
1959	Μετατροπή σε ανώνυμη εταιρία
1963	Ολοκλήρωση αγοράς των χαρτοποιητικών μηχανών
1968	Αγορά της Α.Ε.Ε.Χ. (Ανώνυμος Ελληνική Εταιρία Χαρτοποιίας) στη περιοχή του Αιγίου, που είχε ιδρυθεί το 1924.
1969	Αρχή οικονομικών προβλημάτων, λόγω δανειακών

	κεφαλαίων και τοκοχρεολυσίων.
1975	Σταμάτημα λειτουργίας μονάδας στο Αίγιο, λόγω οικονομικών προβλημάτων, ρευστότητας - απουσία υγιών οικονομικών όρων.
1976	Ο έλεγχος των μετοχών της μονάδας στο Αίγιο περνάει στην Εθνική Τράπεζα. Επαναλειτουργία του εργοστασίου και μη ολοκλήρωση του προβλεπόμενου προγράμματος εκσυγχρονισμού της εταιρίας.
1978	Προσπάθεια εκσυγχρονισμού από μετόχους.
1984	Μπαίνει στη διαδικασία της πτώχευσης και με βάση το νόμο 1386/23-7-84 γίνεται προσπάθεια εξυγίανσης, από τον Ο.Ο.Α.Ε. με σύνταξη ειδικής μελέτης.
1985	Οριστική διακοπή λειτουργίας μονάδας του Αιγίου. Διαφωνία μετόχων και πιστωτών στη πρόταση του Ο.Ο.Α.Ε.
1987	Αγορά και υπαγωγή των μονάδων Αιγίου και Πάτρας από τον Ο.Ο.Α.Ε.
1988	Ίδρυση εταιρίας Ε.Γ.Λ. ΧΑΡΤΟΠΟΙΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ Α.Ε. από τον Ο.Ο.Α.Ε. που περιλαμβάνει τις μονάδες της Πάτρας και του Αιγίου και ουσιαστικά παύση λειτουργίας των εργοστασίων.

3.4 Ελληνική Βιομηχανία Όπλων (Ε.Β.Ο.)

Η μελέτη της Ε.Β.Ο Α.Ε που έχει την μεγαλύτερη παραγωγική μονάδα της εγκατεστημένη στην περιοχή του αιγίου αποτελεί μία ιδιάζουσα περίπτωση βιομηχανίας, διότι ως η μοναδική κατασκευάστρια όπλων στην Ελλάδα δεν αφήνει περιθώρια για συγκρίσεις, ενώ η σημασία της για την εθνική άμυνα, δεν επιτρέπει να δοθούν απαραίτητα στοιχεία για μια πλήρη και σε βάθος ανάλυση. Η σύνδεση της με τις κρατικές προμήθειες την στιγμή που το κράτος αποτελεί και τον αποκλειστικό της μέτοχο καθιστά προφανές ότι η τύχη της Ε.Β.Ο εξαρτάται αποκλειστικά από την κρατική πολιτική στην άμυνα, την οικονομία, την βιομηχανία, την έρευνα και την ανάπτυξη.

Η Ε.Β.Ο. ιδρύθηκε το Σεπτέμβριο του 1977 ως ανώνυμη επιχείρηση με μοναδικό μέτοχο-ιδιοκτήτη το Ελληνικό Δημόσιο και ξεκίνησε τη λειτουργία της με τη συναρμολόγηση του τυφεκίου G3 και στη συνέχεια με την πλήρως καθετοποιημένη παραγωγή, φτάνοντας σε επίπεδα ελληνικής προστιθέμενης αξίας της τάξης του 90%. Η εκκίνηση της εταιρείας έγινε με τη δημιουργία του Συγκροτήματος Αιγίου, που τότε ήταν και ολόκληρη η Ελληνική Βιομηχανία Όπλων και είχε σχεδιαστεί για να καλύψει τις απαιτήσεις των Ελληνικών Ενόπλων Δυνάμεων σε μικρού διαμετρήματος οπλισμό.

Από το 1980 εκτός από την κατασκευή του G3 ξεκίνησε και η κατασκευή και άλλων τύπων όπλων (G3 με πτυσσόμενο κοντάκι, πιστόλι P7, ΠΑΟ 89 MM, όλμοι 90-120,

ξιφολόγες κλπ.) δείχνοντας χαρακτηριστικά την προσπάθεια ενσωμάτωσης νέων παραγωγικών δυνατοτήτων.

Έτσι εντάσσονται μέχρι το 1985 στην E.B.O κατά σειρά:

- ∅ Το συγκρότημα παραγωγής και γόμωσης πυρομαχικών του Λαυρίου
- ∅ Το συγκρότημα της Μεταλλουργικής Βιομηχανίας Ηλείου (Χυτήρια μη σιδηρούχων κραμάτων)
- ∅ Το συγκρότημα της Μάνδρας (μηχανουργείο)
- ∅ Η Ηλεκτρομηχανολογική (εργοστάσιο κοπής ραφής ενδυμάτων) Κύμης.

Ας εξετάσουμε όμως κάποιους από τους λόγους που οδήγησαν την εταιρεία να χαρακτηριστεί προβληματική και τα εμπόδια που συνάντησε κατά την διάρκεια των πρώτων χρόνων λειτουργίας της.

3.4.1. ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗ - ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

Η παραγωγικές δυνατότητες της E.B.O μπορούσαν να καλύψουν ένα ευρύ φάσμα εξοπλισμού στο συγκρότημα του αιγαίου καθώς διέθετε ένα σύγχρονο μηχανολογικό εξοπλισμό που μπορούσε να εκτελέσει υψηλής ποιότητας και εξειδικευμένες εργασίες. Η ανάπτυξη τεχνογνωσίας ξεκίνησε με μεταφορά τεχνολογίας από την HECKLER UND KOCH. Βαθμιαία, με την είσοδο εξειδικευμένου προσωπικού και την προσθήκη εμπειριών και γνώσεων, άρχισε και η εσωτερική ανάπτυξη τεχνογνωσίας, πάντα στον τομέα των μηχανολογικών σχεδιάσεων και κατασκευών. Βέβαια δεν έχει αναπτυχθεί τεχνογνωσία στη σχεδίαση και κατασκευή περιφερειακών συστημάτων. Οι συνεργασίες με ξένες εταιρείες όμως (HECKLER UND KOCH, BWB) συνείσφεραν στη συνεχιζόμενη μεταφορά τεχνολογίας, απαραίτητη σε μια νέα σχετικά εταιρεία, όπως η EBO.

Αρνητικό στοιχείο αποτελεί το παρατηρούμενο υψηλό TURNOVER του τεχνικού - επιστημονικού προσωπικού που οφείλεται τόσο στη πολιτική αμοιβών όσο και στις δυσοίωνες προοπτικές της εταιρείας, αλλά και στις πολιτικές της σχέσεις με τις εκάστοτε κυβερνήσεις. Έτσι εγκατέλειπε και εγκαταλείπει την εταιρεία στελεχικό δυναμικό, μη μπορώντας να προσφέρει υψηλό ποσοστό σύμφωνα με τις δυνατότητες του.

Επίσης, η Ε.Β.Ο δεν είχε αναπτύξει ουσιαστικές και αποδοτικές συνεργασίες με ερευνητικά κέντρα (ΑΕΙ, Ινστιτούτα, κέντρα των Ενόπλων Δυνάμεων) Ελληνικά ή ξένα, για απορρόφηση τεχνολογίας.

Το συμπέρασμα είναι ότι η εταιρεία δεν είχε επιτύχει ένα υψηλό επίπεδο τεχνογνωσίας που θα αντανakλούσε τόσο στο τεχνολογικό επίπεδο των παραγόμενων προϊόντων όσο και στην ανάπτυξη νέων και συγχρόνων, παρόλο που είχε επενδύσει σημαντικά σε σύγχρονο εξοπλισμό.

3.4.2.ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

Κύριος (σχεδόν αποκλειστικός) πελάτης της Ε.Β.Ο είναι ο Ελληνικός Στρατός, για όλα τα παραγόμενα προϊόντα. Η οποία λειτουργεί κατόπιν συμβάσεων ή συγκεκριμένων παραγγελιών. Η δυνατότητα απορρόφησης του Ελληνικού Στρατού μπορούσε να καλύψει μέρος μόνο της δυναμικότητας της εταιρείας. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα να δημιουργηθούν τα εξής προβλήματα τα οποία μπορούν να συνοψιστούν ως εξής:

- Έλλειψη συντονισμού και συνεργασίας στην ανάπτυξη νέων προϊόντων. Γενικά το όλο κλίμα συνεργασίας στον τομέα αυτό, δηλώνει ασυνεννοησία σε όλα τα στάδια ανάπτυξης (σύλληψη ιδέας, σχεδιασμό προϊόντος, παραγωγή, δοκιμές, αξιολόγηση) τη στιγμή που ειδικά στα νέα προϊόντα θα έπρεπε η συνεργασία να είναι πλήρης και ουσιαστική.

- Οι Ένοπλες Δυνάμεις δεν εξαντλούν όλα τα περιθώρια προγραμματισμού των παραγγελιών προς την Ε.Β.Ο. Επίσης δεν είναι βέβαιο, ότι αξιοποιούνται πλήρως από τον ελληνικό Στρατό οι παραγωγικές δυνατότητες της Ε.Β.Ο.

- Υπάρχει μονίμως πρόβλημα εκτέλεσης των συμβάσεων που αναλαμβάνει η ΕΒΟ για τις Ένοπλες Δυνάμεις και η κάθε πλευρά επιρρίπτει στην άλλη την ευθύνη. Ο Στρατός αναφέρεται στην παραγωγική και οργανωτική αδυναμία της Ε.Β.Ο, η Ε.Β.Ο στην μη έγκαιρη αναθεώρηση τιμών, στην έλλειψη πιστώσεων και στην κρατική γραφειοκρατία. Το αποτέλεσμα είναι ότι ούτε ο στρατός έχει τον οπλισμό που θέλει, ούτε η ΕΒΟ τα έσοδα που της είναι απαραίτητα. Και η κατάσταση αυτή διαιωνίζεται αλυσσιδωτά.

- Οι εξαγωγικές προσπάθειες της Ε.Β.Ο ήταν και είναι (με το ισχύον καθεστώς και κλίμα) καταδικασμένες σε αποτυχία. Η λειτουργία της υπό κρατικό έλεγχο της στερεί την απαραίτητη για τις συγκεκριμένες αγορές ευελιξία. Σημειώνουμε ότι όλα τα σκάνδαλα και οι ατασθαλίες που καταγγέλθηκαν για την Ε.Β.Ο είχαν σχέση με εξαγωγές. Η όλη κρατική εξαγωγική πολιτική ελάχιστα βοηθά την εξαγωγή πολεμικού υλικού, ούτε υπάρχει συντονισμός για όλες τις πολεμικές μας βιομηχανίες.

3.4.3. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

Η οικονομική θέση της εταιρείας είναι τραγική. Από το 1988 εμφανίζει ζημιές ενώ από το 1989 η καθαρή της Θέση είναι αρνητική, φτάνοντας το 1990 το ποσό των - 11.451.055δρχ κατατασσοντάς την στις πλέον προβληματικές Ελληνικές επιχειρήσεις.

Σημειώνεται ότι το κόστος προσωπικού της εταιρείας ανέρχεται σε 500 εκατ. μηνιαίως.

<u>Σύνολο υποχρεώσεων</u>	1988	1989	1990
<u>Κυκλοφορούν Ενεργητικό</u>	1,381..	1,340..	1,604..

Τα μεγέθη των υποχρεώσεων της εταιρείας σε σχέση με το κυκλοφορούν ενεργητικό της δεν είναι τραγικά υψηλή, παρόλο που εξελίσσεται αρνητικά. Το γεγονός όμως ότι το μεγαλύτερο μέρος του Ενεργητικού συνίσταται από αποθέματα (μη ρευστοποιήσιμα) και απαιτήσεις μάλλον επισφαλείς αμαυρώνουν την ωραιοποιημένη κατάσταση.

Σημειώνουμε επίσης ότι το μεγαλύτερο μέρος των μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων της Ε.Β.Ο αφορά δανεισμό σε συνάλλαγμα και τυχόν υποτίμηση ή ισχυρή διολίσθηση της δραχμής θα επιδεινώσει την κατάσταση.

Η εταιρεία εμφανίζει επίσης υψηλά αποθέματα,δυσανάλογα προς τα υπόλοιπα μεγέθη της.

<u>Αποθέματα</u>	<u>1988</u>	<u>1989</u>	<u>1990</u>
<u>Σύνολο Ενεργητικού</u>	0,239..	0,363..	0,405..
<u>Κύκλος εργασιών</u>	1, 606..	5, 809..	12,690..

Τα αποθέματα σημειώνουν δραματική αύξηση από το 1988 και εξηγούνται (μερικώς) με την αγορά και μη αξιοποίηση εξαρτημάτων για την παραγωγή του Άρτεμις 30.

Στις συναλλαγές με τις Ελληνικές Ένοπλες Δυνάμεις παρατηρούνται πολλά οξύμωρα. Συμφωνούνται τιμές πώλησης που αργότερα αποδεικνύονται ασύμφορες για την Ε.Β.Ο,το κράτος καθυστερεί την επαναδιαπραγμάτευση,έτσι η Ε.Β.Ο πωλεί με ζημιά. Στις συμφωνίες πάλι με το κράτος προβλέπονται ρήτρες για την καθυστέρηση παραδόσεων,η οποία καθυστέρηση για τους λόγους που αναφέρθηκαν είναι μάλλον δεδομένη (τις ρήτρες αυτές η Ε.Β.Ο τις κρίνει υπερβολικές) άρα η Ε.Β.Ο επιβαρύνεται ακόμη περισσότερο.

Σύνηθες για την εταιρεία φαινόμενο είναι η ανάλωση των προκαταβολών,που δίδονται για τις εκάστοτε παραγγελίες,για την κάλυψη παλαιότερων ή τρεχουσών υποχρεώσεων με συνέπεια την αδυναμία εκτέλεσης των παραγγελιών επειδή δεν

υπάρχουν χρήματα για προμήθεια πρώτων υλών και εξαρτημάτων. Έτσι ο φαύλος κύκλος διαιωνίζεται.

3.5 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η φθίνουσα οικονομική κατάσταση η οποία επικρατούσε στη γενικότερη περιοχή της Δυτικής Ελλάδος οφείλεται κυρίως στη φθίνουσα βιομηχανική δραστηριότητα που επικρατούσε ιδιαίτερα στη περιοχή της Πάτρας. Όπως έχουμε προαναφέρει, στις αρχές του προηγούμενου αιώνα αλλά και αργότερα, στη περιοχή του Νομού, δημιουργήθηκαν και αναπτύχθηκαν νέες βιομηχανίες σε τέτοιο βαθμό που κατάφεραν να καθιερώσουν την Αχαΐα σε ένα ισχυρό βιομηχανικό κέντρο σε όλη την περιφέρεια δυτικής Ελλάδος αλλά και σε ολόκληρη την επικράτεια.

Η περίοδος της αποβιομηχανοποίησης που ακολούθησε στις επόμενες δεκαετίες, δημιούργησε πολλά και σημαντικά προβλήματα στο συγκεκριμένο κλάδο, που σε συνδυασμό με κακούς χειρισμούς και λανθασμένες ενέργειες οδήγησαν στο κλείσιμο μεγάλων βιομηχανικών μονάδων και στον οικονομικό μαρασμό ολόκληρης της περιοχής. Όσον αφορά στις τρεις από τις σημαντικότερες περιπτώσεις των βιομηχανιών που εξετάσαμε παραπάνω μπορούμε να σημειώσουμε ότι:

3.5.1. ΠΕΙΡΑΪΚΗ-ΠΑΤΡΑΪΚΗ

Ήταν μία από τις μεγαλύτερες βιομηχανίες σε παγκόσμιο επίπεδο που από την ίδρυσή της βασικός της μέτοχος ήταν η Εθνική Τράπεζα. Τα προβλήματα της εταιρείας άρχισαν από την δεκαετία του 1970, όπου κατά την διάρκεια της μεγάλης κρίσης που επικρατούσε στο τομέα της κλωστοϋφαντουργίας αντί να προσαρμοστεί στα νέα δεδομένα της παραγωγής, αποφασίζει να διευρύνει τη παραγωγική της δράση με την εξαγορά μικρότερων εταιρειών που δραστηριοποιούνταν στο ίδιο τομέα με αυτή.

Επίσης, στη περίπτωση της Πειραιϊκής-Πατραϊκής σημαντικό ρόλο διαδραματίζει η διεύρυνση του αρνητικού κλίματος που επικρατούσε συνέβαλαν δύο ακόμη παράγοντες. Ο ένας ήταν η ίδια η Εθνική Τράπεζα και ο άλλος ήταν η πολιτεία.

1. Η Εθνική ευθύνεται για τον συνεχόμενο δανεισμό της εταιρείας με υψηλά επιτόκια, για την κάλυψη των αναγκών της, με αποτέλεσμα την ραγδαία αύξηση των μακροχρόνιων υποχρεώσεών της και διότι σαν κύριος μέτοχος της εταιρείας δεν είχε την απαραίτητη διάθεση και βούληση να πραγματοποιήσει την εξυγίανση που είχε προαναγγείλει.

2. Η πολιτεία ευθύνεται και αυτήν από την μεριά της καθώς στη περίοδο των μεγάλων προβλημάτων και όταν της ζητήθηκε βοήθεια για την επιβίωσή της,αντί να πάρει δραστικά μέτρα αποφάσισε να διατηρήσει την απασχόληση όπως έχει επιβαρύνοντας το ήδη υπάρχον αρνητικό κλίμα (π.χ υπερδανεισμός για τη κάλυψη των αναγκών).

3.5.2. PIRELLI HELLAS A.E

Η εταιρεία με την επωνυμία «PIRELLI HELLAS A.E» την μέρα της έναρξης λειτουργίας του εργοστασίου στην Πάτρα ήταν μια από τις μεγάλες και πιο επιτυχημένες βιομηχανίες όχι μόνο στον Ελλαδικό χώρο, αλλά και σε όλα τα Βαλκάνια. Η εικόνα της επιτυχημένης και δυνατής αυτής επιχείρησης,τα τέσσερα τελευταία χρόνια μέχρι το 1991 αρχίζει να φθείρεται. Από τους πίνακες (σελ 40, 41) μπορούμε εύκολα να διαπιστώσουμε ότι η αύξηση των υποχρεώσεών της εταιρείας χρόνο με το χρόνο είναι σημαντικές, που σε συνδυασμό με την μείωση της ζήτησης (λόγω των παραγόντων που έχουν προαναφερθεί) οδήγησαν τον οργανισμό στη μοναδική λύση που είχε, δηλαδή, στην εισροή ξένων κεφαλαίων (υπερδανεισμός).

Οι τραπεζικοί τόκοι, συνεχώς,αυξάνονται και τρέχουν, οι εργάτες απεργούν και η παραγωγή διακόπτεται. Βλέποντας όλα αυτά, η μητρική εταιρεία στο Μιλάνο και παρατηρώντας ότι όχι μόνο δεν παρουσίαζαν κέρδη,αλλά αντίθετα παρουσίαζαν τεράστια ζημία (5.392.759\$ το 1990) αναλαμβάνουν δραστικά μέτρα και παίρνουν την μόνη απόφαση που τους είχε απομείνει «ΛΟΥΚΕΤΟ ΣΤΗ PIRELLI».

Μπορεί το εργοστασίου από την «PIRELLI SPA» στην Ελλάδα να ήταν απλώς μια επιχειρηματική επένδυση που δεν πήγε καλά, αλλά για τους κατοίκους της περιοχής ήταν ένα σφοδρό χτύπημα στις ζωές τους. Δεν ήταν μόνο οι 460 οικογένειες που από την μία μέρα στην άλλη έμειναν άνεργες, αλλά παράλληλα σημειώθηκε το κλείσιμο ή την

υπολειτουργία πολλών άλλων μικρότερων επιχειρήσεων που στήριζαν το εισόδημά τους στη ύπαρξη του εργοστασίου.

3.5.3 Ε.Γ.Λ. ΧΑΡΤΟΠΟΙΑ ΛΑΔΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε.

Η συγκεκριμένη βιομηχανική μονάδα ουσιαστικά παρέμεινε παροπλισμένη και ζημιογόνος από τις αρχές της δεκαετίας του 1970. Πέρα από τα σοβαρά προβλήματα της μείωσης της απασχόλησης που είχε στην ευρύτερη περιοχή της Αχαΐας προστίθεται χρόνο με το χρόνο τεράστια οικονομικά προβλήματα. Η έλλειψη συγκεκριμένης στρατηγικής, η διστακτικότητα, οι ασυνέπειες, οι χρονοτριβές, οι ασκήσεις επί χάρτου, η έλλειψη ξεκάθαρης αναπτυξιακής πολιτικής βούλησης οδηγούν αργά αλλά σταθερά σε σοβαρά αδιέξοδα. Το κράτος όντας απρόσωπο και κάποτε άθικτο - άτρωτο από τις παραπάνω οδυνηρές συνέπειες αποδεικνύεται ανεπαρκές και ανίκανο όσο και αναποτελεσματικό σαν διαχειριστής της αρκετά μεγάλης βιομηχανικής μονάδας.

Οι χιλιάδες των απασχολούμενων, υποαπασχολούνταν, ετεροαπασχολούνται ή είχαν συνταχθεί με τις στρατιές των εκατοντάδων χιλιάδων ανέργων της χώρας μας. Φαινόμενο κοινωνικό και οικονομικό από τα πλέον επαχθεί που εκείνη τη περίοδο προσλαμβάνει στη χώρα μας ανησυχητικές διαστάσεις.

Και όμως, το φαινόμενο αυτό τουλάχιστον στο ποσοστό που αφορά τη συγκεκριμένη βιομηχανία θα μπορούσε να έχει αποφευχθεί. Η μονάδα με μια ξεκάθαρη εφαρμογή σύγχρονης αναπτυξιακής πολιτικής από την πλευρά της εκτελεστικής εξουσίας, θα μπορούσε να λειτουργήσει και να σταθεί ανταγωνιστικά στο κλάδο τόσο σε επίπεδο παραγωγής και οικονομικών αποτελεσμάτων όσο και σε επίπεδο ποιότητας. Θα αρκούσε για αυτό να εφαρμοστεί το συγκεκριμένο πρόγραμμα τεχνολογικής, μηχανολογικής και οικονομικής εξυγίανσης που διέθετε στο χαρτοφυλάκιο του Ο.Ο.Α.Ε., ελαφρώς αναπροσαρμοσμένο στα τότε δεδομένα.

3.5.4. Ελληνική Βιομηχανία Όπλων (Ε.Β.Ο.)

Η ΕΒΟ αποτελεί μια από τις 4 κρατικές πολεμικές βιομηχανίες και η διατήρηση, εξυγίανση και ανάπτυξη της συνιστά εθνική ανάγκη παρά επιχειρηματική φιλοσοφία. Αυτό δεν σημαίνει ότι στην ανάγκη αυτή θα θυσιαστεί η προσπάθεια λειτουργίας της με

θετικά οικονομικά αποτελέσματα. Εναντίον, επιδίωξη θα πρέπει να αποτελέσει ο συγκερασμός της εθνικής της αποστολής με την κερδοφόρο λειτουργία της.

Ο μέχρι τώρα τρόπος λειτουργίας της και η σημερινή της κατάσταση αποδεικνύουν ότι η κρατική πολιτική και πρακτική στο τομέα του αμυντικού σχεδιασμού, των προμηθειών οπλισμού, της βιομηχανικής ανάπτυξης και των διεθνών σχέσεων είναι κάτι που διαμορφώνει τις όποιες προοπτικές για την ΕΒΟ. Με δεδομένη τη Βούληση του κράτους για την υπέρ της Ελληνικής Πολεμικής Βιομηχανίας διαμόρφωση των παραπάνω, θα πρέπει να αναληφθούν από την πλευρά του συγκεκριμένα μέτρα όπως:

- Η θεώρηση της ελληνικής πολεμικής βιομηχανίας ως ενιαίος τομέας, που σημαίνει αξιοποίηση των δυνατοτήτων των επί μέρους βιομηχανιών με συμπληρωματικό και συνεργατικό τρόπο.

- Σύνδεση ουσιαστική, μόνιμη και αποτελεσματική της αμυντικής βιομηχανίας με τις Ένοπλες Δυνάμεις. Η σύνδεση αυτή θα πρέπει να ξεκινά από την ανάπτυξη νέων οπλικών συστημάτων και να φτάνει μέχρι τον κοινό προγραμματισμό με τις Ε.Δ. και της παραγωγής της πολεμικής βιομηχανίας.

- Τα κονδύλια των Ε.Δ. να εξυπηρετούν ταυτόχρονα με τις άμεσες αμυντικές ανάγκες της χώρας και την ανάπτυξη της εγχώριας αμυντικής βιομηχανίας, που ταυτόχρονα αποτελεί και εξυπηρέτηση των μελλοντικών αμυντικών αναγκών της χώρας. Θα πρέπει δηλ. να υποστηριχθούν σημαντικά οι εγχώριες δυνατότητες για έρευνα και ανάπτυξη στα πλαίσια βέβαια μιας ευρύτερης αναπτυξιακής στρατηγικής.

- Συμπαράταξη του κράτους στις εξαγωγικές προσπάθειες της πολεμικής βιομηχανίας (πρώτιστα θεσμικά και δευτερευόντως οικονομικά) με διακρατικές συμφωνίες, αντισταθμιστικά οφέλη, διεθνείς συνεργασίες, πρόκληση προγραμμάτων ενισχυτικών των πολεμικών βιομηχανιών, άρση ανασχετικών παραγόντων.

Στα πλαίσια αυτής της φιλοσοφικά απόλυτης σύνδεσης ΕΔ-πολεμικής βιομηχανίας διαμορφώνεται και η δυνατότητα αποδοτικής δραστηριοποίησης της Ε.Β.Ο με τις εξής προϋποθέσεις:

α. Εφ'άπαξ και οριστική ρύθμιση των οικονομικών της εταιρείας (ρύθμιση χρεών, αύξηση μετοχικού κεφαλαίου, αξιοποίηση αποθεμάτων, τακτοποίηση απαιτήσεων).

β. Λεπτομερής προδιαγραφή του οικονομικού και επιχειρηματικού πλαισίου λειτουργίας της εταιρείας, ώστε να μην επαναληφθούν τα ατοπήματα του παρελθόντος.

γ. Εγκατάσταση επαγγελματικής (και όχι πολιτικής) διοίκησης στην εταιρεία. Κάλυψη με έμπειρα επαγγελματικά στελέχη των ανώτερων και ανώτατων βαθμίδων διεύθυνσης. Εφαρμογή πολιτικής προσέλκυσης και καθιέρωση ικανού τεχνικού και επιστημονικού προσωπικού.

δ. Ριζική αναδιοργάνωση της φιλοσοφίας παραγωγής και πωλήσεων έτσι ώστε οι τελευταίες να αυξηθούν κατά μία τουλάχιστον τάξη μεγέθους. Οι δυνατότητες υπάρχουν (ενδεικτικά μόνο αναφέρουμε: Αύξηση προστιθέμενης αξίας, ανάληψη παραγωγής ανταλλακτικών και εξαρτημάτων των Ε.Δ., παραγωγή και άλλων οπλικών συστημάτων).

ε. Επιδίωξη εξαγωγών στις υπάρχουσες και υπό ανάπτυξη χώρες. Είναι περιττό να διακηρύσσουμε τη σημαντική γεωπολιτική θέση της χώρας και να μην την εκμεταλλεύεται η πολεμική βιομηχανία για πώληση των προϊόντων της.

στ. Επέκταση των παραγωγικών δραστηριοτήτων και σε τομείς εκτός των μηχανουργικών κατασκευών (ηλεκτρονικά, συστήματα ελέγχου, αυτοματισμός, επικοινωνιακά συστήματα κ.λ.π.) έτσι ώστε να μπορεί να αντιμετωπίζει ολοκληρωμένα την παραγωγή σύγχρονων οπλικών συστημάτων.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ
ΧΡΗΣΕΩΣ

Ε.Β.Ο Α.Ε

	1985	1986	1987	1988	1989	1990
ΠΑΓΙΑ	10279485	14922056	23549553	30090329	23857973	25902864
ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ	3490688	5260999	7282789	9544564	111455544	13070193
ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	9437919	12054723	22103013	40321677	42255974	41732287
ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ	4333773	6378919	7650570	14647868	20998958	22475399
ΜΑΚΡΟΠΡΟΘ. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	6197502	8215110	16590529	43628503	46545134	52097986
ΒΡΑΧΥΠΡΟΘ. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	5558999	8236122	13254205	12047664	11336808	14825182
ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	-	-	-	9118726	3528897	17713315
ΜΙΚΤΑ ΚΕΡΔΗ	2566083	4168485	3955304	4945226	3499361	2648300
ΚΑΘΑΡΑ ΚΕΡΔΗ	311409	11572	126458	4897494	7395695	10006514
ΚΑΘΑΡΗ ΘΕΣΗ	5749584	6384087	10219706	5692543	1454573	11451055

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΕΡΓΑ ΥΠΟΔΟΜΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ

Η Αχαΐα, αποτελεί ένα νομό που καταλαμβάνει μια ισχυρή γεωγραφικά στρατηγική θέση, έχοντας την δυνατότητα στο παρελθόν να εξελιχθεί σε μία ισχυρή βιομηχανική περιοχή. Συνεχόμενα λάθη, κακή διοίκηση, πολιτικές και εργατικά σωματεία ήταν μερικοί μόνο παράγοντες που οδήγησαν στο κλείσιμο μεγάλων βιομηχανιών και στη σταδιακή αποβιομηχανοποίηση της ευρύτερης περιοχής. Αποτέλεσμα όλων αυτών αποτελεί η έκρηξη της ανεργίας σε πολύ υψηλά επίπεδα, επακόλουθο της οποίας ήταν και ο οικονομικός μαρασμός όλης της περιοχής, καθώς επίσης και η αποθάρρυνση πολλών άλλων βιομηχανιών να ανοίξουν νέα εργοστάσια λόγω του γενικότερου κλίματος.

Σε αντίθεση με την κατάσταση που επικρατούσε τα τελευταία 20 χρόνια, η Αχαΐα αρχίζει σταδιακά να ανακάμπτει και να αποκτά το κύρος του παρελθόντος. Πολλές είναι πια οι βιομηχανίες που έχουν την έδρα τους στη περιοχή, μερικές από αυτές παρουσιάζονται στο παρακάτω πίνακα.

Πίνακας Βιομηχανιών νομού Αχαΐας

ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΕΔΡΑ
ΕΥΣΤΡΑΤΙΑΔΗΣ Α.Β.Ε.Τ.Ε	Γλαύκος Πατρών
ΑΘΗΝΑΪΚΗ ΖΥΘΟΠΟΙΑ	ΒΙ.ΠΕ Πατρών
Π.ΠΕΤΤΑΣ Α.Β.Ε.Ε	ΒΙ.ΠΕ Πατρών
ΧΗΜΙΚΑ κ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΠΑΤΡΩΝ	ΒΙ.ΠΕ Πατρών
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ Α.Ε	ΒΙ.ΠΕ Πατρών
ΜΑΝΙΑΤΟΠΟΥΛΟΣ Ν. Α.Ε	Ρίο
ΑΒΕΞ Α.Ε	ΒΙ.ΠΕ Πατρών
ΝΗΡΕΥΣ Α.Ε	Μαναγούλη
HELLAS CAN	ΒΙ.ΠΕ Πατρών

ΜΥΛΟΙ ΚΕΠΕΝΟΥ Α.Β.Ε.Ε	ΒΙ.ΠΕ Πατρών
ΦΛΕΞΟ Α.Β.Ε	ΒΙ.ΠΕ Πατρών
ΠΑΤΡΑΪΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΠΛΑΣΤΙΚΩΝ Α.Ε	ΒΙ.ΠΕ Πατρών
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΤΕΡΓΑΣΙΑΣ ΔΕΡΜΑΤΙΝΩΝ Α.Ε	ΒΙ.ΠΕ Πατρών
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΥΦΑΣΜΑΤΩΝ ΑΦΟΙ Ε. ΝΤΟΤΣΙΚΑ Ο.Ε	ΒΙ.ΠΑ Λεύκας Πατρών

(Πηγή διαδικτυακός τόπος in.gr)

Η σημαντική γεωγραφική θέση σε συνάρτηση με τα έργα υποδομής τα οποία πραγματοποιήθηκαν ή θα πραγματοποιηθούν όπως η Γέφυρα Ρίου-Αντιρρίου, Π.Α.Θ.Ε, Νέος Λιμένας Πατρών (σύντομη παρουσίαση των έργων θα γίνει στη συνέχεια) αναζωογόνησαν την βιομηχανία στη περιοχή και την κατέστησαν για ακόμη μία φορά από τις ισχυρότερες σε ολόκληρη την Ελλάδα αλλά και σε όλα τα Βαλκάνια.

Ο Νομός Αχαΐας είναι ένας σύγχρονος συγκοινωνιακός διαμετακομιστικός κόμβος που συνδέει την Ελλάδα με την υπόλοιπη Ευρώπη, καθώς και το λιμάνι της Πάτρας αποτελεί την κύρια πύλη της Ελλάδας από και προς την δυτική Ευρώπη.

Ο νομός Αχαΐας συνδέεται:

1. Με τα κυριότερα Ιταλικά λιμάνια της Αδριατικής (Μπάρι – Μπρίντεζι - Αγκόνα-Βενετία – Τεργέστη) και

2. Με την Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη μέσω του αυτοκινητοδρόμου της Π.Α.Θ.Ε.

Η Πάτρα παρέχει, επίσης, εξυπηρέτηση σε σκάφη αναψυχής. Αεροπορικά ο νομός εξυπηρετείται από το αεροδρόμιο του Αράξου το οποίο απέχει 25 χλμ. από το κέντρο της

πρωτεύουσας και καλύπτει κυρίως πτήσεις charter, εξυπηρετώντας ετησίως 30.000 επιβάτες. Ο σημαντικός ρόλος της περιοχής αναβαθμίζεται ήδη με την υλοποίηση μια σειράς αναπτυξιακών έργων που συγχρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Σήμερα, έχει παραδοθεί στην κυκλοφορία ο περιφερειακός αυτοκινητόδρομος της Πάτρας καθώς και η ζεύξη Ρίου – Αντίρριου. Η γέφυρα «Χαρίλαος Τρικούπης» (ονομάστηκε έτσι για να τιμηθεί ο πρώτος Έλληνας πολιτικός που οραματίστηκε το έργο) άλλαξε ριζικά το γεωπολιτικό και οικονομικό τοπίο της περιοχής εκμηδενίζοντας της αποστάσεις και δημιουργώντας νέα δεδομένα.

Σε εξέλιξη βρίσκονται επίσης τα ακόλουθα έργα:

1. Η ανάπλαση σημαντικών ιστορικών συνόλων του πολεοδομικού συγκροτήματος της πόλης.

2. Η κατασκευή νέου λιμανιού στην Πάτρα. Επίσης, εντός του νομού, υπάρχει και ο οδοντωτός σιδηρόδρομος που συνδέει την Ανατολική Αχαΐα (Αιγιαλεία) με την ορεινή περιοχή των Καλαβρύτων.

Τέλος, παρατηρείται αυξητική τάση στον τομέα της υποδομής της θεωρούμενης τριτοβάθμιας περίθαλψης (υλικοτεχνική και ανθρώπινο δυναμικό). Ιδιαίτερο ρόλο διαδραματίζει η λειτουργία του Περιφερειακού Πανεπιστημιακού Νοσοκομείου της Πάτρας με την ενεργοποίησή του σε πρωτοποριακές ιατρικές εφαρμογές. Η ήδη υψηλή αναλογία ιατρών ανά 1000 κατοίκους βαίνει αυξανόμενη, στο 4,71% το 2001.

4.1 Ζεύξη Ρίου-Αντιρρίου

Η Ζεύξη Ρίου-Αντίρριου αποτελεί ένα σημαντικό έργο υποδομής στον τομέα των οδικών μεταφορών με σημασία περιφερειακή, εθνική και ευρωπαϊκή. Ταυτόχρονα αποτελεί και ένα εργαλείο οικονομικής ανάπτυξης. Στη διεθνή εμπειρία έχει διαπιστωθεί ότι μεγάλα αναπτυξιακά έργα, όπως η Γέφυρα Ρίου-Αντίρριου, τα οποία επηρεάζουν και συνδέουν περισσότερες περιοχές και μάλιστα με σημαντικές διαφορές μεταξύ τους ως προς το επίπεδο ανάπτυξης και τα υπόλοιπα οικονομικά και κοινωνικά τους χαρακτηριστικά, προκαλούν ευρύτερες και πολυεπίπεδες επιπτώσεις. Ο εντοπισμός αυτών των επιπτώσεων απαιτεί ιδιαίτερη προσοχή και ευαισθησία, ιδιαίτερα σε ό,τι αφορά τις κοινωνικού χαρακτήρα μεταβολές που προκαλούνται από τα έργα αυτά.

Η Γέφυρα Ρίου-Αντίρριου συγκεντρώνει αρκετά από τα παραπάνω χαρακτηριστικά, αποτελώντας ένα μεγάλης εμβέλειας συγκοινωνιακό έργο, του οποίου η κατασκευή και η λειτουργία επιδρούσαν και επιδρούν σοβαρά στο κοινωνικοοικονομικό

περιβάλλον ολόκληρης της Δυτικής Ελλάδας, τόσο βραχυπρόθεσμα, όσο και σε μακροχρόνιο ορίζοντα.

Οι πρώτες επιπτώσεις του έργου αυτού αφορούν φυσικά στην κατασκευαστική περίοδο 1997-2004 κατά τη διάρκεια της οποίας το έργο προσέφερε, χάρη στις υψηλές επενδυτικές δαπάνες του, μια ιδιαίτερη τόνωση και κινητικότητα στην αγορά εργασίας της περιοχής και στην αγορά δομικών υλικών, χωρίς να αναφερθούν τα τεράστια κέρδη σε εμπειρία και τεχνογνωσία που αποκόμισαν όσες ελληνικές εταιρίες συμμετείχαν στην κοινοπραξία. Οι οικονομικές επιπτώσεις του έργου με βάση σχετικούς για την περιοχή συντελεστές ανεβάζουν τη συνολική οικονομική ωφέλεια του έργου για την εθνική οικονομία σχεδόν στο διπλάσιο του κόστους κατασκευής του, ήτοι στα 1,5 δις ευρώ.

Πέρα από αυτή τη σημαντική συμβολή του έργου κατά την κατασκευαστική περίοδο, οι θετικές οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις της Γέφυρας από την έναρξη λειτουργίας της και μέχρι σήμερα καταγράφονται στους εξής τομείς:

- στις συνθήκες προσβασιμότητας των περιοχών,
- στην απασχόληση,
- στην αποτελεσματικότητα και το προϊόν της οικονομίας,
- στην κοινωνική συνοχή και
- στον τομέα των χρήσεων γης.

Πραγματικά, όπως διαπιστώθηκε και από σχετική μελέτη του Πανεπιστημίου Πατρών, στη χρονική περίοδο λειτουργίας της Γέφυρας μέχρι σήμερα, οι πρώτες μετρήσεις των επιπτώσεων στους παραπάνω τομείς είναι ιδιαίτερα ευνοϊκές

Όπως ήταν άλλωστε αναμενόμενο, οι θετικές επιπτώσεις καταγράφηκαν με τη μορφή μιας σημαντικής αύξησης της κινητικότητας μεταξύ του βόρειου και του νότιου γεωγραφικού τμήματος της δυτικής Ελλάδας, της τόνωσης των εμπορικών και τουριστικών συναλλαγών και της άρσης του κοινωνικού αποκλεισμού των κατοίκων της βόρειας περιοχής, οι οποίοι απέκτησαν ευκολότερη πρόσβαση σε υψηλότερου επιπέδου υπηρεσίες στους τομείς της εκπαίδευσης, της υγείας, των μεταφορών και της επικοινωνίας.

Εντούτοις, μια πολύ σημαντική διάσταση της συμβολής της Γέφυρας στην Ανάπτυξη του Νομού Αχαΐας, αποτελεί το γεγονός ότι αυτή κατέχει τη θέση ενός από τα σημαντικότερα τμήματα του ευρύτερου εθνικού δικτύου συγκοινωνιών το οποίο

περιλαμβάνει την Ιόνια Οδό, τη νέα Οδό Κορίνθου-Πατρών-Πύργου καθώς και άλλων επιμέρους μικρότερων συγκοινωνιακών έργων τα οποία θα βελτιώσουν όλο το οδικό δίκτυο της περιοχής. Με την ολοκλήρωση των έργων αυτών ο οδικός αυτός άξονας (Δυτικός οδικός άξονας) θα αποτελεί μαζί με την Εγνατία οδό και την ΠΑΘΕ το βασικότερο συγκοινωνιακό άξονα ο οποίος θα συνδέει τον Νομό Αχαΐας με την υπόλοιπη Ελλάδα τα Βαλκάνια και την Δυτική Ευρώπη. Η ζεύξη Ρίου-Αντίρριου αποτελεί κομβικό σημείο συμβολής των τριών αξόνων του οδικού δικτύου της δυτικής Ελλάδας (δηλ. των τμημάτων Πάτρα-Κόρινθος, Αντίρριο-Κακαβιά και Πάτρα-Πύργος). Γι' αυτό θα έχει καθοριστική επίδραση στην περιφερειακή ανάπτυξη της χώρας, αφού θα επιτρέψει τη φυσική και οικονομική ενοποίησης της Δυτικής Πελοποννήσου, της Στερεάς Ελλάδας και της Ηπείρου. Σε γενικές γραμμές, οι επιπτώσεις από τη λειτουργία του Δυτικού Άξονα, συμπεριλαμβανομένης και της Ζεύξης Ρίου-Αντίρριου είναι οι εξής:

- 1.** Η δημιουργία νέου αναπτυξιακού άξονα στη δυτική ακτή της χώρας.
- 2.** Η κλαδική αναδιάρθρωση με την προσέλκυση νέων δυναμικών κλάδων κατά μήκος του άξονα (βιομηχανικών επιχειρήσεων, διαμετακομιστικού εμπορίου, συνδυασμένων μεταφορών, παραγωγικών υπηρεσιών και υπηρεσιών τουρισμού).
- 3.** Η επέκταση της τουριστικής και παραθεριστικής δραστηριότητας σε «νέες» περιοχές που έως σήμερα ήταν εκτός εμβέλειας λόγω του χρόνου μετακίνησης.
- 4.** Η ανάδειξη της Πάτρας σε πόλο ανάπτυξης διεθνούς εμβέλειας.
- 5.** Η αξιοποίηση των δυναμικών αστικών κέντρων μικρότερου πληθυσμού, όπως η Καλαμάτα, το Αγρίνιο, η Άρτα, η Πρέβεζα, ο Πύργος και η Ναύπακτος.
- 6.** Η ανάπτυξη των παράκτιων, αγροτικών και ορεινών περιοχών του Νομού Αχαΐας

Ειδικότερα, η οριστική αλλαγή τοπίου με την άρση της γεωφυσικής απομόνωσης της Δυτικής Ελλάδας αποτελεί αναμφισβήτητο συνδυασμένο αποτέλεσμα του Δυτικού Άξονα και της Ζεύξης Ρίου-Αντίρριου. Ο μειωμένος χρόνος, η μείωση χρόνου κατά 45% στη διαδρομή Πάτρα- Ιωάννινα, η ασφάλεια καθώς και η άνεση στη μετακίνηση, και κατ' επέκταση ο τερματισμός της αβεβαιότητας λόγω καιρικών συνθηκών είναι οι παράγοντες που επηρεάζονται άμεσα από τα έργα αυτά. Έτσι, η διευκόλυνση της προσβασιμότητας προς τις προηγμένες υπηρεσίες του αστικού κέντρου των Πατρών, η ενίσχυση της εσωτερικής συνοχής των περιφερειών της Δυτικής Ελλάδας και Ηπείρου και η δυνατότητα αξιοποίησης των δυτικών πυλών της χώρας (νέοι λιμένες Πατρών και Ηγουμενίτσας) θα διαδραματίσουν καταλυτικό ρόλο στους αναπτυξιακούς ρυθμούς των περιοχών διέλευσης του Δυτικού Άξονα. Επιπλέον, ο όγκος των εμπορευματικών και επιβατικών μεταφορών που θα προσελκύσουν ο Δυτικός Άξονας και η Ζεύξη, σε συνδυασμό με τις νέες λιμενικές πύλες, ανοίγει νέες προοπτικές προσέλκυσης δυναμικών κλάδων όπως οι υπηρεσίες διαμετακόμισης, συνδυασμένων μεταφορών, αλλά και κλάδων μεταποίησης όπως ο κλάδος των τροφίμων για τον οποίο η ευκολότερη πρόσβαση σε σημαντικές καταναλωτικές αγορές αποτελεί κρίσιμο κριτήριο εγκατάστασης. Ιδιαίτερα σημαντικές είναι, επίσης, και οι νέες δυνατότητες τουριστικής ανάπτυξης των παρακείμενων ορεινών, παραλίμνιων και παράκτιων περιοχών, η ευρύτερη αξιοποίηση των οποίων απαιτεί φυσικά συνοδευτικές επενδύσεις. Συνοψίζοντας, το έργο της Γέφυρας προκάλεσε άμεσα θετικά οικονομικά και κοινωνικά αποτελέσματα σε ολόκληρη τη Δυτική Ελλάδα και με την πάροδο του χρόνου θα

προσφέρει συνεχώς θετικά σε όλους τους τομείς δραστηριότητας της Περιοχής και ευρύτερα της χώρας.

4.2 Οδικός Άξονας Πατρών-Αθηνών-Θεσσαλονίκης-Ευζώνων (Π.Α.Θ.Ε.)

Η «Π.Α.Θ.Ε» αποτελεί ένα σύγχρονο αυτοκινητόδρομο ο οποίος αποτελεί τον κύριο οδικό άξονα της χώρας μας συνολικού μήκους 690 χλμ. συνδέοντας την Πάτρα με την Αθήνα, τη Θεσσαλονίκη, τα σύνορα και ανήκει στα Διευρωπαϊκά δίκτυα.

Ο οδικός άξονας αυτός έχει σχεδιαστεί ως ένας κλειστός αυτοκινητόδρομος Ευρωπαϊκών προδιαγραφών η κατασκευή του οποίου προωθείται με ταχύτατος ρυθμούς. Με την ολοκλήρωση της κατασκευής του, θα πρόκειται για ένα σύγχρονο και ολοκληρωμένο οδικό δίκτυο το οποίο θα αποτελείται από 2 ή 3 λωρίδες κυκλοφορίας, μια λωρίδα έκτακτης ανάγκης, νησίδα με στηθαία ασφαλείας μεταλλικού τύπου ή από μπετόν καθώς, επίσης, και μεγάλο αριθμό ανισόπεδων κόμβων, σιράγγων, κοιλαδογεφύρων, άνω και κάτω διαβάσεις, ενώ τέλος θα έχει και εκτεταμένο παράπλευρο οδικό δίκτυο.

Συνολικά, το έργο της κατασκευής του αυτοκινητοδρόμου ανέρχεται στα 1.8 δις € Το έργο χρηματοδοτήθηκε από Κοινοτικούς και Ευρωπαϊκούς πόρους. Οι κοινοτικοί πόροι προέρχονταν από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής ανάπτυξης και από το

Ταμείο Συνοχής. Επίσης,δανειοδοτηθήκαμε από την Ευρωπαϊκή κεντρική τράπεζα επενδύσεων.

Ο ρόλος της ΠΑΘΕ είναι σημαντικότερος δεδομένου ότι διασχίζει το μεγαλύτερο μέρος της χώρας μας ενώνοντας 6 Περιφέρειες,11 Νομούς,14 Πόλεις,9 μεγάλα λιμάνια και 6 Αεροδρόμια συμβάλλοντας στην κοινωνικοοικονομική ανάπτυξη και εξέλιξη της Ελλάδας.

Τέλος,η κατασκευή αυτού του Αυτοκινητόδρομου εξυπηρετεί και ικανοποιεί πάρα πολλές ανάγκες όπως είναι:

1. Οι μαζικές υπεραστικές μετακινήσεις και ειδικότερα, στους οδικούς άξονες Αθήνα-Πάτρα και Αθήνα-Θεσσαλονίκη. Επίσης,ο κλάδος με το μεγαλύτερο όφελος από την ΠΑΘΕ είναι και αυτός των μεταφορών καθώς αυτές πραγματοποιούνται με μεγαλύτερη ταχύτητα και μικρότερο κόστος.
2. Η ισορροπημένη περιφερειακή ανάπτυξη της χώρας αφού διέρχεται από ένα μεγάλο αριθμό νομών (Αχαΐα, Κόρινθο, Αττική, Φθιώτιδα, Βοιωτία, Λάρισα, Μαγνησία, Κατερίνη, Θεσσαλονίκη.)
3. Η σύνδεση με όλους του υπόλοιπους Ηπειρωτικούς Νομούς της Ελλάδας μέσω νέων και σύγχρονων περιφερειακών οδών και μεγάλων οδικών αξόνων. Χαρακτηριστικό παράδειγμα της περίπτωσης αυτής αποτελεί και ο νέος οδικός άξονας (E65), ο οποίος θα συνδέει την Καρδίτσα και τα Τρίκαλα,με την Εγνατία οδό στο κόμβο των Γρεβενών και με την ΠΑΘΕ στο κόμβο της Λαμίας.

4. Η εξασφάλιση της άμεσης πρόσβασης σε όλα τα μεγάλα αστικά κέντρα της Ελλάδας.(Πάτρα,Αθήνα,Λαμία,Λάρισα, Θεσσαλονίκη) με τα βόρεια και βορειοανατολικά σύνορα της χώρας, με τις υπόλοιπες Βαλκανικές Χώρες και με την υπόλοιπη Ευρώπη μέσω του λιμανιού της Πάτρας, συμβάλλοντας στην ανάπτυξη πολιτικοοικονομικών σχέσεων μεταξύ των κρατών,με σημαντικά αποτελέσματα στην προσπάθεια της Ελλάδας να καθιερωθεί σαν μια εμπορική και βιομηχανική δύναμη.

4.3 Νέος Λιμένας Πατρών

Η κατασκευή του νέου λιμένος Πατρών αποτελεί ίσως και το μεγαλύτερο έργο, μετά την κατασκευή της γέφυρα του Ρίου-Αντιρρίου, στην περιοχή. Ο νέος λιμένας αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους παράγοντες για την οικονομική και κυρίως την βιομηχανική ανάπτυξη της περιοχής καθώς θα εξυπηρετεί όλα τα είδη των μεταφορών. Το νέο λιμάνι βρίσκεται στην Ακτή Δυμαίων 1km νότια του υπάρχοντος λιμένα. Το νέο Λιμάνι θα συνδέεται με την βόρεια παράκαμψη των Πατρών μέσω του κόμβου Κ5 με συνδετήριους δρόμους παραπλεύρως του ποταμού Γλαύκου, διευκολύνοντας έτσι την πρόσβαση στο Λιμάνι, αλλά και ανακουφίζοντας το κυκλοφοριακό πρόβλημα της πόλης.

Στόχος του νέου λιμανιού είναι:

- 1) Η αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών
- 2) Καλύτερες λιμενικές εγκαταστάσεις
- 3) Μικρότερο κόστος υπηρεσιών

Το νέο Λιμάνι σε συνδυασμό με την ολοκλήρωση του οδικού άξονα της ΠΑΘΕ στοχεύουν στην άμεση διασύνδεση της Ελλάδας με την Ε.Ε. ικανοποιώντας τους βασικούς στόχους της στρατηγικής μεταφορών της χώρας για εναλλακτικές διεθνείς συνδέσεις και υλοποίηση των ολοκληρωμένων μεταφορικών διαδρομών στον άξονα Δύσης-Ανατολής. Ισχυροποιούν τη θέση του Λιμένα Πατρών στον ανταγωνισμό και καθιστούν το λιμάνι της Πάτρας μοχλό ανάπτυξης της ευρύτερης περιοχής της Δυτικής Ελλάδας.

Χαρακτηριστικά Έργου

Ο προϋπολογισμός του νέου Λιμένα ανέρχεται στα 50 δισεκατομμύρια ευρώ,θα έχει πριονωτά κρηπιδώματα συνολικού μήκους 1000 μ. περίπου, με βάθος 11 μ., 5 νηοδόχους (μία 170 μ., μία 190 μ. και τρεις 220 μ.) και 250.000 τ.μ. χερσαίους χώρους για την εξυπηρέτηση της επιβατικής κίνησης. Επίσης,θα διαθέτει εμπορική ζώνη με κρηπίδωμα μοναδοποιημένων φορτίων μήκους 300 μ. και βάθους 14 μ. και πλευρικό πολυχρηστικό κρηπίδωμα μήκους 130 μ. και χερσαίους χώρους 80.000 τ.μ.Θα προστατεύεται από κυματοθραύστη μήκους 1.500 μ. περίπου, παράλληλα με τα κρηπιδώματα και σε απόσταση 350 μ. από αυτά.Τα έργα υποδομής του Νέου Λιμένα περιλαμβάνουν δύο Πύλες, δύο Τερματικούς Σταθμούς Επιβατών,Κτίριο Υπηρεσιών Λιμένα,Πυροσβεστικό Σταθμό, Πύργο Ελέγχου καθώς και Τελωνείο,Αποθήκη-Μηχανουργείο στο Εμπορικό Τμήμα.

Το 2010 θα έχουν ολοκληρωθεί οι εργασίες των Λιμενικών έργων (κρηπιδώματα-κυματοθραύστης) των 4 νηοδόχων του Νέου Λιμένα καθώς και ο ένας Τερματικός Σταθμός, το Κτίριο Υπηρεσιών Λιμένα,ο Πυροσβεστικός Σταθμός, οι Πύλες και οι κυκλοφοριακές διαμορφώσεις των έργων υποδομής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ-ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

Παρά το γεγονός ότι ολόκληρος ο νομός Αχαΐας επηρεάστηκε σε μεγάλο βαθμό από τις αλλαγές που συντελέστηκαν τα τελευταία 30 χρόνια, έχει ακόμα την δυνατότητα να αντιδράσει και να εισέλθει ξανά σε ένα νέο αναπτυξιακό μονοπάτι που θα την επαναφέρει στο οικονομικό και βιομηχανικό προσκήνιο ολόκληρης της Ελλάδος. Για να γίνει όμως αυτό θα πρέπει οι εμπλεκόμενοι παράγοντες (κρατικοί και μη) να αξιοποιήσουν στο μέγιστο τα μαθήματα του παρελθόντος.

Λαμβάνοντας υπόψιν όλα τα στοιχεία και δεδομένα καλό θα ήταν να αναφέρουμε ότι η περιοχή έχει την δυνατότητα να στραφεί σε νέους κλάδους και δραστηριότητες, όπως:

5.1 Το Κέντρο Logistic στο Νομό Αχαΐας

Μια λύση που έχουμε να προτείνουμε είναι να οριστεί η Πάτρα ως κέντρο μεταφορών της Ελλάδας και της Νοτιοανατολικής Ευρώπης γενικότερα. Η Πάτρα βρίσκεται σε μία περίοπτη θέση στο Ελλαδικό χάρτη και είναι απορίας άξιο πώς και δεν είναι το οικονομικό κέντρο της Ελλάδας. Βρίσκεται στο κέντρο ουσιαστικά της χώρας με άμεση πρόσβαση προς όλες τις κατευθύνσεις. Υπάρχει το λιμάνι της Πάτρας το οποίο είναι το κέντρο εισαγωγών και εξαγωγών της χώρας προς την Ευρώπη, υπάρχει η γέφυρα Ρίου – Αντιρρίου η οποία ενώνει την Αχαΐα με την Στερεά Ελλάδα και την Ήπειρο και φυσικά η ΠΑΘΕ η οποία ενώνει την Αχαΐα με Αθήνα και Θεσσαλονίκη τα δύο μεγαλύτερα οικονομικά και πολιτιστικά κέντρα της χώρας.

Η πρόταση μας εδώ είναι να βρεθεί μία μεγάλη έκταση η οποία να έχει εύκολη πρόσβαση προς τον ΠΑΘΕ και την γέφυρα του Ρίου – Αντιρρίου, το λιμάνι, την βιομηχανική περιοχή Πατρών και να είναι σχετικά κοντά στο αεροδρόμιο του Αράξου (το οποίο μπορεί να χρησιμοποιηθεί σαν σταθμός αερομεταφορών τους χειμερινούς μήνες) και εφόσον είναι εφικτό κοντά στις γραμμές του σιδηρόδρομου. Στο κέντρο αυτό θα μπορούν να λειτουργούν πληθώρα επιχειρήσεων, αποθηκευτικές, μεταφορών, ψυγεία, αλλά ακόμα και εταιρίες οι οποίες ασχολούνται με συναφή επαγγέλματα όπως

συνεργεία φορτηγών, συσκευαστήρια κ.α. Με το κέντρο αυτό θα υπάρξει μια σίγουρη άνοδος της εμπορικής κίνησης στον νομό Αχαΐας και η εισροή χρήματος και συναλλάγματος θα έχει τεράστια άνοδο, και όπως είναι φυσικό και σε αυτή την περίπτωση θα έχουμε καταπολέμηση της ανεργίας του νομού και αύξηση του τοπικού κατακεφαλήν Α.Ε.Π.

5.2 ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Στο νομό Αχαΐας είδαμε πως μετά το κύμα αποβιομηχάνισης έπεσε το βάρος των επενδύσεων στον τριτογεννή τομέα παραγωγής, στην παροχή υπηρεσιών και το εμπόριο. Ένας μεγάλος κλάδος του τριτογεννούς τομέα είναι η τουριστική βιομηχανία, κύρια πηγή συναλλάγματος της Ελλάδας, η οποία όμως τουριστική βιομηχανία δεν έχει αναπτυχθεί στο έπακρον και στον νομό Αχαΐας. Ο νομός δεν έχει τίποτα να ζηλέψει από άλλες πιο ανεπτυγμένες τουριστικά περιοχές της χώρας και όμως παρ'όλα αυτά λειτουργεί κυρίως σαν ενδιάμεσος σταθμός παραμονής τουριστών λόγω του λιμανιού και της ναυτιλιακής σύνδεσης με την Ιταλία. Στο παρών κεφάλαιο αναπτύσσουμε και παραθέτουμε τους λόγους που η Πάτρα και ολόκληρη η Αχαΐα είναι αναγκαίο να γίνει τουριστικό θέρετρο απλά εκμεταλλευόμενοι τις ήδη υπάρχουσες υποδομές και δημιουργώντας υγιή τουριστικό προϊόν, εν αντίθεση με άλλες περιοχές της Ελλάδας π.χ. Μάλια, Κρήτη, Φαλιράκι Ρόδου όπου ο τουρίστας, στην πλειοψηφία του, είναι χαμηλής "ποιότητας" ο λεγόμενος και «κακός τουρίστας». Για να γίνει το άνωθεν πιστεύον, θα πρέπει να δικαιολογήσουμε ότι ο μόνος τρόπος να γίνει αυτό είναι οι εναλλακτικές μορφές τουρισμού και η προσφορά ενός πλήρως ανταγωνιστικού προϊόντος σε αντίθεση με τις άλλες περιοχές.

5.2.1. ΣΥΝΕΔΡΙΑΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Ο συνεδριακός τουρισμός δεν είναι κάτι καινούργιο για τους έχοντες γνώση επί του θέματος τουρισμός. Ο συνεδριακός τουρισμός υπάρχει χρόνια τώρα και είναι ένα από τα πιο επικερδή είδη τουρισμού. Στην Ελλάδα ο συνεδριακός τουρισμός έχει αναπτυχθεί πολύ τα τελευταία χρόνια αφού έχουν δημιουργηθεί μεγάλες ξενοδοχειακές

μονάδες οι οποίες έχουν δικά τους συνεδριακά κέντρα και παρέχουν ολοκληρωμένα πακέτα διαμονής, διασκέδασης και παρακολούθησης των συνεδρίων προς τους συνέδρους που καταυθάνουν από ολόκληρο τον κόσμο. Τέτοιες μονάδες έχουν δημιουργηθεί σε ανεπτυγμένες τουριστικά περιοχές της χώρας με υποδομές σε δρόμους και αεροδρόμια και ιστορικά

μνημεία τα οποία προσελκύουν τους τουρίστες των συνεδρίων οι οποίοι θέλουν να ξεσκάσουν γνωρίζοντας παράλληλα και την ιστορία του τόπου μετά από μια μέρα στο συνεδριο.

Τέτοιες περιοχές είναι η Κρήτη, η Αθήνα, η Ρόδος, η Χαλκιδική. Ο νομός Αχαΐας είναι ένας νομός ο οποίος δεν έχει να ζηλέψει τίποτα από όλες τις προαναφερθέντες περιοχές.

Και ιστορικά μνημεία (αρχαιολογικά μουσεία Πάτρας και Αιγίου) και σπουδαία ιστορία έχει και ξενοδοχειακές μονάδες, χώρους για την διοργάνωση συνεδρίων και συνδέεται και οδικά και σιδηροδρομικά με την υπόλοιπη χώρα και ακτοπλοϊκά με την Ευρώπη.

Το μόνο μείον της Αχαΐας σε ότι αφορά την ανάπτυξη του συνεδριακού τουρισμού είναι η έλλειψη αεροπορικής σύνδεσης. Μπορεί να γίνει όμως εκμετάλλευση του αεροδρομίου του Άραξου και γιατί όχι και της Αδραμβίδας και να γίνονται πτήσεις εσωτερικού μα και πτήσεις τσάρτερ εξωτερικού οι οποίες θα μπορούν να καλύπτουν τις ανάγκες των συνεδρίων. Ο συνεδριακός τουρισμός είναι άκρως επικερδής και με πολλά οφέλη για τις περιοχές οι οποίες τον αναπτύσσουν.

Εάν καταφέρουμε να κάνουμε την Αχαΐα ένα τεράστιο συνεδριακό, η ανάπτυξη η οποία θα δημιουργηθεί θα είναι πέραν κάθε προσδοκίας και θα γίνονται συνεχώς νέες επενδύσεις στην περιοχή. Ακόμη, εάν γίνει ο νομός κέντρο συνεδριακού τουρισμού της ανατολικής μεσογείου, θα υπάρξει κατακόρυφη πολιτισμική άνοδος (δες: πολιτισμικό τουρισμό) καθώς και ανάπτυξη των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων της περιοχής, η οποία ανάπτυξη συνεπάγεται και την βιομηχανική ανάπτυξη, ο πού μαζί με τον οικολογικό τουρισμό και την πράσινη κατεύθυνση που προτείνουμε να πάρει ο νομός Αχαΐας ώστε να μπορεί να γίνει η Αχαΐα κέντρο ανάπτυξης της πράσινης ενέργειας (δες: αιολικά πάρκα Παναχαϊκού κ.α.) και της πράσινης βιομηχανίας.

Συγκριτικό πλεονεκτημα:

1. Ιστορία του τόπου.
2. Υποδομές οι οποίες υπάρχουν
3. Σύνδεση με Αθήνα και υπόλοιπη Ελλάδα αλλά και με Ευρώπη.
4. Φυσικό κάλλος.
5. Τα εκπαιδευτικά κέντρα του νομού.

5.2.2. ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Η Πάτρα, ο νομός Αχαΐας γενικότερα, είναι πλούσια σε ιστορία και γνωστή σε ολόκληρο τον ελλαδικό χώρο για την πολιτισμική κληρονομιά της από τα χρόνια της αρχαιότητας μέχρι και σήμερα. Η Πάτρα όπου και τέλεσαι πολιτισμική πρωτεύουσα της Ευρώπης για το έτος 2006 με τον παλμό του καρναβαλιού της την περίοδο των αποκριών.

Την περίοδο των αποκριών χιλιάδες κόσμος όλων των ηλικιών συρρέουν στην Αχαϊκή πρωτεύουσα για να καρναβαλιστούν. Ο πυρετός του καρναβαλιού ξεκινάει με την λήξη του αφοῦ κατευθείαν μετά από αυτήν ξεκινούν οι προετοιμασίες για το καρναβάλι του επόμενου χρόνου. Τα τελευταία χρόνια το επίπεδο του καρναβαλιού έχει πέσει και ο αριθμός των επισκεπτών έχει μειωθεί. Αιτία της μείωσης είναι τα

μικροεπεισόδια που γίνονται κάθε χρόνο απο μικρές ομάδες καρναβαλιστών οι οποίες και αμαυρώνουν το πρόσωπο του πατρινού καρναβαλιού και της Αχαΐας γενικότερα. Η Πάτρα έχει την γνώση, την πείρα και την διάθεση να γίνει πολιτισμική πρωτεύουσα του κόσμου και το καρναβάλι της να φτάσει και να προσπεράσει σε ποιότητα μα και σε προσέλευση άλλα μεγάλα καρναβάλια της Ευρώπης π.χ. Βενετίας.

Η Πάτρα έχει τις υποδομές και την εμπειρία για να γίνει το καρναβαλικό κέντρο της ευρώπης. Έχει άμεση πρόσβαση με αυτήν μέσω Ιταλίας απο το λιμάνι της, έχει ξενοδοχεία τα οποία μπορούν να φιλοξενίσουν τις χιλιάδες των τουριστών οι οποίοι θα καταφθάσουν στην Πάτρα για να διασκεδάσουν και έχει και το πολιτισμικό κύρος για να είναι ποιοτικά ανώτερη όλων των άλλων καρναβαλιών της Ευρώπης.

Με σωστή οργάνωση και διαφήμιση το πατρινό καρναβάλι θα είναι άκρως ανταγωνιστικό και θα είναι πόλος έλξης για την πόλη μας για χιλιάδες τουρίστες ανά την ευρώπη αρχικά και ανά την υμνήλιο μετά. Η Αχαΐα εκτός απο το καρναβάλι της Πάτρας έχει σπουδαία πολιτισμική κληρονομιά με νέους καλλιτέχνες οι οποίοι καταρρέουν στην πόλη της Πάτρας για να παρουσιάσουν τα έργα τους. Χιλιάδες νέοι και νέες απο το Πανεπιστήμιο και απο τα ΤΕΙ της Πάτρας ευαισθητοποιημένοι και με πολιτισμικές και καλλιτεχνικές ανησυχίες γράφουν ζωγραφίζουν τραγουδάνε μέσα και έξω απο τα εκπαιδευτικά ιδρύματα.

Μπορεί ο νομός να οργανώσει μια ανεξάρτητη οργάνωση μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα η οποία θα προωθεί τις προοδευτικές ιδέες των νέων καλλιτεχνών και θα μπορούσε να οργανωθεί ένα ανεξάρτητο φεστιβάλ το καλοκαίρι στους δρόμους της Αχαΐας όχι μόνο της Πάτρας άλλα ολόκληρου του νομού όπου οι καλλιτέχνες από όλο τον κόσμο να συναντιούνται. Παρόμοιο φεστιβάλ υπάρχει στο Τορόντο του Καναδά μόνο που το συγκεκριμένο είναι για την τζάζ μουσική και διοργανώνεται για ένα μήνα κάθε καλοκαίρι και δίνονται παραστάσεις στους δρόμους της πόλης.

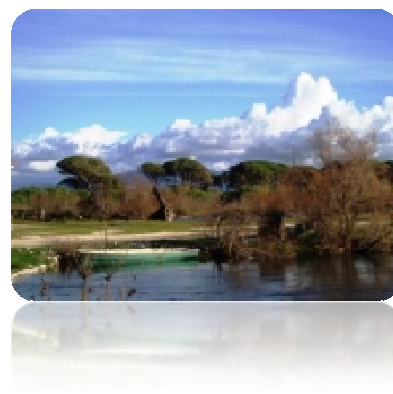
Στην Αχαΐα η πρόταση μας είναι το φεστιβάλ κάθε χρόνο να έχει και ένα θέμα και καλλιτέχνες απο όλο τον κόσμο από όλα τα είδη πολιτισμού και κουλτούρας να παρουσιάζουν τα έργα τους είτε αφιλοκερδός είτε με μικρό αντίτιμο. Με την δημιουργία ενός τέτοιου φεστιβάλ και με την σωστή προώθηση και διαφήμιση ολόκληρη η Αχαΐα θα γεμίσει απο τουρισμό και θα υπάρχει τεράστια εισροή συνναλάγματος στον νομό, θα

μειωθεί η ανεργεία και θα υπάρξει τρομερή ανάπτυξη με νέες επενδύσεις οι οποίες ως γνωστών πάντα ακολουθούν όταν υπάρχει μεγάλη ζήτηση.

5.2.3. ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Τα τελευταία χρόνια όλο και περισσότεροι ευρωπαίοι πολίτες αναζητούν την πράσινη διάσταση των διακοπών, θέτοντας την τουριστική βιομηχανία μπροστά σε μια κρίσιμη επιλογή... πως να μπορέσει να είναι κερδοφόρα εκμεταλλευόμενη το περιβάλλον χωρίς να το επιβαρύνει, αλλά αντίθετα, αναδεικνύοντας τους άρρηκτους δεσμούς ανάμεσα στον άνθρωπο και τη φύση?.

Και η Ελλάδα μη μπορώντας να μείνει πίσω σε αυτή την νέα τάση ξεκίνησε από το 2005 με το σύνθημα «think green, think Greece» να εισέλθει με πηγή σε αυτή την νέα τάση περιβαλλοντικής ευαισθησίας και πράσινης πρωτοπορίας.

Είναι γεγονός πως μεγάλος αριθμός ξενοδοχείων έχει πιστοποιηθεί από το Ευρωπαϊκό πρόγραμμα ECO-Hotels το οποίο προϋποθέτει τη χρήση και εξοικονόμηση ενεργειακών και υδάτινων πόρων, τις οικολογικές προμήθειες όπως π.χ. τη χρήση οικολογικών απορρυπαντικών και απολυμαντικών και τη διαχείριση απορριμάτων.

Πλέον ο εισερχόμενος τουρίστας το έχει βέβαιο πως η μονάδα στην οποία θα καταλύσει είναι σύμφωνη με τις παραπάνω προϋποθέσεις. Στον νομό Αχαΐας εκτός από την πιστοποίηση των ήδη υπαρχών μονάδων μπορούν να δημιουργηθούν πολλές νέες μικρές βιο-οικολογικές αγροτουριστικές μονάδες εκμεταλλευόμενες και επενδυτικά προγράμματα όπως ΕΣΠΑ, ΤΕΜΠΤΕ κ.α. Η δημιουργία μίας τέτοιας μονάδας εκτός ότι δεν είναι πολύ ρυπογόννη δεν είναι και πολυέξοδη η συντήριση τους αφού μονάδες τέτοιου είδους έχουν μικρή έως μηδαμινή κατανάλωση σε ακριβά προϊόντα (ρεύμα, πετρέλαιο κ.α.) και έχουν και μικρό σχετικά κόστος κατασκευής.

Η πρόταση μας για τον νομό Αχαΐας είναι να δημιουργηθούν αρκετές μικρές βιο-οικολογικές αγροτουριστικές μονάδες οι οποίες όμως να μην απέχουν πολύ η μία από την άλλη έτσι ώστε να μπορούν να λειτουργούν και συναιτερικά σε κάποια θέματα π.χ.

εάν κάποιες μονάδες εκτρέφουν ζώα, για να μην είναι όλες αναγκασμένες να κατασκευάζουν απο ένα σανό για την αποθήκευση των ζωοτροφών αλλά να μπορεί να χρησιμοποιείται ένα σανό για όλες, ή να μπορεί να υπάρχει συνεργασία ως προς άλλες παρεμφερείς υπηρεσίες στις οποίες θα μπορούν να προσφεύγουν οι μικροί επιχειρηματίες όπου συνεταιρικά θα είναι προφανώς καλύτερες και ανταγωνιστικότερες παρά εάν τις παρείχε ο κάθε επιχειρηματίας από μόνος του.

Συγκριτικό πλεονέκτημα:

- Η πλούσια χλωρίδα και πανίδα του τόπου
- Φυσιολατρικά αξιοθέατα άπειρου κάλλους.
- Η πληθώρα επενδυτικών προγραμμάτων για την συγχρηματοδότηση τέτοιων μονάδων.
- Η στροφή των νέων προς την ύπαιθρο
- Εισροή ενός νέου είδους τουρίστα απ' ότι έχουμε συνηθίσει στην Ελλάδα.
- Η μονάδες θα λειτουργούν όλο τον χρόνο.
- Συγκριτικά μικρό κόστος για την δημιουργία.
- Νέες κρατικές επενδύσεις για τη δημιουργία δημόσιων έργων στους δρόμους κ.α. για την διευκόλυνση του τουρίστα.

5.2.4. ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Ο αθλητικός τουρισμός είναι ένα είδος εναλλακτικού τουρισμού το οποίο έχει εφαρμοσθεί με επιτυχία σε πολλές χώρες του κόσμου. Οι Ολυμπιακοί αγώνες του 2004 στην Αθήνα άφησαν μεγάλη αθλητική κληρονομιά και προδιαγραφές για το μέλλον του αθλοτουρισμού στην Ελλάδα και η Πάτρα ως μία εκ των Ολυμπιακών Πόλεων είναι σε πλεονάζουσα θέση εν συγκρίση με άλλες περιοχές του ελλαδικού χώρου.

Κατά τους Burns και Mules, Lurch και Jensen(1986) γενικώς οι οικονομικές επιπτώσεις των μεγάλων αθλητικών γεγονότων απορρέουν από τρεις πηγές:

- δαπάνες επισκεπτών από άλλες περιοχές.
- δαπάνες για την δημιουργία υποδομών

- δαπάνες από τους οργανωτές για την παροχή υπηρεσιών.

Βλέπουμε πως ο αθλητικός τουρισμός μπορεί να αντιμετωπιστεί όχι μόνο ως μία εναλλακτική μορφή τουρισμού αλλά ως μία νέα μορφή τουρισμού η οποία μπορεί να αναπτυχθεί ξεχωριστά. Τα θετικά του αθλητικού τουρισμού είναι:

- οι υποδομές που μας έχουν αφήσει οι ολυμπιακοί αγώνες.
- «το know how».
- οι πολλές ανεξάρτητες μεταξύ τους επιλογές αθλοτουρισμού.
- μπορεί να λειτουργεί όλο τον χρόνο και όχι μόνο την θερινή περίοδο.
- νέες επενδύσεις.
- Μείωση της ανεργίας.

ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΣΤΟΝ ΝΟΜΟ ΑΧΑΪΑΣ

Ο νομός Αχαΐας μπορεί να χρησιμοποιήσει τις πηγές του για την ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού με αποτέλεσμα να καταπολεμίσει την ύφεση που υπέστη ο νομός με το κύμα αποβιομηχάνισης της δεκαετίας 80'-90'. Ο αθλητικός τουρισμός στην Αχαΐα είναι μία άκρως συμφέρουσα και επικερδής επένδυση.

Στον νομό Αχαΐας μπορεί να έχουμε τουρισμό όλο το έτος. Με τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2004 χτίστηκε το Παμπελοποννησιακό στάδιο στην Πάτρα (Ολυμπιακή Πόλη) το οποίο μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την διοργάνωση αθλητικών τουρνουά τα οποία ως γνωστόν από περιοχές οι οποίες ήδη διοργανώνουν τέτοια τουρνουά είναι άκρως επικερδή (μεγάλος αριθμός θεατών, μεγάλος αριθμός αποστολών...).

Ο Νομός Αχαΐας είναι, ως επί το πλείστον, ορεινός νομός με βουνά απείρου φυσικού κάλλους και πλούσια σε χλωρίδα και πανίδα. Πάνω σε αυτά τα συγκριτικά πλεονεκτήματα θα μπορούσαμε να στηριχθούμε για να αναπτύξουμε τον χειμερινό τουρισμό στην περιοχή μας, προσελκύνοντας χιλιάδες τουρίστες κάθε χειμώνα. Μέχρι σήμερα η τουριστική δραστηριότητα και ανάπτυξη της ορεινής περιοχής του Νομού Αχαΐας στηρίχθηκε στη δημιουργία του Χιονοδρομικού Κέντρου Καλαβρύτων, που λειτουργεί από το 1987, το οποίο και αποτελεί την ναυαρχίδα του χειμερινού τουρισμού σε ολόκληρο τον νομό. Τα Καλάβρυτα ως γνωστόν και οι γύρω περιοχές είναι ιδιαίτερης φυσικής ομορφιάς και το παραδοσιακό στυλ της περιοχής έλκει πολλούς χειμερινούς τουρίστες οι οποίοι όμως είναι κυρίως από άλλες περιοχές της Ελλάδας.

Μπορεί να γίνει η περιοχή ένα κέντρο αθλητικού τουρισμού/θρησκευτικού τουρισμού/οικοτουρισμού με έμφαση στο χιονοδρομικό κέντρο της περιοχής και να έχουμε και εισερχόμενο τουρισμό (απο το εξωτερικό) στην περιοχή.
Αναλυτικότερα για τον νομο Αχαΐας:

- Η αξιοποίηση του camping της Αγυιάς.
- Δημιουργία γηπέδου γκόλφ στην στροφυλιά. (Η δημιουργία γηπέδου γκόλφ θα προσδώσει μεγάλη ανάπτυξη σε όλη την περιοχή αφού χιλιάδες λάτρεις του αθλήματος θα προσέρχονται για να διασκεδάσουν με το αγαπημένο τους άθλημα. Εκτός από Έλληνες σίγουρα θα έρχονται και πολλοί ξένοι καθώς η περιοχή της Αχαΐας αποτελεί την πόλη σύνδεσης της Ελλάδας με την Ευρωπαϊκή Ένωση. Εξασφαλίζοντας έτσι την εύκολη και γρήγορη πρόσβαση, είναι πλέον σίγουρη η επιτυχία ενός τέτοιου εγχειρήματος. Ο τζίρος θα είναι μεγάλος αλλά και το συνάλλαγμα που θα εισρέει δεν θα είναι καθόλου ευκαταφρόνητο για την περιοχή και τη χώρα μας γενικότερα.)
- Η αξιοποίηση της περιοχής της καλογριάς και η ανάπτυξη θαλάσσιων σπόρ, surf κ.α.
- Η αξιοποίηση του παναχαϊκού όρους για την δημιουργία κέντρου extreme sports, αλεξίπτωτο πλαγιάς κ.α.
- Η ανάπτυξη του αθλητικού τουρισμού στην περιοχή της Αχαΐας είναι μείζονος σημασίας και βασικής προτεραιότητας γιατί εκτός ότι θα υπάρχει τουρισμός όλο τον χρόνο θα μειωθεί η ανεργία της περιοχής, θα γίνουν νέες επενδύσεις και θα

υπάρξει μια γενική ανάπτυξη του νόμου και η ανάπτυξη του αθλοτουρισμού θα βοηθήσει στην ανάπτυξη και άλλων κλάδων της οικονομίας (μεταφορές, εμπόριο, εστίαση κ.α.).

5.2.5. ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Στον νομό Αχαΐας κάθε χρόνο καταυθάνει πλήθως πιστών για να προσκυνήσει στις Μονές και τις εκκλησίες του νομού. Το συγκεκριμένο είδος τουρισμού θα μπορούσε να βοηθήσει στην καταπολέμηση της ανεργίας και στην ανάπτυξη του τόπου μετά το μεγάλο πλήγμα που υπέστη με την αποβιομηχάνιση των δεκαετιών 80-90.

Στον νομό Αχαΐας υπάρχει πληθώρα μοναστηριών, όπως η Ιερά μονή της Αγίας Λαύρας στην οποία βρίσκεται το εκκλησάκι που εκεί κηρύχθηκε και ευλογήθηκε η επανάσταση από το Μητροπολίτη Παλαιών Πατρών Γερμανό κατά την εορτή του Ευαγγελισμού του 1821 και στην οποία μονή κάθε 25 Μαρτίου πραγματοποιούνται οι εορταστικές εκδηλώσεις με σημαντικότερη την αναπαράσταση της συνέλευσης των οπλαρχηγών και την ύψωση του λαβάρου της επανάστασης. Η Ιερά Μονή του Μεγάλου Σπηλαίου της κοιμήσεως της θεοτόκου Μακελάρριας καθώς επίσης υπάρχει και ο μητροπολιτικός ναός του Αγίου Ανδρέου, τροπεούχου της αχαϊκής πρωτεύουσας με τον μεγαλύτερο τρούλο στα Βαλκάνια ο οποίος ναός είναι χτισμένος στον τόπο του μαρτυρίου του Αγίου.

Μπορούν να οργανωθούν οι τοπικοί φορείς και να ενισχυθεί ο εκκλησιαστικός τουρισμός του νομού διοργανώνοντας εκδρομές και επισκέψεις στα Ιερά μνημεία της Αχαΐας όχι μονάχα τις ημερομηνίες εορτασμού τους αλλά και καθ' όλη την διάρκεια του

έτους.

Θα ήταν φρόνιμο να γινόταν μια ισχυρή διαφημιστική καμπάνια για την προώθηση του συγκεκριμένου προϊόντος για την οποία είμαστε βέβαιοι πως θα έχει άμεσα αποτελέσματα. Συγκριτικό πλεονέκτημα εκκλησιαστικού τουρισμού:

- 1) Δεν χρειάζεται κόστος για την ανάπτυξη του συγκεκριμένου προϊόντος αφού δεν χρειάζεται κάποια νέα επένδυση.
- 2) Μπορούν να χρησιμοποιηθούν οι ήδη υπάρχουσες υποδομές για την φιλοξενία των τουριστών, ξενοδοχεία στα καλάβρυτα τα οποία υπολειτουργούν με το πέρας τη χειμερινής περιόδου.
- 3) Ο νομός έχει μεγάλη και γνωστή θρησκευτική ιστορία αλλά δεν υπάρχει το πλήθος των προσφερόμενων πακέτων διακοπών και η διαφήμιση, η οποία θα ήταν καλό να υπάρχει όχι μόνο στην Ελλάδα αλλά και στο εξωτερικό αφού με το συγκεκριμένο είδος τουρισμού θα υπάρξει μεγάλη ροή συναλλάγματος με μικρό κόστος.

5.2.6. Ο Αγροτουρισμός

Υπολογίζοντας το μεγάλο αριθμό κτηνοτροφικών και καλλιεργήσιμων εκτάσεων προτείνουμε μία νέα δραστηριότητα που μπορεί να εφαρμοστεί εύκολα και με επιτυχία στο νομό ,αυτή είναι ο Αγροτουρισμός.

Ο αγροτουρισμός είναι ένας τρόπος ανάπτυξης της υπαίθρου σε ολόκληρη την Ελλάδα και πιο συγκεκριμένα, στο νομό Αχαΐας που μας ενδιαφέρει. Είναι μία νέα μορφή επιχειρηματικότητας οι οποία προσφέρει επιπλέον εισοδήματα στις αγροτικές οικογένειες. Επίσης, δημιουργεί νέες θέσεις εργασίας, πράγμα το οποίο θα βοηθήσει στη αντιμετώπιση του πιο σοβαρού από τα προβλήματα που αντιμετωπίζει η περιοχή, αυτού της ανεργίας. Σκοπός αυτού του είδους του τουρισμού είναι ο επισκέπτης να μάθει, τον τρόπο ζωής στην ύπαιθρο, την διαδικασία παραγωγής τοπικών προϊόντων καθώς επίσης και τα ήθη και έθιμα της περιοχής.

5.3 ΝΕΕΣ ΕΜΠΟΡΙΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Πίνακας Βιομηχανιών νομού Αχαΐας

ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΕΔΡΑ
ΕΥΣΤΡΑΤΙΑΔΗΣ Α.Β.Ε.Τ.Ε	Γλαύκος Πατρών
ΑΘΗΝΑΪΚΗ ΖΥΘΟΠΟΙΑ	ΒΙ.ΠΕ Πατρών
Π .ΠΕΤΤΑΣ Α.Β.Ε.Ε	ΒΙ.ΠΕ Πατρών
ΧΗΜΙΚΑ κ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΠΑΤΡΩΝ	ΒΙ.ΠΕ Πατρών
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ Α.Ε	ΒΙ.ΠΕ Πατρών
ΜΑΝΙΑΤΟΠΟΥΛΟΣ Ν. Α.Ε	Ρίο
ΑΒΕΞ Α.Ε	ΒΙ.ΠΕ Πατρών
ΝΗΡΕΥΣ Α.Ε	Μαναγούλη
HELLAS CAN	ΒΙ.ΠΕ Πατρών
ΜΥΛΟΙ ΚΕΠΕΝΟΥ Α.Β.Ε.Ε	ΒΙ.ΠΕ Πατρών
ΦΛΕΞΟ Α.Β.Ε	ΒΙ.ΠΕ Πατρών
ΠΑΤΡΑΪΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΠΛΑΣΤΙΚΩΝ Α.Ε	ΒΙ.ΠΕ Πατρών
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΤΕΡΓΑΣΙΑΣ ΔΕΡΜΑΤΙΝΩΝ Α.Ε	ΒΙ.ΠΕ Πατρών
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΥΦΑΣΜΑΤΩΝ ΑΦΟΙ Ε. ΝΤΟΤΣΙΚΑ Ο.Ε	ΒΙ.ΠΑ Λεύκας Πατρών

(Πηγή διαδικτυακός τόπος in.gr)

Μπορεί ο νομός Αχαΐας να υπέστει τρομερό πλήγμα από το κύμα αποβιομηχάνισης και να έκλεισαν σχεδόν όλα τα μεγάλα εργοστάσια του νομού, Πειραιϊκή Πατραϊκή, Pirelli, Λαδόπουλος κ.α. αλλά υπάρχουν μεγάλες βιομηχανίες οι οποίες ιδρύθηκαν έπειτα απο το μαζικό κλείσιμο των εργοστασίων. Μερικά παραδείγματα εταιριών και εργοστασίων τα οποία ιδρύθηκαν μετά την μάστιγα της αποβιομηχάνισης θα παραθέσουμε σε αυτό το κεφάλαιο.

5.3.1. BIANEΞ ΦΑΡΜΑΚΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ

Το εργοστάσιο της Βιανέξ βρίσκεται στην Βιομηχανική Περιοχή Πατρών και αποκτήθηκε το 1999 απο το ΙΦΕΤ (Ινστιτούτο Φαρμακευτικής Έρευνας και Τεχνολογίας). Καλύπτει οικοπεδική έκταση 19.700 τ.μ. ενώ οι κτηριακές του

εγκαταστάσεις καλύπτουν 7.700 τ.μ. Ο έγκαιρος και εύστοχος εντοπισμός της ανάγκης δημιουργίας ανεξάρτητης μονάδας κεφαλοσπορινούχων προϊόντων όπως προκύπτει απο τις πλέον σύγχρονες απαιτήσεις, είχε σαν αποτέλεσμα τη λειτουργία μέσα στο 2001 στη χώρα μας, μία εκ των πλέον εξελιγμένων και ελάχιστων στον Ευρωπαϊκό χώρο ανάλογων μονάδων.

Από το 2001 η μονάδα έχει τεθεί σε λειτουργία αποτελώντας μία υποδειγματική εφαρμογή των σύγχρονων παραγωγικών απαιτήσεων σε ελληνικό και διεθνές επίπεδο. Όπως όλα τα εργοστασια έτσι και η **BIANEΞ** είναι πιστοποιημένη με ISO 9001:2000.

Το εργοστάσιο της φαρμακοβιομηχανίας απασχολεί πληθώρα επιστημονικού προσωπικού το οποίο ασχολείται με την έρευνα και την ανάπτυξη προσφέροντας γενικότερα στην ανάπτυξη του τόπου. Ακόμη, εκτός απο την ανάπτυξη βοηθάει και στην μείωση της ανεργείας αλλά και στην συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Πατρών.

Το εργοστάσιο της φαρμακοβιομηχανίας **Βιάνεξ** κάνει πολλές εξαγωγές μέσω του λιμανιού της Πάτρας προς τις Ιταλικές ακτές και απο εκεί στην υπόλοιπη Ευρώπη κάνοντας έτσι την Πάτρα γνωστή διεθνώς και φέρνοντας μεγάλες ποσότητες συναλλάγματος στην Αχαΐα.

5.3.2.COCA COLA

Το εργοστάσιο της **Coca Cola** στην Πάτρα βρίσκεται στο 7ο χλμ. Εθνικής Οδού Πατρών-Αθηνών. Η Ελληνική Εταιρεία Εμφιαλώσεως δραστηριοποιείται στην Πάτρα από το 1973 κλείνοντας φέτος 37 χρόνια παρουσίας και όντας μία από τις λίγες βιομηχανίες της περιοχής οι οποίες κατάφεραν να αντεπεξέλθουν και να μην κλείσουν στα δύσκολα χρόνια της περιόδου 80-90.

Το εργοστάσιο της τρία έτη αποτελεί μια υπερσύγχρονη μονάδα με περίπου 327 εργαζόμενους. Αποτελεί μία από τις μεγαλύτερες βιομηχανίες της περιοχής, συμβάλλοντας καθημερινά, στην οικονομική και επιχειρηματική ανάπτυξη του τόπου. Παράλληλα, η εταιρεία και οι εργαζόμενοι βρίσκονται δίπλα στις κοινωνικές εξελίξεις και ανάγκες των κατοίκων της περιοχής.

Το εργοστάσιο της Πάτρας αναπτύσσει παραγωγική, αλλά και εμπορική δραστηριότητα. Αποτελεί την έδρα των δραστηριοτήτων εμπορίας για τα προϊόντα της εταιρείας στη Νοτιοδυτική Ελλάδα και συγκεκριμένα στην Πελοπόννησο, την Αιτωλοακαρνανία, την Ήπειρο και τα Επτάνησα. Το εργοστάσιο της Τρία Έτη στην Πάτρα αποτελεί εδώ και 37 χρόνια έναν οικονομικό και πολιτισμικό πνεύμονα ανάπτυξης για την περιοχή.

Εκτός από το εργοστάσιο της Πάτρας υπάρχει και το εργοστάσιο του Αιγίου από το 1989 με 70 εργαζόμενους περίπου, το οποίο εργοστάσιο αποτελεί ένα από τα μεγαλύτερα της περιοχής και ειδικεύεται στην εμφιάλωση πόσιμου νερού.

5.3.3.Solar Cells Hellas

Ο όμιλος εταιρειών **Sollar Cells Hellas** είναι ένας όμιλος ο οποίος επενδύει στην ανάπτυξη της πράσινης ενέργειας και στην οικο-βιομηχανία. Ο όμιλος εισήλθε δυναμικά

στον χώρο, ολοκληρώνοντας επένδυση της τάξεως των 100.000.000! ευρώ στη Βιομηχανική Περιοχή Πατρών, για την βιομηχανική παραγωγή δισκίων πυριτίου (WAFERS), φωτοβολταϊκών στοιχείων (sollar- cells) και φωτοβολταϊκών πλαισίων (pv modules) συνολικής δυναμικότητας 60MWp ετησίως.

Ο όμιλος αποτελείται από δύο παραγωγικές μονάδες. Τα κτίρια καλύπτουν μία συνολική έκταση 14.000 τ.μ. και βρίσκονται σε ιδιόκτητη έκταση 21.700 τ.μ. οπού στεγάζουν τον πλέον σύγχρονο εξοπλισμό, εξασφαλίζοντας υψηλές προδιογραφές στα παραγόμενα προϊόντα. Σε πλήρη ανάπτυξη απασχολούνται 242 άτομα.

Απο το 2006 οπού και ξεκίνησε η λειτουργία του εργοστασίου του ομίλου στην Πάτρα, έχει εξελιχθεί και έχει χαρίσει μια στρατηγική θέση στην αγορά των φωτοβολταϊκών και των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Η συνεχή συνεργασία του εργοστασίου με ερευνητικά κέντρα όπως το ΚΑΠΕ αλλά και με το εργαστήριο Τεχνολογίας Υλικών του Πανεπιστημίου Πατρών, όπως και με το μετσόβιο πολυτεχνείο έχουν καταστήσει το εργοστάσιο ως ένα από τα πιο εξελιγμένα επάνω στις νέες τεχνολογίες της Ευρώπης.

5.3.4. ΑΘΗΝΑΪΚΗ ΖΥΘΟΠΟΪΑ

Το εργοστάσιο της αθηναϊκής ζυθοποιίας στην Πάτρα το οποίο λειτουργεί από το 1985 αποτελεί μια μεγάλη και βιώσιμη βιομηχανία στον νομό η οποία αναπτύσσεται συνεχώς και παρέχει στον νομό εκτός από οικονομικά οφέλη και οικολογικά, π.χ. καθαρισμός της παραλίας του Αγίου Βασιλείου από τους εργαζόμενους της εταιρείας.

Η ζυθοποιία από την ίδρυση της είναι πρώτη σε παραγωγή και εμπορία, με το εργοστάσιο Πατρών αφού μπόρεσε και αυτό και αντιστάθηκε στον νόμο περί

αποβιομηχάνισης, να κατέχει σπουδαία θέση στην οικονομική και πολιτισμική ανάπτυξη της περιοχής.

Όπως βλέπουμε από τις παραπάνω βιομηχανίες, μπορεί να έκλεισε πληθώρα εργοστασιακών μονάδων στην αχαΐα κατά την περίοδο της αποβιομηχάνισης αλλά αυτό δεν εμπόδισε άλλες εταιρείες να δημιουργήσουν νέες μονάδες, εξελιγμένες και προσαρμοσμένες στις νέες τεχνολογίες και ανάγκες του σύγχρονου ανθρώπου της σύγχρονης κοινωνίας. Μονάδες προσαρμοσμένες στην πράσινη ανάπτυξη, μονάδες οι οποίες εξελίσσονται συνεχώς μέσω ερευνών, μονάδες οικονομικά υγιής.

Είναι φανερό πως ο νομός Αχαΐας έχει την δυνατότητα να γίνει μία βιομηχανική πόλη και πάλι. Μία βιομηχανική πόλη προσαρμοσμένη στις νέες τεχνολογίες και στο οικολογικό πρόσωπο της πόλης. Μία βιομηχανική πόλη η οποία θα μπορεί να αποτελεί «σπίτι» για όλες τις εταιρείες οι οποίες θα θέλουν να επενδύσουν στην ανάπτυξη και στο μέλλον.

Αυτό μπορεί να το καταφέρει η Πάτρα. Έχει ανταγωνιστική θέση, είναι επιστημονικά ανεπτυγμένη, υπάρχουν τα εκπαιδευτικά ιδρύματα της αχαϊκής πρωτεύουσας, το ΑΤΕΙ Πατρών και το Πανεπιστήμιο τα οποία είναι πρωτόπορα στην έρευνα νέων μεθόδων και τεχνολογιών. Οπότε με την εξάλειψη της γραφειοκρατίας, η οποία σαν μάστιγα, κρατάει μακριά και αποθαρρύνει όλες τις πιθανές επενδύσεις, η Πάτρα και η Αχαΐα ολόκληρη, θα κατακτήσει και πάλι την θέση της στον βιομηχανικό χάρτη της Ελλάδας αλλά και της Ευρώπης.

5.3.5. Δημιουργία μικρομεσαίων επιχειρήσεων

Η μεγάλη συγκέντρωση πληθυσμού στη πόλη της Πάτρας σε συνδυασμό με την παρουσία του πανεπιστημίου και του Τ.Ε.Ι, δίνει την δυνατότητα δημιουργίας νέων μικρομεσαίων επιχειρήσεων οι οποίες θα εξυπηρετούν τόσο τις ανάγκες των μόνιμων κατοίκων όσο και αυτές των φοιτητών. Η δραστηριότητα αυτή προωθείται και από την πολιτεία μέσω των επιδοτήσεων που δίνει ο ΕΟΜΕΧ για την νεανική και γυναικεία επιχειρηματικότητα.

Τα πλεονεκτήματα αυτής της δραστηριότητας είναι τρία :

- 1) το μικρό κόστος για την δημιουργία της επιχείρησης

- 2) η είσοδος και κυκλοφορία του χρήματος στη τοπική αγορά
- 3) οι νέες θέσεις εργασίας που οδηγούν στη σταδιακή μείωση του ποσοστού της ανεργίας.

Όλα τα παραπάνω αποτελούν μερικές μόνο δραστηριότητες που μπορούν να εφαρμοστούν στο Νομό Αχαΐας και σε συνδυασμό με όλες της υπόλοιπες έχουν σαν κύριο σκοπό, την οικονομική άνθηση της περιοχής με την συνεχή κυκλοφορία του χρήματος στην αγορά και την μείωση του μεγάλου ποσοστού ανεργίας που επηρεάζει την περιοχή εδώ και πολλά χρόνια.

5.3. ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΩΝ ΠΗΓΩΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Στο κεφάλαιο αυτό θα αναπτύξουμε τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, οι οποίες μπορούν να αναπτυχθούν με επιτυχία στον νομό αχαΐας και να βοηθήσουν στην προσπάθεια για ανάπτυξη της οικονομίας του νομού.

Στην Αχαΐα μπορεί να λειτουργήσουν μονάδες οι οποίες να μπορούν να καλύψουν την παραγωγή σε ενέργεια του νομού και όχι μόνο, και η παραγωγή της ενέργειας να προέρχεται εξ' ολοκλήρου απο ανανεώσιμες πηγές(αιολικά πάρκα,υδροηλεκτρικά εργοστάσια, φωτοβολταϊκά πάρκα). Στον νομό Αχαΐας ήδη δραστηριοποιούνται κάποια αιολικά πάρκα τα οποία καλύπτουν την παραγωγή σε ενέργεια κάποιων περιοχών.

Το παρών κεφάλαιο προσπαθεί να αποδείξει πως με την δημιουργία περαιτέρω τέτοιων μονάδων όχι μονάχα θα υπάρξει οικολογικό κέρδος αλλά και οικονομικό και με άμεσα αποτελέσματα.

Ήδη έχει ξεκινήσει η κατασκευή του αιολικού πάρκου στο Παναχαϊκό Όρος (μέρος του οποίου ήδη λειτουργεί). Το πάρκο είναι το μεγαλύτερο ενιαίο αιολικό πάρκο στη χώρα μας και ένα απο τα μεγαλύτερα έργα στην Ευρώπη αυτής της κατηγορίας.

Πρόκειται για την πρώτη επένδυση ύψους 41.000.000 της ισπανικής εταιρείας Acciona στην Ελλάδα. Η επένδυση αυτή αποτελεί την αρχή για μια νέα πράσινη οικολογική Αχαΐα η οποία εκμεταλλευόμενη την οικολογική ενέργεια θα δημιουργήσει νέες προοπτικές ανάπτυξης για ολόκληρο τον νομό και την Ελλάδα περαιτέρω.

Με την δημιουργία μονάδων για την δημιουργία ενέργειας απο νέες εναλλακτικές μεθόδους,εκτός απο την άμεση ανάπτυξη κάποιων κλάδων της οικονομίας, (κατασκευαστική δραστηριότητα για την δημιουργία των μονάδων) θα υπάρξει και έμμεση ανάπτυξη σε όλους τους άλλους κλάδους της οικονομίας. Η δημιουργία αυτών των μονάδων στην Αχαΐα εκτός από το άμεσο κέρδος που θα προσκομίσει στις επιχειρήσεις με τις οποίες θα συνεργάζεται για την δημιουργία αυτών, θα έχει και άμεση ανάπτυξη αφού λόγω της στροφής προς την πράσινη ενέργεια η Αχαΐα θα γίνει γνωστή Διεθνώς και έτσι θα υπάρξει μεγάλη διαφήμιση και για την εισροή τουριστών οι οποίοι θα προτιμούν την οικολογική μορφή των διακοπών τους αλλα και επιχειρήσεων και βιομηχανιών οι οποίες θα επενδύουν στην οικολογία.

Τελειώνοντας βλέπουμε πως η οικολογική στροφή της ζωής των κατοίκων της Αχαΐας είναι μονόδρομος και οδηγεί προς την ανάπτυξη σε όλες της τις μορφές, οικολογική, οικονομική πολιτισμική κ.α.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- 1.Τεχνικό επιμελητήριο τμήμα δυτικής Ελλάδος.Γενική αποτύπωση της κατάστασης των βιομηχανιών Ν.Αχαΐας 1992.
- 2.Απαπτυξιακή μελέτη περιοχής πατρών.Σχολή κοινωνικών επιστημών.Σταθάκης Γεώργιος.
- 3.Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος-Σχεδιασμός βιομηχανικής ανάπτυξης δυτικής Ελλάδος στα πλαίσια του Κ.Π.Σ 1994-1999.
- 4.Δήμος Πατρών Αναπτυξιακή Αχαΐας Α.Ε Πάτρα.
5. Ελένη Δεληγιάννη, 1997, « **Ευάγγελος Γεωργ. Λαδόπουλος, παρελθόν παρόν και μέλλον** », πτυχιακή εργασία τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων Τ.Ε.Ι Πατρών.
- 6.Μαρία Νεγρεπόντη-Δελιβάνη, «**η προβληματική ελληνική βιομηχανία και κάποιες λύσεις της**».
- 7.Άρθρα από την εφημερίδα Ημερησία « **Στην ουγκιά γράφει Ιωάννης Δροσόπουλος** », « **Χριστόφορος Κατσάμπας : Ξεκίνησε με τσαρούχια, έντυσε την Ελλάδα** ».
- 8.Περιοδικό ecotec ΤΕΧΝΟΕΚΔΟΤΙΚΗ ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ <http://www.epr.gr/company/12242/>
http://www.bekiris.gr/min_tourismoy.htm
<http://www.e-boss.gr/eboss/articles/article.jsp?context=103&articleid=8438>
http://www.traveldailynews.gr/new.asp?newID=18473&subcategory_id=24

9. ΨΥΧΑΓΩΓΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ -ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ - ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ

LEISURE ACTIVITIES - SPORT TOURISM - EMPLOYMENT του

Συγγραφέας: Λουκάς Ντούβας

Διευθυντής Ένωσης Ξενοδόχων

Αττικής - Εργαστηριακός Συνεργάτης

ΤΕΙ Αθηνών.

10. Ο συνεδριακός τουρισμός στην Ελλάδα εξελίξεις, προβλήματα δυνατότητες και πολιτική του Λούκη α. Αθανασίου
openarchives.gr.

11. Ανταγωνιστικότητα, καινοτομία και απασχόληση σε μια περιφερειακή βιομηχανική περιοχή: η περίπτωση του Νομού Αχαΐας του Γιάννη Ευσταθόπουλου Ινστιτούτο Εργασίας ΓΣΕΕ / ΑΔΕΔΥ (2004).

12. Ετήσια Έκθεση για την Οικονομία και την Απασχόληση, Μέρος 6 "Περιφερειακή Ανάπτυξη και Απασχόληση". Κονσόλας Ν.Ι., (1997)

13. Σύγχρονη Περιφερειακή Οικονομική Πολιτική, Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα. Κομνηνός Ν., (1993),

14. Τεχνοπόλεις & Στρατηγικές Ανάπτυξης στην Ευρώπη, Guntenberg

15. πτυχιακή εργασία «ΣΥΝΕΔΡΙΑΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ: Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΑΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ, ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ» του Παπαμαρίνου, Μαρία
περιοδικό Εναλλακτικός τουρισμός.

16. λεύκωμα αχαϊκής βιομηχανίας 1840-1970 του Νικόλαου Σαραφόπουλου.

www.dytikiellada.gr/ep_eisagogi.htm

17. Διαδικτυακός τόπος wikipedia.gr

18. Διαδικτυακός τύπος **gefyra.gr**
19. Διαδικτυακός τύπος **minenv.gr**
20. Διαδικτυακός τύπος **patrasport.gr**
21. Διαδικτυακός τύπος **in.gr**
22. Διαδικτυακός τύπος **agrotravel.gr**
23. Διαδικτυακός τύπος coca-colahellenic.gr
24. Διαδικτυακός τύπος vianex.gr/
25. Διαδικτυακός τύπος schellas.gr